

23-824

Vaněk: ČS. LIDOVÁ POMOLOGIE I.- 100 JABLEK.

Vaněk:

ČS. LIDOVÁ POMOLOGIE I.
100 JABLEK.

JOSEF VANĚK:

LIDOVÁ POMOLOGIE

Vyjde 20 dílů v úpravě podle tohoto dílu.

- I. díl: 100 odrůd jablečných, v barvách a s popisy.
- II. díl: 100 odrůd hruškových, v barvách a s popisy.
- III. díl: 100 peckovic (švestky, slívy, renklody, mirabelky), v barvách a s popisy.
- IV. díl: 100 třešní a višní, v barvách a s popisy.
- V. díl: 100 broskví a meruněk, v barvách a s popisy.
- VI. díl: 100 nejdůležitějších chorob a škůdců ovocných stromů, v barvách a s popisy, s udáním ochranných prostředků.
- VII. díl: Druhá stovka jablek, nové i starší rozšířené odrůdy.
- VIII. díl: Drobné ovoce: 81 jahod, 50 angreštů, 38 rybízů, 22 malin, 18 ostružin.
- IX. díl: Druhá stovka chorob a škůdců: 12 na révě, 24 na růžích, 35 na květinách, 43 na zelenině.

Připravuje se:

- X. díl: Třetí stovka jablek: Mičurinovy výpěstky, ruské a jiné u nás pěstované odrůdy.
- XI. díl: Čtvrtá stovka jablek, vesměs české výpěstky a lokální odrůdy.
- XII. díl: Druhá stovka hrušek, pokud nebyly zastoupeny v první stovce.
- XIII. díl: Pátá stovka jablek u nás pěstovaných, dosud nikde neuveřejněných.
- XIV. díl: 100 odrůd révy vinné, pěstované ve stř. Evropě.
- XV. díl: Ořechy vlašské, lískové, kdoule, mišpule, jedlé kaštiny a jeřáby, moruše a všechny ostatní ovocné dřeviny.
- XVI. díl: Druhá stovka peckovic: švestky, slívy, třešně, višně, broskve a meruňky, pokud nebyly uveřejněny v předchozích dílech.
- XVII. díl: 100 vybraných výstavních odrůd jablek a hrušek.
- XVIII. díl: Třetí stovka chorob a škůdců.
- XIX. díl: Slezské ovoce.
- XX. díl: Užitečný hmyz a užitečné ptactvo.

Každý díl možno koupiti samostatně v nakladatelství ZAHRADA (Josef Vaněk) Chrudim, nebo u knihkupců.

LIDOVÁ POMOLOGIE

I. DÍL

JABLKA

100 nejdůležitějších odrůd.

Sestavil:

JOSEF VANĚK,

*zahradní architekt, šéfredaktor „Zahrady“, stálý přísežný
soudní znalec.*

II. OPRAVENÉ VYDÁNÍ

100 BARVOTISKŮ

1945

Nakladatelství zahradnické literatury (Josef Vaněk) Chrudim.

Cena Kčs 100—

Mendelova univerzita v Brně	
Ústřední knihovna	
Zemědělská 1, 602 00 Brno	
Inv. čís. ÚK:	I-1799/2010
Knihovna ústavu:	Ja - Kultura
Signatura ústavu:	25.829/1

PŘEDMLUVA K I. VYDÁNÍ.

Již dlouhá léta jest veliká poptávka po praktickém a stručném pomologickém spisu, v němž by se zahrádkáři a ovocnáři mohli rychle informovati o požadavcích, o dobrých a špatných vlastnostech jednotlivých ovocných odrůd, jichž jest celkem mnoho tisíc.

Klasické Říhovo dílo: *České ovoce*, jest dávno rozebráno a jest také pro menší zahrádkáře příliš obsáhlé a cenově namnoze nedostupné, takže podobná, stručně informativní pomůcka skutečně chyběla. Po stálých a nesčetných výzvách jsem se odhodlal vydati tuto praktickou, stručnou a populární lidovou pomologii a doufám, že svému účelu vyhoví.

U každé odrůdy jest uveden stručný popis plodu a stromu, a hlavně jsou uvedeny vlastnosti a požadavky stromu na půdu a polohu. Dále jest zdůrazněna opylovací schopnost jednotlivých odrůd, ježto tato vlastnost jest nesmírně důležitou a pro dobrý výnos směrodatnou. Neméně důležitá okolnost: doba a délka květenství jest všude uvedena, neboť má na úrodnost veliký vliv; také při volbě odrůd k přeroubování nutno bráti na dobu květenství ohled. A konečně jest všude uvedeno upotřebení ovoce, vhodnost stromu pro ten neb onen účel, a hlavně pak jsou uvedeny také špatné vlastnosti plodu i stromu.

U každé odrůdy jest také uvedena vhodná podnož pro zákrskové stromy. Pod tímto názvem rozumíme: zákrsky, kordony, palmety a jiné umělé tvary. Při výběru podnoží je nutno si pamatovati: jánce možno použiti jen v nejlepších, úrodných, teplých a přiměřeně vlhkých půdách, pro druhy pravidelně nebo bujně rostoucí a normálně úrodné, a spíše pro menší tvary. *Duzén* se hodí do půd špatnějších, chudších, studenějších, pro odrůdy méně nebo slabě rostoucí, a zvláště pro odrůdy velmi úrodné, které se na jánceti záhy vyčerpávají. Kromě toho se hodí i pro větší tvary.

Pokud se týká náchylnosti nebo odolnosti vůči chorobám a škůdcům, nutno si pamatovati: v půdách chudých, suchých, jest u všech odrůd větší náklonnost k strupovitosti (*fusicladium*) a k padlí, ve vlhkých půdách trpí vždy spíše rakovinou. Dobře živý, bujně rostoucí strom je vždy odolnější vůči všem chorobám než strom živořící. Úrodnost je závislá od správné výživy (přihnojování) stromu.

Vzhledem ke všem těmto důležitostem se domnívám, že spis bude všem zájemcům cennou pomůckou.

Při této příležitosti považuji za svou povinnost poděkovati v první řadě našemu vrchnímu zahradníkovi, p. F. Zemanovi,

za vydatnou spolupráci. Děkuji zároveň všem pánům, kteří ochotně mi dali plody některých odrůd k reprodukci. Jsou to: p. kom. rada F. L. Popper, továrník, Chrudim, p. F. L. Prokop, továrník, Chrudim, p. J. Strašek, ředitel, Chrudim, p. JUDr A. Vodička, Chrudim, p. J. Kubín, Vršovice, p. J. Komárek, Topol, p. F. Janáček, Světlá n. Sáz., p. J. Vaňha, Horní Černošice, p. R. Vlček, Pardubice, a jiní a jiní.

Přál bych si, aby tento spis byl všem zahrádkářům a ovocnářům opravdovým rádcem a aby vydatně přispěl ke zdaru našeho ovocnářství.

Chrudim, 1935.

JOSEF VANĚK.

PŘEDMLUVA K II. VYDÁNÍ.

Můj předpoklad se v celém rozsahu splnil. Vydáváním Lidové Pomologie jsem chtěl zpopularisovati pomologickou nauku tak, aby nebyla výsadou pouze malého počtu pomologů, nýbrž aby pronikla i do všech vesnic, jako nepostradatelná příručka, aby zájemci mohli jednak poznati, které odrůdy ve svých alejích, sadech a zahradách mají a podle toho aby se naučili s ovocem zacházeti. Víme velmi dobře, že ovoce z venkova bývá nejvíc znehodnoceno nesprávným zacházením, t. j. sklízí se v nevhodnou dobu: rané a podzimní odrůdy příliš pozdě, takže zmouchnatí a nemají žádnou cenu, zimní odrůdy zase příliš záhy, takže jsou nevyvinuté, nevybarvené a nevyzrálé; nemají tudíž správnou chuť a při uložení vadnou a ztrácejí velmi na ceně, kdežto provede-li se sklizeň ve správnou dobu, ovoce nám pak mnohem déle vydrží a jest mnohem kvalitnější a tedy i lépe placené.

Druhý důvod: aby zájemci si mohli pro novou výsadbu vybrati vhodné odrůdy s ohledem na místní, půdní a klimatické poměry a pak také podle svého vkusu a podle své potřeby. Dříve byly pomologické znalosti velmi ubohé, jak nejlépe mohou dosvědčiti školkařské závody. Dříve každý znal většinou jenom Zlaté renety, Koženáče, Malináče a několik jiných lidových názvů a nic více. Většinou při objednávce stromků žádal každý o zaslání určitého počtu „štěpů“ a snad ještě připsal některá lidová jména. Dnes při objednávce téměř každý udává nejen tvar stromu, ale udává také přesné odrůdy, které si vybral pro svoje poměry, a dokonce udává i náhradní odrůdy. V tom je ohromný pokrok a nemůže se potom státi, aby byly bezmyšlenkovitě vysazovány odrůdy do místních poměrů se naprosto nehodící a tudíž v žádném směru neuspokojující.

Třetí důvod: aby bylo možno rozpoznati nevhodné odrůdy a přeroubovati je na odrůdy, které se jednak na dotýčný strom hodí a které v místních poměrech se daří a nám vyhovují.

To všecko jsou hlavní a nesmírně důležité důvody, které mají a budou míti nedožitelný vliv na příznivý rozmach našeho ovocnářství. Zvláště pro zahrádkáře jest to kniha naprosto nepostradatelná. Hodnotu knihy jsem mohl poznati nejlépe podle tisíců došlých dobrozdání, v nichž bylo nepokrytě zdůrazňováno, že L. P. znamená pro naše ovocnictví a zvláště zahrádkářství více, než všechny soustavně podnikané akce, a téměř ve všech dopisech bylo zdůrazněno, že v každé vesnici má býti aspoň jeden výtisk v obecní knihovně.

Váha, udaná u jednotlivých odrůd, znamená většinou největší dosud docílenou váhu, aby pěstitelé měli příklad, jaké váhy lze při správném pěstění docílit, a aby se snažili získati také tolik.

V tomto druhém vydání jest text ještě obohacen o nové zkušenosti a poznatky, jmenovitě opylovací schopnosti, hlavně pak o požadavky stromů pokud se týče půdy, polohy, řezu a podnoží; dále jsou pravdivě uvedeny všechny špatné vlastnosti, takže kdyby mnohého svedl lákavý vzhled a příznivý popis plodu k většímu vysazování, uvedené špatné vlastnosti tomu zabrání.

Naše L. P. není tedy podnětem k rozšiřování sortimentů, nýbrž naopak vede k zjednodušování a hlavně k příznivému výběru vhodných odrůd. Kdo chce vysazovati větší počet stromů s úmyslem prodeje ovoce, ten si zajisté otázku výběru dobře promyslí, prostuduje a učiní nejužší výběr, a pak si dá ještě poraditi. Naproti tomu zahrádkářům nemůže nikdo předepisovat, které odrůdy mají sázeti. Nikdo nemůže zahrádkáře připravit o potěšení pěstování většího počtu efektních odrůd. Vždyť každý nesází jen proto, aby ovoce klidil na centy. Velmi mnoho je těch, kteří ovoce sami vůbec nejedí a přece pěstují stromy přímo vášnivě a mají nevýslovnou radost z toho, když u nějaké pěkné odrůdy se vyvinou první, velkolepé plody. Kdo počítá s bohatou sklizní, má vždy možnost v naší L. P. si vybrati vhodné odrůdy, a to jak pro pěstování ve velkém, tak i v zahrádkách, poněvadž jsme také uvedli požadavky pokud se týče podnoží.

Přál bych si, aby toto druhé vydání L. P. vykonalo stejný průkopnický a poradní úkol, aby proniklo do nejširší veřejnosti a aby přispělo k ozdravení a výnosnosti našeho ovocnictví.

Chrudim, 1945.

JOSEF VANĚK.

PŘIPOMÍNKY K OTÁZCE PODNOŽÍ.

S netušeným rozmachem zákrskového ovocnictví se řeší současně otázka podnoží. U vysokokmenů a polokmenů se může jednati jen o pláne a přícházela by v úvahu hlavně selekce matečných stromů, t. j. aby jádra a pecky byly brány s ovocných stromů starých, otužilých, zdravých, dobře vyvinutých, chorob prostých atd.

U zákrskových stromů jest otázka podnoží velmi složitá. Podrobně byl o těchto podnožích uveřejněn přehled v „Zahradech“, ročník XXXIV., číslo 6. a také v knize: Vaněk: „Ošetřování a řez zákrskových stromů ovocných“, V. vydání. Jak známo, byly v East Mallingu z celého světa sebrány a vyzkoušeny všechny stávající typy podnoží, dlouhá léta pozorovány a vytříbeny na 16 typů. Není možno se zde podrobně o těchto typech rozepisovati a uvedu pouze hlavní zásady, požadavky a přednosti jednotlivých typů.

Nutno si pamatovati, že pro odrůdy velmi brzy úrodné se musí používat podnoží bujnějšího vzrůstu, a to buď E. M. I nebo E. M. II, anebo E. M. IV, rozhodně ne však E. M. IX. Naproti tomu odrůdy bujně rostoucí a pozdě rodící dáme na E. M. IX, čímž získáme mírnější vzrůst, dřívější a bohatší úrodnost. Toto stanovisko nutno si pamatovati.

Požadavky a vlastnosti nejhlavnějších typů jsou následující:

E. M. I má bujný, zdravý vzrůst, dobře zakořeňuje, začíná roditi asi v 5. roce; hodí se pro odrůdy velmi úrodné, slabě rostoucí. Daří se i v půdách chudých.

E. M. II roste prostředně bujně, rodí poměrně záhy a plody se dobře vyvinoují a dobře vybarvují. V půdách velmi bujných se nedaří. Poněvadž tvoří slabé kořeny, potřebuje kůly.

E. M. IV má vzrůst poměrně zakrslý, rodí záhy a hojně; dobře zakořeňuje. Kůly nejsou zapotřebí.

E. M. V má vzrůst velmi bujný, dobře zakořeňuje, později rodí, ale některé odrůdy (Parména zlatá, Coxova reneta, Boskoopské, Ministr Hammerstein a j.) se nevyvinou a nevybarví. Nedoporučuje se.

E. M. IX má zakrslý vzrůst, slabě zakořeňuje a potřebuje kůl. Rodí velmi záhy a hojně, ale klade největší požadavky na půdu a polohu, t. j. vyžaduje kyprou, úrodnou, přiměřeně vlhkou a teplou půdu. Také vůči mrazu jest ze všech nejcitlivější.

Podle těchto zásad nutno voliti odrůdy, roubované na takových podnožích, které odpovídají půdě a vlastnostem příslušné odrůdy.

URČOVÁNÍ OVOCE.

Kdo nezná správná jména svého ovoce, nechť pošle autorovi „Lidové pomologie“ do Chrudimě asi 3 dobře vyvinuté a vybarvené plody, dobře zabalené v bedničky nebo v pevné krabice, proloží je dobře dřevitou vlnou a papíry, aby se plody nepomačkaly. Každý plod musí míti číslo. V měkkých krabicích se nesmí ovoce posílati, ježto přijde vždy pomačkané.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:

Říhovo české ovoce, III. díl.

Říha-Kamenický: VI. díl.

Thomayer: České ovoce.

Suchý: Moravské ovoce.

Lauche: Deutsche Pomologie.

Gaucher: Pomologie.

Illustriertes Handbuch der Obstkunde.

Deutschlands Obstsorten.

Zahrada.

Ovocnické rozhledy.

VYSVĚTLENÍ ZNAČEK.

U každé odrůdy jest označena cenová skupina podle jakosti dužniny a podle velikosti. Podle jakosti jsou všechny odrůdy zařazeny do tří skupin:

I. velmi dobrá,

II. dobrá,

III. podřadnější.

Velikost jest označena 4 písmeny:

a. jsou plody přes 300 g těžké;

b. jsou plody od 200—300 g těžké;

c. jsou plody od 100—200 g těžké;

d. jsou plody pod 100 g těžké.

1. JONATHAN (čti: Džonathan).

PŮVOD v Americe.

VELIKOST prostřední, váha až 330 g; výška i šířka asi 70 mm.

TVAR zdánlivě vysoký, ke kalichu zúžený, u kalichu mírně zkosený. Půdorys tvoří téměř pravidelný kruh.

KALICH, jenž jest většinou zavřený, jest v hluboké žebernaté jamce. Pět žeber se táhne přes plod, málo znatelně k jamce stopečné, čímž oblost plodů mírně ruší.

STOPKA jest asi 15 mm dlouhá a 2 mm tlustá, vyčnívá z nálevkovité, hodně zúžené, nestejně hluboké, často jemně rezavé jamky.

SLUPKA jest hladká a lesklá, světle žlutá, ale téměř celý plod jest krásně, mnohdy až temně červený, ve stínu pruhovaný. Jest modravě ojíněná. Tečky řídké.

DUŽNINA jest žlutá, velice jemná, hojně šťavnatá, voní a má výbornou, zvláštní, sladce navinulou aromatickou chuť.

JÁDRINEC je kuželovitý, osa jádřincová dutá; komory mají jemně popraskané stěny, obsahují dvě vyvinutá jádra.

SKLÍZÍ SE v první polovině října, k jídlu dospívá v prosinci a dobře uskladněné vydrží i přes květen. Předčasně otrhané a z nevhodné půdy plody vadnou, moučnatí.

STROM tvoří korunu střední velikosti, hustou, kulovitou. Rodí brzy, střídavě a hojně. Lze jej pěstovati jako vysokokmen i polokmen, také se osvědčuje jako keřový zákrsek na podnožích E. M. IX, II, IV. Půdu vyžaduje hlubokou, živnou, dostatečně vlhkou, kypřenou, polohu chladnější s vlhkým ovzduším. Strom občas zmladiti, jinak omeziti řez na nejnutenější průklest.

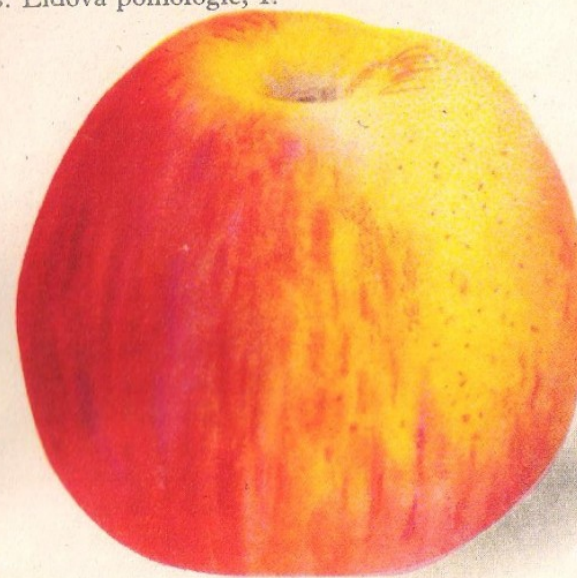
JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Krasokvět žlutý, Delicious, Průsvitné žluté, Parména zlatá, Mc Intosh, Oldenburgovo, Rome Beauty, Northern Spy, Wagenerovo, Wealthy.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Velice náročné na půdu i polohu; v nevhodných poměrech trpí padlím i strupovitostí a mšící krvavou.

UPOTŘEBENÍ: Pro svoji vzhlednost a příznačnou chuť se řadí k prvotřídním stolním trvanlivým jablkům a konkuruje směle cizímu, dováženému ovoci; dopravu snáší dobře. Zvláště v podhořích se docílí dobrých výsledků. Cenová skup. I. c.

SYNONYMA: Philip Rick, King Philip, Janathan Hasbrouck.

1. Jonathan

2. DELICIOUS ČERVENÝ. (čti: Deliřs)

PŮVOD v Americe. Pěstitel C. Stark v Lousiana (Kanada).
VELIKOST nadprostřední až veliká, váha až 380 g; výška asi 82 mm, šířka 86 mm.

TVAR má úhledný, pravidelný, kalvilovitě žebnatý. U kalichu jest pět vyvstalých žebér a přecházejí ve $\frac{3}{4}$ výšky v nepravidelné zhranatění.

KALICH jest velký, pootevřený, v jamce hluboké, žebérky nepravidelně zhranatělé.

STOPKA jest tenká, asi 3 cm dlouhá, hnědá. Jamka stopečná jest asi 2 cm hluboká.

SLUPKA jest lesklá, hladká a mastná, základní barvy žluté, na většině povrchu zastřená krásnou červení, přerušovanou pěkným žiháním a četnými tečkami.

DUŽNINA jest žlutavě bílá, jemná, křehká, šťavnatá a rozplývavá, chuti příjemně sladké, mírně navinulé. Voní.

JÁDRINEC jest malý, komory vůči ose uzavřené, s tenkými stěnami, s 1 jádrem.

SKLÍZÍ SE v říjnu, zraje v prosinci; je-li dobře uskladněné a ne předčasně česané, vydrží do dubna. Nevadne.

STROM má krásný vzrůst, roste bujně, za příznivých poměrů záhy a hojně rodí. Vyžaduje půdu úrodnou, hlubokou, výhřevnou, přiměřeně vlhkou; v suché krní. Polohu vyžaduje chráněnou před ostrými větry. Hodí se pro zákrskové tvary a v dobré půdě se štěpuje na podnoží E. M. IX, pro špatnější půdu na E. M. II a IV. Hodí se také na polokmeny a nízkokmeny. Dobře rozvětňuje; řez se provádí delší. Květné puky jsou málo znatelné, tvoří se převážně na koncích plodonosných ratolestí. Velmi dobře rodí při přeroubování na Průsvitné žluté.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Průsvitné žluté, Grimesovo zlatožluté, Jonathan, Wealthy, Oldenburgovo, Ministr Hammerstein, Mac Intosh.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY. Cenová skupina I. b.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: V chudých půdách se objevuje strupovitost a plody bývají drobné.

UPOTŘEBENÍ: Tvar, barva i chuť plodů řadí jej mezi nejlepší a nejcennější stolní a tržní ovoce. V Americe jest to nejhledanější vývozní jablko a byl mu v Kanadě postaven pomník. Existují variety: Stark Delicious, stejného tvaru a vlastností, pouze zbarvení není tak krásně červené, nýbrž sv. pruhované.

SYNONYMA: Edelstein.

3. BERNSKÉ RUŽOVÉ.

PŮVOD ve Švýcarsku.

VELIKOST prostřední, váhy až 250 g; výška asi 65 mm, šířka 75 mm.

TVAR ploše kulovitý nebo tupě vejčitý. Žebra, vycházející od kalichu, táhnou se ploše až ke stopce a mírně plod hranatí.

KALICH jest většinou zavřený, ústy úzké, dlouhé, v jamce dosti hluboké i široké, žebernaté.

STOPKA asi 20 mm dlouhá, 1½ mm tlustá, dřevnatá, v jamce dosti hluboké, úzké.

SLUPKA jest hladká, lesklá, trochu mastná, světle žlutá, modravě ožíněná, později krásnou červení pokrytá, místy pruhovaná, s četnými tečkami, které zvláště v červení se krásně vyjímají.

DUŽNINA jest žlutavě bílá, pod slupkou zarůžovělá, kyprá a šťavnatá, lahodná, slabě kořeněná, sladce navinulé chuti. Silně voní.

JÁDRINEC je cibulovitý. Komory jsou uzavřené, s 1-2 jádry.

SKLÍZÍ SE v říjnu, k jídlu dospívá v říjnu, vydrží při dobré chuti do února-března.

STROM tvoří vysokou, kulovitou korunu. — Pro zákrskové stromy se dobře hodí ve všech tvarech. Pěkně rozvětňuje, řeže se poněkud dlouzeji. Podnože se volí podle půdy, stanoviště a tvaru, nejvíce E. M. II, IV, méně E. M. IX. Daří se téměř všude, jest otužilý, libuje si však zvláště v hluboké, jabloňové, přiměřeně vlhké půdě. Polohu vyžaduje otevřenou, slunnou, proti větrům chráněnou, snáší i polohu značně vysokou. Nesnáší dobře velký sluneční úpal a málo proudící vzduch. Hodí se také k přeroubování starších stromů.

PLODÍ záhy, pravidelně a hojně.

JEST VELMI DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová r., Baumannova r., Šampaňská r., Coxova oranžová r., Croncelské, Gdánský hranáč, Parména zlatá, Jonathan, Průsvitné žluté, Landsberská r., Ontario.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Ze špatných půd jsou plody drobné, trpí strupovitostí a červivostí. V mokré, těžké půdě strom rakovatí, méně plodí a plody hnijí.

UPOTŘEBENÍ: Jest to stolní ovoce; kde jsou příznivé podmínky, stává se výnosnou, tržní odrůdou. Krásné zbarvení a hodnota ovoce plně ji doporučuje. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Růžanka berneňská, Berner Rosenapfel, Neuer Berner Rosenapfel, Rose de Berne.

3. Bernské růžové

4. Rome Beauty

4. ROME BEAUTY (čti: Roum Bjůty).

PŮVOD v Americe, kde platí za standardní odrůdu.

VELIKOST jest prostřední až velká, váha asi 320 g; výška asi 75 mm, šířka 90 mm.

TVAR kulovitý, pravidelný, mírně zploštělý; největší šířka uprostřed.

KALICH jest malý, pootevřený, sedí v pravidelné žlutavé jamce, asi 1 cm hluboké a značně široké; okraj jamky jest pravidelný.

STOPKA asi 45 mm dlouhá, 2 mm tlustá, světle hnědá; jamka jest široká, pravidelná a dosti hluboká.

SLUPKA jest lesklá, hladká, mastná, temně karmínově krásně červená, ještě s temnějšími pruhy. Celý povrch plodu jest pokryt drobnými, bílými, řídkce rozsetými tečkami.

DUŽNINA jest smetanově žlutavá, šťavnatá, jemná, aromatická, sladce navinulá, velmi dobrá.

JÁDRINEC jest malý, komory velké, uzavřené, mající po 3, dobře vyvinutých jádrech. Stěny jsou tenké, popraskané.

ZRAJE v lednu, vydrží do června, vyžaduje pozdní sklizeň.

STROM tvoří kulovitou korunu, jest záhy úrodný. V lepších půdách jsou plody značně velké, v chudší drobné; drží pevně na stromě. V plodnosti nezklame. Hodí se velmi dobře na zákrskové stromy ve tvaru jakémkoliv, štěpovaný na podnožích E. M. IX nebo E. M. II, IV, podle tvaru stromu a půdy. Špatně rozvětňuje, musí se nutně napomáhati výřezy. Pozdě raší.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ben Davis, Delicious, Průsvitné žluté, Jonathan, Ministr Hammerstein, Oldenburgovo, Wagenerovo, Wealthy. Cenová skupina I. b.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ AŽ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V suché půdě trpí strupovitostí a někdy i padlím.

UPOTŘEBENÍ: Jest to velice cenné, stolní, tržní a vývozní ovoce, hodící se znamenitě i pro kuchyň. Skvostným vzhledem z daleka láká, snese znamenitě dopravu, netrpí pomačkáním, tudíž nehnije. U nás se pěstuje s dobrým výsledkem, zvláště ve vyšších polohách. V Americe platí za cenné vývozní jablko. Vyskytuje se v několika varietách, všechny jsou červené.

SYNONYMA: Římská kráska, Římské krásné, Belle de Roma.

5. HVĚZDIČKOVÁ RENETA.

PŮVOD pravděpodobně v Belgii.

VELIKOST je střední: výška asi 60 mm, šířka 80 mm, váha až 220 g.

TVAR pravidelný, ploše kulovitý, k jedné straně nižší.

KALICH jest široce otevřený, dosti veliký, v mělké a široké, drobounce žebernaté prohlubince.

STOPKA jest asi 15 mm dlouhá, 3 mm tlustá, dřevnatá, hnědá, v jamce široké, úzké, poněkud rezavé.

SLUPKA jest lesklá, hladká, jemná, se stromu hojně ojištěná, tmavě karmínově červená, se znatelnými tečkami na celém povrchu.

DUŽNINA jest jemná, trochu chruplavá, šťavnatá, nazeleňalá, v obkaloší karmínově růžová, s červenými svazky cevnými, chuti sladké, mírně navinulé a poněkud kořeněné.

JÁDRINEC bývá maličký, komůrky malé, uzavřené, s 1 až 2 jádry, stěny nepatrně popraskané; je plnoosý.

SKLÍZÍ SE v polovině října, uzrává v listopadu, vydrží i do března. Musí se s ním opatrně zacházeti, aby se nepoškodilo a nesetřelo úhledné jíní.

STROM roste mírněji, tvoří pravidelnou, kulovitou, řídkou korunu. V půdě živné, přiměřeně vlhké jest velmi trvanlivý, v suché, písčité brzy zachází. Polohu vyžaduje chráněnou proti větrům, neboť vítr mnoho ovoce shazuje. Kde se daří, jest možno jej k většímu vysazování doporučiti jak v domácích zahradách a polních sadech, tak i do širších stromořadí. K pěstování zákrskových stromů se hodí dobře; tvoří tenké ratolesti, nasazuje na koncích, čehož nutno při řezu dbáti. Pěstuje se ponejvíce na E. M. II, IV, v dobré půdě a malé tvary na E. M. IX. Špatně rozvětňuje a pomáhá se výřezy. VELMI POZDĚ RAŠÍ. Vysokokmeny rodí později, pravidelně, nikdy ne přílišně. Květenství trvá dlouho, vůči mokru jest choulostivé.

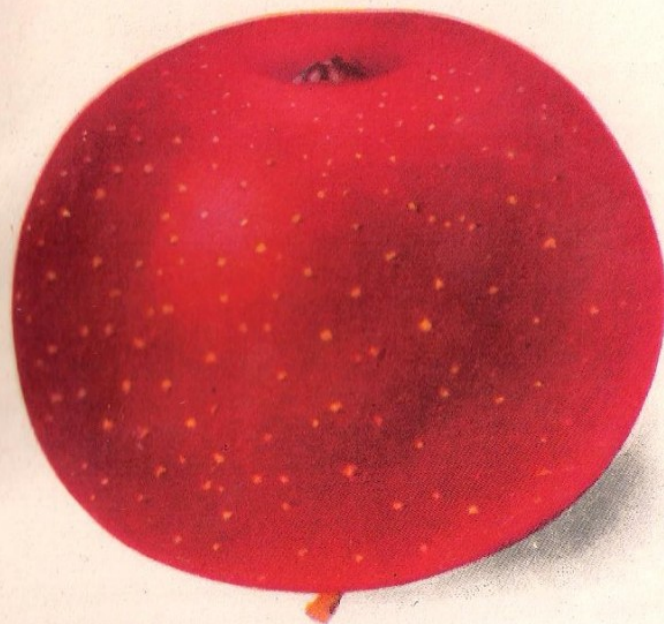
JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ontario, Trierské vinné.

KVETE VELMI POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Ovoce před uzráním padá, plodnost bývá nepravidelná, strom podléhá rakovině.

UPOTŘEBENÍ: Jest to prvotřídní stolní a lákavá tržní odrůda. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Hvězdnatá reneta, Červená hvězdovitá r., Rote Sternrenette, Reinette étoilée, Star Reinette, Reinette rouge étoilée.

5. Hvězdná reneta

6. Black Ben

6. BLACK BEN (čti: Blök Ben).

PŮVOD v Americe; je to semenáč nebo pupenová variace z Ben Davis.

VELIKOST prostřední, váha až 250 g; výška asi 75 mm, šířka 80 mm.

TVAR téměř kulovitý, také i kuželovitý, krásně pravidelný.

KALICH jest pootevřený nebo zavřený, v široké, mírně hluboké, na okraji zvlněné jamce.

STOPKA asi 25 mm dlouhá, 2 mm tlustá. Jamka jest širší, mělká, rzivá.

SLUPKA jest lesklá, v zastíněných místech žlutá; na sluneční straně tmavě, jinak světle červeně pokrytá.

DUŽNINA jest žlutavá, dosti jemná, méně šťavnatá, mírně aromatická, sladce navinulé chuti, spíše druhé jakosti.

JÁDRINEC je velký, cibulovitý; jádrové komory 22:12 mm, uzavřené, stěny nepatrně popraskané. Jádra plochá, hnědá, po 1—2.

SKLÍZÍ SE co nejpozději; k jídlu dospívá v březnu, vydrží do července i déle, nevadne ani nehnuje, každá rána zaschne a nekazí se.

STROM roste bujně, tvoří jehlancovitou korunu, která umožňuje pěstování i ve stromořadích; je velmi otužilý, kruté mrazy přestál bezvadně. ZÁKRSKY se pěstují na typech E. M. II, IV, pro živné půdy a tvary na E. M. IX. ŘEZ snáší dobře, vedoucí výhony nutno řezati kratčeji a napomáhati výřezy, aby spodní očka vyrašila. Půdy vyžaduje živné, výhřevné, přiměřeně vlhké. Polohy snáší i vysoké (540 m). Libuje si v poloze s vlhčím ovzduším. Květy jsou vůči mrazům velmi odolné. Plodí velice záhy, ovoce jest téměř stejné velikosti a drží pevně na stromech. Úrodnost je hojná a pravidelná. Doprawu snáší bezvadně.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ AŽ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Škůdcům vzdoruje, jedině v chudé půdě a v suchém létě trpí strupovitostí. Ovoce na nevhodném stanovišti bývá drobné. Zaslужuje pozornosti i ve vyšších polohách.

UPOTŘEBENÍ: Za čisté plody se docílují vysokých cen. Je to výborné tržní a hospodářské ovoce. Cenová skup. II. b.

SYNONYMA: Blackův Benjamín, Black Ben Davis, Stark's Black Ben.

Považuje se za totožné s odrůdou Gano.

7. BAUMANNOVA RENETA.

PŮVOD v Belgii.

VELIKOST prostřední až velká, váha až 350 g; výška asi 6½ cm, šířka 8 cm.

TVAR ploše kulovitý, tupě žebernatý, nepravidelně zhrbořený; obě poloviny nejsou stejné.

KALICH otevřený, jamka hluboká, jemně zvlněná.

STOPKA jest asi 25 mm dlouhá, 3 mm tlustá, dřevnatá, v hluboké a široké rezovité jamce.

SLUPKA jest hladká, lesklá, zlatožlutá, většinou pokryta červení, v níž jsou tmavé pruhy, někdy jsou úplně pruhované a rzivé, bělavě vroubené tečky.

DUŽNINA jest žlutavá, hustá, chuti sladce nakyslé, mírně aromatické; lahodnost závisí na době sklizně.

JÁDŘINEC jest okrouhle cibulovitý, 42:30 mm, komory 11:16 mm, dosti prostorné, s popraskanými stěnami. Jádra nepřilíší početná, dosti velká, nepřilíší plná, skořicově hnědá.

SKLÍZÍ SE v první polovině října, zraje koncem prosince, vydrží do dubna i déle.

STROM tvoří středně velikou, polokulovitou korunu a jest vhodný pro sady i stromořadí; jest záhy a pravidelně úrodný. Svědčí mu půda hluboká, těžší, živnější, teplejší a vlhčí. Roste i ve vyšší, ne příliš větrné poloze. Sucha a příliš těžkého jílu nesnáší. Tvarům se dobře přizpůsobuje; pro malé tvary se používá výhradně E. M. IX, pro zákrsky podle půdy E. M. II, IX, IV. Vhodná odrůda pro obchodní, zákrskové výsadby. Řez normální snáší dobře. Půdu jest nutno pilně kypřit a plody podle potřeby protrhávati. Vyžaduje občasné zmlazení koruny. Je poměrně odolný vůči padlí.

SAMOSPRAŠNÁ ODRŮDA. JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová r., Boikovo, Charlamowski, Croncelské, Gdánský hranáč, Filipka, Ušlechtilé žluté, Krasokvět žlutý, Parména zlatá, Landsberská, Oldenburgovo, Ontario, Průsvitné žluté.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Trpí strupovitostí; v nevhodné půdě krní a rakovati, plody činí mnoho odpadů a jsou červivé.

UPOTŘEBENÍ: Jest to dobrá tržní i hospodářská odrůda. Dopravu i bez pečlivého balení snáší dobře. Cenová skup. I. c.

SYNONYMA: Jablko římské, Prasomila Baumanniana, Reneta Baumann, Baumann's Red Winter Reinette, Couronne des Dames, Gross Pigeonnet, Reinette de Bollwiler.

7. Baumannova reneta

8. Oldenburgova reneta

8. Dr. OLDENBURG.

PŮVOD v Německu; kříženec: Ministr Hammerstein plus Baumannova reneta.

VELIKOST střední: výška asi 60 mm, šířka 68 mm, váha až 280 g.

TVAR zdánlivě vysoký, nepravidelně kulovitý nebo široce tupě kuželovitý; půdorys je nepravidelný, poloviny nestejně.

KALICH jest malý, většinou uzavřený; kališní úšty jsou malé, šedě zelené, plstnaté; jamka je malá, nálevkovitá, drobnými hrbolky vroubená.

STOPKA jest asi 25 mm dlouhá, 2 mm tenká a dřevnatá; prohlubinka jest rezovitá.

SLUPKA jest tenká a pevná, žlutá, se zelenavými skvrnami a mastná; sluneční strana jest krásně červeně mramorovaná, s tmavšími pruhy. Řídké tečky jsou v zastíněných místech bělavé. U kalichu nebo kolem stopečné jamky jest někdy rezovitá. Slabě voní.

DUŽNINA jest bělavě nebo zelenavě žlutá, dosti pevná, měkká, šťavnatá, chuti osvěžující, slabě navinulá, mírně kořenitá; příjemně voní.

JÁDRINEC jest široce kulovitý, komory široké, stěny poťhané; jádra vyvinutá, tmavě hnědá, zašpičatělá a četná.

SKLÍZÍ SE ke konci září neb počátkem října, zraje v listopadu, vydrží do konce prosince. Při větší úrodě jest nutné plody včas protrhávati. Při pozdní sklizni padá.

STROM roste v mládí silně, později slaběji až slabě; tvoří dosti rozložitou korunu. Hodí se i do polních sadů, nejlépe se daří na zákrscích na E. M. II, IV, I, malé tvary na E. M. IX. Půdu vyžaduje živnou, obdělávanou, vlhčí, polohu chráněnou. Hodí se k přešlechťování nevhodných odrůd. Olistění je nápadně zdravé. Plodí záhy po výsadbě, často na jednoletém dřevě, pak pravidelně a uspokojivě. Květy jsou vůči mrazu odolné.

JE DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Aderslebenský kalvil, Ananasová r., Croncelské, Parména zlatá, Průsvitné žluté, Landsberská reneta. KVĚTE PROSTŘEDNĚ ZÁHY. Květy jsou nápadně červené.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Tvoří mnoho odpadového ovoce, jest dosti náročné, chuti ne vždy prvotřídní. Trpí strupovitostí, padlím, ve vlhku i rakovinou.

UPOTŘEBENÍ: Dopravu snáší dobře, omačkaná místa jsou málo znatelná, pro pěkný vzhled jest lehce prodejné; jest odrůdou stolní i tržní. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Tajný rada Dr. Oldenburg, Oldenburgova reneta, Geheimrat Oldenburg.

Mendelova univerzita v Brně
Ústav vědecko-pedagogických
informací a služeb 17
Ústřední knihovna
Valtická 337, 691 44 Lednice

9. PANENSKÉ ČESKÉ.

PŮVOD v Čechách, velice rozšířené jablko.

VELIKOST: váha 70—90 g; výška asi 60 mm, šířka 57 mm.

TVAR měnlivý, kulovitý nebo vejčitě kuželovitý.

KALICH polozavřený, v jamce hluboké, drobně žebnaté.

STOPKA jest asi 1 cm dlouhá, v hluboké jamce.

SLUPKA jest krásně červená, na sluneční straně červeně pruhovaná, s fialovým nádechem; základní žlutozelená barva prosvítá obyčejně jen v zastíněné polovině.

DUŽNINA jest bílá, jemná, pod slupkou zarůžovělá, šťavnatá, sladce navinulé chuti, s příchutí omanovou.

JÁDRINEC je bezosý, komory otevřené a obsahují mnoho tmavohnědých jader.

SKLÍZÍ SE koncem září, k jídlu dospívá v listopadu, vydrží do dubna i déle, nevadne; nejchutnější jest asi do konce prosince, potom často hníjí od jádřince.

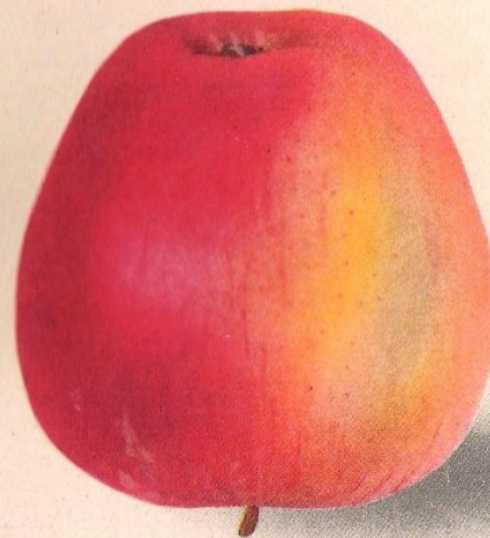
STROM tvoří velikou korunu, hodí se i pro stromořadí. Žádá půdu hlubokou, živnou, dostatečně vlhkou, polohu otevřenou, proti větrům chráněnou, snáší i polohu vysokou. Rodí brzy, střídavě, uspokojivě. Pro drobné ovoce se na zákrskové stromy nehodí, až na keřové zákrsky, štěpované na E. M. IV., II. Poněvadž pro výsadby jest hojně žádané, je nutno vybíratí velkoplodé variace. JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ. Cenová skupina I. d.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V uzavřených zahradách trpí chorobami a červivostí, plody opadávají a bývají velmi drobné.

UPOTŘEBENÍ: Pro své výborné vlastnosti se v obchodě velmi cení a jest dobře placené, a to i za hranicemi. Dopravu snáší dobře. Vytřídně plody se řadí mezi nejlepší stolní ovoce.

SYNONYMA: Plizírkové, Křehče, Kardinálce, Kohoutky, Křehouče, Kardinálka, Češki devičnik, Křiš, Panienskie czerwone, Roter Böhmischer Jungfernapfel, Pomme des Vièrges, Rotes Hänchen, Roter Jungfernapfel. — Panenské jablko má více variet: P. bílé, P. moravské, P. z Bratronic, P. Bezručovo, P. sladké, P. Bláhovo atd., z nichž některé vynikají jak velikostí, tak i úrodností a hlavně jakostí. Některé budou otisknuty v XI. díle L. P.

9. Panenské české

10. Červené tvrdé

10. ČERVENÉ TVRDÉ.

PŮVOD neznámý. Velmi stará odrůda.

VELIKOST střední, váha asi 120 g; výška i šířka asi 65 mm.

TVAR ponejvíce kulovitý nebo vejčitý.

KALICH jest většinou zavřený, v menší žeberraté jamce. Plochá žeběrka se táhnou přes plod.

STOPKA bývá asi 10 mm dlouhá, 2 mm tlustá, v jamce dosti hluboké a široké, rezovité.

SLUPKA jest hladká, kluzká, celá tmavě červená nebo jen na sluneční straně, ostatek červeně pruhované neb zelenavě žluté. Zbarvení se řídí podle stanoviště, stáří stromu, působení slunce. Jemné tečky. Voní.

DUŽNINA jest bělavě žlutá, vždy narůžovělá, dosti tvrdá, šťavnatá, dosti dobré, sladce navinulé chuti.

JÁDRINEC je protáhle cibulovitý, 34:35 mm, komory menší, 9:18 mm, vůči ose málo otevřené. Stěny jsou skoro hladké. Jádřincová osa je úzká. Jádra většinou po dvou.

SKLÍZÍ SE počátkem října, k jídlu dospívá koncem prosince, vydrží dlouho do léta.

STROM tvoří kulovitou korunu, hodí se k pěstování téměř všude, i na alejích, v každé půdě i poloze. Rodí velmi brzo, velice hojně a stále. Žádá občasně zmlazení a přihnojení. Na zákrskové stromy se nehodí. Květy jsou velmi krásné a vyjímají se i jako okrasný strom velmi pěkně. Květenství trvá dosti dlouho, tudíž mokro a mráz méně škodí.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Krasokvět žlutý, Ministr Hammerstein, Car Alexander.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Tvoří mnoho odpadu, trpí strupovitostí; v uzavřených místech chřadne a trpí rakovinou.

UPOTŘEBENÍ: Jest to hospodářská odrůda, hodící se k jídlu, k zužitkování v kuchyni i k výrobě šťáv. Pro svoji vzhlednost a trvanlivost je hojně žádána. Dopravu snáší bezvadně. Často se zaměňuje za Panenské, jemuž se jakostí nevyrovná. Cenová skupina III. d.

SYNONYMA: Krvavé, Kuzinotka, Krvouš, Kohoutek, Kardinálka zimní, Purpurroter Cousinnot, Cousinnotte rouge d' hiver, Purpurroter Winter - Cousinot, Cousinnotte rouge pourpre, Eisen Apfel, Pretiosa, Roten Taffet Apfel, Rote Reinetten, Cluster Apple, Taffetas Rouge, Carmosinroter Kastanien Apfel, Grosser Rother Pilgrim, Buraczek.

11. JEPTIŠKA.

PŮVOD neznámý; jest rozšířena v celé střední Evropě.
VELIKOST střední, váha 180 g; výška asi 75 mm, šířka 78 mm.

TVAR kuželovitý nebo zploštělý, ke kalichu zúžený.

KALICH jest uzavřený, v široké, mělké, žebnaté jamce. Vzniklá žebra se ploše táhnou přes plod a tvoří nepatrně znatelné hrany.

STOPKA jest 15 mm dlouhá, 3 mm tlustá, ovoce drží pevně. Jamka jest hluboká, úzká a rzivá.

SLUPKA jest hladká, lesklá, nevzhledná, většinou při dozrání žlutá, tmavočervená, se širokými pruhy. Nápadné, bílé, velké tečky.

DUŽNINA je žlutavá, chuti dobré, sladce navinulé, II. jak.

JÁDRINEC je protáhlý, menší. Jádřincová osa je dutá, vůči komorám otevřená, stěny popraskané. Jádra jsou dosti velká, úzká, nepočtená, 9:4 mm, dosti plná, tmavohnědá.

SKLÍZÍ SE koncem října, k jídlu dospívá od ledna a dobře uložená vydrží pozdě do léta. V suchých sklepích moučnatí, ztrácí na chuti a uzrává mnohem dříve.

STROM tvoří širokou, velkou, ploše kulovitou korunu. Rodí později, potom je však velice úrodný. Vysazuje se jako vysokokmen na jakémkoliv stanoviště. Netrpí mšicí krvavou. Půdu žádá těžší, hlubší a vlhčí, polohu snáší vysokou, kdež lépe prospívá.

JEST CIZOSPRAŠNÁ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová r., Coxova r., Berlepschova r., Ušlechtilé žluté, Parména zlatá, Ontario, Zuccalmaglioova r.

KVETE POZDĚ.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Pro svoji podřadnější jakost ustupuje cennějším odrůdám; trpí v chudé půdě strupovitostí, ve vlhké půdě rakovinou.

UPOTŘEBENÍ: Je to hospodářská odrůda, dopravu i hromadné uskladnění snáší bezvadně, nemačká se a nehnije. Není-li jiné jablko, upotřebí se i jako stolní. Jinak se hodí k výrobě ovocných šťáv, marmelády a jiných výrobků, dá se i dobře sušit. Cenová skupina II. b.

SYNONYMA: Jablko železné, Cikán, Kominík, Der rothe drei Jahre dauernde Mutterapfel, Eiser Rouge, Roter Bach, Bahm Apfel, Paradies Apfel, Süß Apfel, Durable Trois Ans, Schornsteinfeger, Pomme Eiser rouge.

11. Jeptiška

12. St. Winesap

12. STEYMAN VINESAP (čti: Steyman Vajnsep).

PŮVOD v Severní Americe, kde se pěstuje ve velkém; do Evropy se dováželo z jara ve značném množství.

VELIKOST: váha až 250 g; výška asi 65 mm, šířka 80 mm.

TVAR tupě kuželovitý; u kalichu jest pět nenápadných žeber, která zcela nepatrně zvlhňují okraj jamky. Půdorys jest pravidelný kruh.

KALICH jest uzavřený, v jamce mělké, dosti široké, žluté. Úšty kališní jsou krátké, šedě zbarvené.

STOPKA jest 25 mm dlouhá, 1½ mm tenká, jamka jest široká, hluboká, pravidelná.

SLUPKA jest pevná, lesklá, rozmytě červená, s temnějšími pruhy a většími světlými tečkami.

DUŽNINA jest jemná, velmi šťavnatá, rozplývavá, naviňulá, jemně pikantní, výborná, aromatická.

JÁDRINEC jest velký; komory jsou otevřené, s popraskanými stěnami a mají po dvou dobře vyvinutých jádrech.

ZRAJE v lednu, vydrží do května.

STROM jest otužilý, tvoří rozložitou korunu, libuje si v půdách úrodných, přiměřeně vlhkých, s vlhkým ovzduším. Jest záhy plodný, úrodnost bývá uspokojující a pravidelná. Pro zákrskové stromy v jakémkoliv tvaru, štěpované na E. M. IX., II., se dobře hodí. K docílení plného rozvětvení jest nutno napomáhati výřezy. Je zajímavé, jak Čechoameričané, znajíce jeho cenu, se po návratu do vlasti shánějí po stromcích Vinesapu, který hojně vysazují a za každou cenu získávají stromky nebo aspoň rouby, ježto tuto odrůdu považují ve svých sadech za nejcennější. Plody mají velmi sympatickou a lákavou barvu, jsou tudíž dobře prodejné. Je to prvotřídní americké vývozní jablko.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ. Cenová skupina II. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V suché půdě mívá mnoho odpadového, drobného ovoce a podléhá strupovitosti.

SYNONYMA: Staymanovo vinné. — Příbuzná je odrůda Vinesap a úplně červená Scarlet Staymared.

13. ROSSIGNOL (čti: Risinol).

PŮVOD ve Francii. Do obchodu jej uvedl Leroy v Angersu.

VELIKOST: váha až 400 g; výška 85 mm, šířka 12 cm.

TVAR poněkud protáhle kuželovitý, který jest u kalichu vyvstalými žebry porušen. Největší šířka v dolejší třetině, načež se ke kalichu zúžuje.

KALICH jest velký, polootevřený, úšty jsou dlouhé, šedě plstnaté, na špičkách částečně navenek obrácené. Kališní jamka je hluboká, s 5 pravidelnými, význačnými žebry.

STOPKA bývá kratší, někdy i dlouhá, z jamky málo přechínající, v jamce dosti veliké, rezovité.

SLUPKA jest hladká, základní barva žlutá, téměř celý povrch je zakrytý temnějšími pruhy. Na sluneční straně bývá nádherně zbarvená, jakoby modravě ožíněná. Nevadne. Při zrání jest mastná a silně voní.

DUŽNINA je zelenavě bílá, zelenavě žílkovaná, křehká, jemná, vynikající příchutí ananasových jahod.

JÁDRINEC malý, jádra nepočetná, drobná.

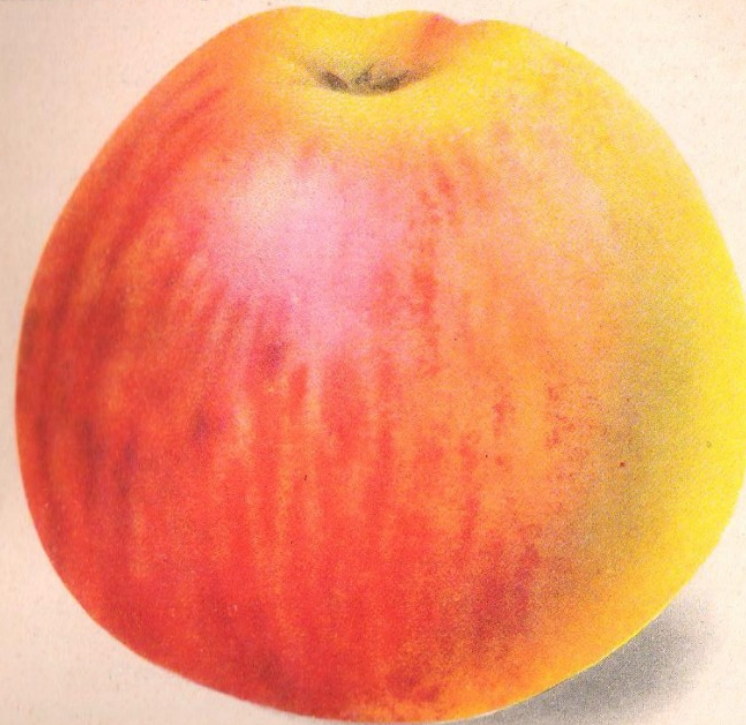
SKLÍZÍ SE začátkem října.

ZRAJE koncem listopadu, vydrží do ledna; v teplých místnostech snadno podléhá hnilobě. Cenová skupina I. a.

STROM roste slabě, vyžaduje bujně rostoucí podnož. Pro zákrskové stromy se používá E. M. I, II, IV. Hodí se dobře na přešlechtění méněcenných odrůd, stává se však při bohatém výběru kvalitních odrůd významnou pouze pro zahrádkáře. Listy veliké, široké, hrubě zubaté, zdravé. Květné puky jsou spíše zakulacené, poněkud vlnaté, velmi četné. Půdu vyžaduje hlubokou, živnou, polohu chráněnou. Hodí se pouze pro domácí zahrádky.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Ovoce podléhá monilii, konsumní zralost přichází do údobí, kdy zrají kvalitnější odrůdy.

UPOTŘEBENÍ: Je to stolní ovoce, které svým zbarvením nad jiné vyniká. Na trhu jest dobře placené.

13. Rossignol

14. Hubbardstonské

14. HUBBARDSTONSKÉ (čti: Hobardstonské).

PŮVOD v Americe.

VELIKOST střední, váha až 200 g; výška asi 72 mm, šířka asi 80 mm.

TVAR jest nestejný: někdy zašpičatělý, jiné zase stejnoměrně kulovité. Žebérka, vybíhající od kalichu, se táhnou asi do poloviny plodu, kde se vytrácejí, některá poněkud mohutněji vyvstávají. Jedna polovina bývá větší.

KALICH jest otevřený nebo pootevřený; jamka jest mělká, miskovitá, široká, na okraji mírně zhrbolená.

STOPKA jest asi 15 mm dlouhá, 2 mm tlustá, dřevnatá, v úzké, paprskovitě režavé jamce.

SLUPKA jest hladká, jemná, mdle lesklá, žlutá, tmavě červená, s nestejnými pruhy a četnými tečkami.

DUŽNINA jest bělavě žlutavá, jemná, hojně šťavnatá, chuti dobré, sladké, mírně navinulé, aromaticky kořenité.

JÁDRINEC má dutou osu, komory menší, pootevřené, se stěnami natrženými a v nich 1—2 hnědá jádra.

SKLÍZÍ SE počátkem října, k jídlu dospívá koncem listopadu, vydrží, aniž by vadlo, až do dubna.

STROM roste dosti bujně, tvoří polokulovitou korunu, hojně se rozvětňuje a tvoří mnoho plodonošů. Hodí se do půd jabloňových a do poloh spíše chladnějších. Pro zákrskové stromy větších tvarů se štěpuje na E. M. II, IV, pro menší na E. M. IX. Vyžaduje poněkud delší řez. Ploditi začíná později, potom stále. K přešlechtování neplodných stromů se dobře hodí.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Strom snadno rakovatí, trpí padlím.

UPOTŘEBENÍ: Dopravu snáší dobře. Je to výborné, sladké, stolní jablko. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Hubrštýnské, Hubbardston Nonsuch, Nonpareille de Hubbardston, Sondergleichen von Hubbardston, Pomme de Hubardston, John May.

16. GASCOIGNEHO ŠARLATOVĚ

(čti: Gaskojneho šarlatové).

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST až velmi velká, váha až 400 g; výška asi 80 mm, šířka 95 mm.

TVAR zploštěle kulovitý, ke kalichu nepatrně zúžený, u kalichu zkosený, mírně tupě žebernatý.

KALICH jest skoro otevřený, v hluboké a žebernaté jamce; plochá žebra se táhnou přes celý plod, takže tvar mírně hranatý.

STOPKA je asi 25 mm dlouhá, 2 mm tlustá, vyčnívá z hluboké, uvnitř zrezavělé, po okraji zvlněné jamky.

SLUPKA jest bělavě žlutavá, z větší části zastřena krásnou červení, s četnými, velkými tečkami a je krásně ojiněná.

DUŽNINA jest bělavá, pod slupkou někdy zarůžovělá, jemná, vonná, šťavnatá, chutí dobré, kořenitě sladce navinulé.

JÁDŘINEC je cibulovitý, dutoosý, komory jsou malé, obsahují 1—2 menší jádra.

SKLÍZÍ SE v první polovině října, k jídlu dospívá postupně do prosince, vydrží přes vánoce, výjimečně do února. Předčasně otrhané vadne.

STROM roste bujně a tvoří široce rozložitou korunu. V půdě ani v poloze není vybíravý. Na vysokokmenech a polokmenech plodí málo. Do zahrad je nejlepší keřový zákrssek na E. M. II, IV, pro tvary se štěpuje na IX; pro malé tvary se pro bujný vzrůst nedoporučuje. Řez používáme delší a omezujeme se na nejnutnější.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Pozdní plodnost, v uzavřených zahrádkách trpí strupovitostí, monilií.

UPOTŘEBENÍ: Jest to velice krásné stolní jablko, plody z krsků jsou velmi dekorativní. Cenová skupina I. a.

SYNONYMA: Gascoyneho šarlatové, Gaskoňské, Gascoigneský semenáč, Gascoigne's Scharlach Sämling, Gascoigne's Scarlet Seedling, Schöner von Kusdorf, König Friedrich August von Sachsen, Gascoigne's Sämling, Glory of England.

17. MALINOVÉ HOLOVOUSKÉ.

PŮVOD v Čechách, v Holovousích u Hořic.

VELIKOST střední, váha až 170 g; výška asi 60, šířka 70 mm.

TVAR ploše kulovitý, k jedné straně širší, někdy mírně zhranatělý.

KALICH jest uzavřený, šedý, s úšty zdola širokými, ke konci úzkými, v mělké, širší jamce.

STOPKA jest asi 20 mm dlouhá, 1½ mm tlustá, charakteristickým dužnatým svalcem (pupkem) ke straně sehnutá, v hluboké, těsné prohlubince, někdy jemně rzivá.

SLUPKA jest lesklá, oviněná, hladká, poněkud mastná, sytě červená, s krátkými, rozmytými pruhy a žlutav. řídkými tečkami.

DUŽNINA jest žlutobílá, jemná, křehká, místy nazelenalá nebo růžovými nitkami protkaná, velmi šťavnatá, chuti jedinečně malinové, svérázné, delikátní, s velmi příjemným aroma; silně voní.

JÁDRINEC malý, bezosý, komory malé, s popraskanými stěnami a 1 jádrem.

SKLÍZÍ SE koncem září, k jídlu dospívá počátkem listopadu, vydrží do února, nejchutnější jest však do vánoc.

STROM roste bujně, tvoří širokou, polopřevislou korunu. Hodí se k výsadbě polních sadů a zahrad, rodí později a střídavě, nikdy ne příliš. Plodnost závisí na opylení. Zákrsky keřové na E. M. IX štěpované se osvědčují. Pro tvary se méně hodí, vyžaduje delší řez. Květné puky tvoří hojně na koncích větévěk. Půdu žádá hlubokou, černou, se žlutou spodinou, dostatečně vlhkou, polohu výše položenou, chráněnou, s vlhkým ovzduším. Jen tam, kde se s úspěchem daří, možno jej sázeti. V polohách nad 350—400 m se velmi daří.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ministr Hammerstein, Ontario. — KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: V každé půdě nerodí, ani nemá charakteristické chuti, dává mnohdy hodně odpadu, trpí strupovitostí a červivostí. Podléhá namnoze i rakovině. I ve své domovině se všude neosvědčuje, místy krní a živoří, list předčasně opadáva. Totéž se stává v půdách lehkých, hubených a vysušených.

UPOTŘEBENÍ: Pro stůl jsou pochoutkou nedostizitelné chuti, placené mnohem dráže, než jiná jablka. Výborné, vyhlášené tržní jablko. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Malina, Malináč holovouský, Malinówka z Holovous, Himbeerapfel aus Holovousy, Framboise de Holovousy. — Má celou řadu dosti cenných variací.

17. Holovouské malinové

18. Hornokrajské malinové

18. MALINOVÉ HORNOKRAJSKÉ.

PŮVOD pravděpodobně v Holandsku.

VELIKOST nadprůměrná, váha asi 250 g; výška asi 68 mm, šířka 72 mm.

TVAR někdy zploštěle silně žebnatý, šikmo zkosený, jindy vyšší, zdánlivě kulovitý nebo kuželovitý.

KALICH jest zavřený, v jamce značně žebnaté, poměrně dosti široké. Žebra se táhnou ploše přes celý plod.

STOPKA jest asi 25 mm dlouhá, 3 mm tlustá, v prohlubince hlubší a úzké, lehce rezavé.

SLUPKA jest hladká, lesklá, tmavě červeně až rudě fialově pruhovaná, poseta jemnými bělavými tečkami; jest krásně modře oviněná a příjemně voní.

DUŽNINA bílá, slabě zarůžovělá, jemná, šťavnatá, lehce navinule sladká, se slabě malinově kořenitou příchutí, výborná.

JÁDRINEC dutoosý, malý, pootevřený, menších komor s popraskanými stěnami, s 1 dobře vyvinutým jádrem.

SKLÍZÍ SE asi v polovině října, zraje v listopadu, vydrží do února, není-li dobře uschováno moučnatí a ztrácí chuť; totéž se stává, je-li dlouho přechovávané. Předčasně sklizené jsou suché, bez chuti.

STROM roste zdravě, jest otužilý, tvoří mohutnou, širší, nepravidelnou korunu, prospívá i ve vyšší poloze, vyžaduje však vždy dobrou půdu a ostatní příznivé podmínky. Rodí záhy, stále a hojně. Pro zákrskové stromy — vzdor nepravidelnému vzrůstu — se dobře hodí, zvláště jako keřový zákrsek na E. M. II, IV, podle stanoviště půdy i na E. M. IX. Květné puky tvoří na konci větvek, při řezu vyžaduje opatrnost a delší řez.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Stromy nesnášejí sucho, ovoce nevhodně uložené ztrácí chuť. V jabloňových sadech bývá první napaden puklicí švestkovou. Opylovací schopnost dosud neprozkoumána.

UPOTŘEBENÍ: Je to znamenité stolní ovoce, hodící se také pro všechny kuchyňské účely; je velice lákavé a prodejné. Stává se ovocem tržním, neboť všechny znaky plodu jej tam plným právem zařazují; škoda, že není těžší a trvanlivější. K dopravě vyžaduje pečlivého balení. Cenová skupina I. b.

SYNONYMA: Jahodové, Malinové Oberlandzké, Malinovoje oberlandskoje, Oberländer Himbeerapfel, Framboise d' Oberland, Calville d' automne rayé, Calville d' Oberland.

19. GRANÁT TŘEBIVLICKÝ.

PŮVOD v Čechách.

VELIKOST nadprostřední, váha až 250 g; výška asi 70 mm, šířka 90 mm.

TVAR mírně zploštělý, poněkud tupě žebnatý.

KALICH jest těsně zavřený, úšty zelenavě šedé, vztyčené, v malé, žebnaté, dosti hluboké jamce; žebra se táhnou široce přes celý plod.

STOPKA jest 25 mm dlouhá, 3 mm tlustá, nepřesahuje většinou ani jamku, která je široká a dosti hluboká, uvnitř málo rezavá.

SLUPKA jest hladká, dosti lesklá, pevná, světle žlutá, pokrytá krásnou granátovou červení, s nápadnými, šedými tečkami.

DUŽNINA jest nepatrně zelenavě zažloutlá, s růžovým odstínem, polojemná, tuhá, příjemně navinulá, se stromu kyselá. Mírně voní.

JÁDRINEC jest vejčitý, jádrové komory do duté osy široce otevřené. Jádra po jednom nebo dvou, veliká.

SKLÍZÍ SE velmi pozdě, postupně se vybarvuje, uzrává v lednu, nejlepší chuti nabývá v dubnu; aniž by vadlo, vydrží do května.

STROM roste bujně, tvoří velikou jehlancovitou korunu. Na půdu jest náročný, v hluboké, úrodné, vlhčí vápenité půdě rodí nejvíce a nejdříve. Jinak jest na úrodu skoupý (patrně chybí vhodný opylovač), ačkoliv vytváří krátké plodonosné větévky a bohatě kvete. V zákrskových stromech se méně vysazuje; pro tyto tvary jsou odrůdy cennější a vděčnější. Ve školce roste bujně, vzpřímeně, lze jej použít jako kmenotvornou odrůdu.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V chudé a suché půdě jest málo úrodné, trpí strupovitostí a plodí obvykle později. Sklizení se musí co nejpozději (v době stromové zralosti počne padati), jinak zůstává velmi dlouho kyselé. Pro velké výsadby se nehodí.

UPOTŘEBENÍ: Jest to dobré tržní a kuchyňské jablko. Z jara náleží mezi nejkrásnější jablka a jeho lákavý vzhled zaručuje odby. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Třeblický granát, Granátové, Granatapfel aus Třebivlice, Granatapfel aus Třeblice.

19. Třeblický granát

20. Wealthy

21. VEJLÍMEK ČERVENÝ.

PŮVOD pravděpodobně český; je to prastará odrůda.

VELIKOST prostřední; šířka asi 80 mm, výška 70 mm.

TVAR mírně zploštělý, u kalichu tupě zakončený, pravidelně kroužený. Nejširší místo jest u středu plodu.

KALICH jest uzavřený, hnědě zelený, úšty velmi dlouhé, vodorovně se rozkládají v jamce mělké a široké, značně žebnaté. Žebra se táhnou asi do poloviny plodu, načež se ztrácejí.

STOPKA jest asi 6 mm dlouhá, 4 mm tlustá, v široké, hluboké, rzivé jamce.

SLUPKA jest hladká, poněkud mastná a lesklá, zelenavě žlutá a téměř po celém plodu temně červeně pokrytá, s fialovým nádechem; charakteristické jsou červené, bílé a hnědé tečky.

DUŽNINA jest světlezeleně bílá, tuhá, polojemná, šťavnatá, chuti sladce navinulé, dobré, bez kořenité příchuti.

JÁDRINEC jest malý, komory střední, prostorné, s jádry světlehnědými, často nevyvinutými.

SKLÍZÍ SE počátkem října, zraje v listopadu, vydrží do dubna i déle.

STROM roste v mládí poněkud spoře, později velmi dobře, tvoří rozkladitou korunu, jest otužilý, daří se téměř v každé půdě; zvláště prospívá v půdě vlhčí, kde jest velice trvanlivý. Lze jej doporučit pro širší stromořadí a sady. Pro zákrskové stromy jsou cennější odrůdy. Plodí později, střídavě, uspokojivě, ne přílišně.

JE DOBRÝM PYLODÁRCEM pro Aderslebenský kalvil.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

UPOTŘEBENÍ: Dopravu snáší bezvadně; jest to dobrá, tržní, více hospodářská odrůda. Cenová skupina II. b.

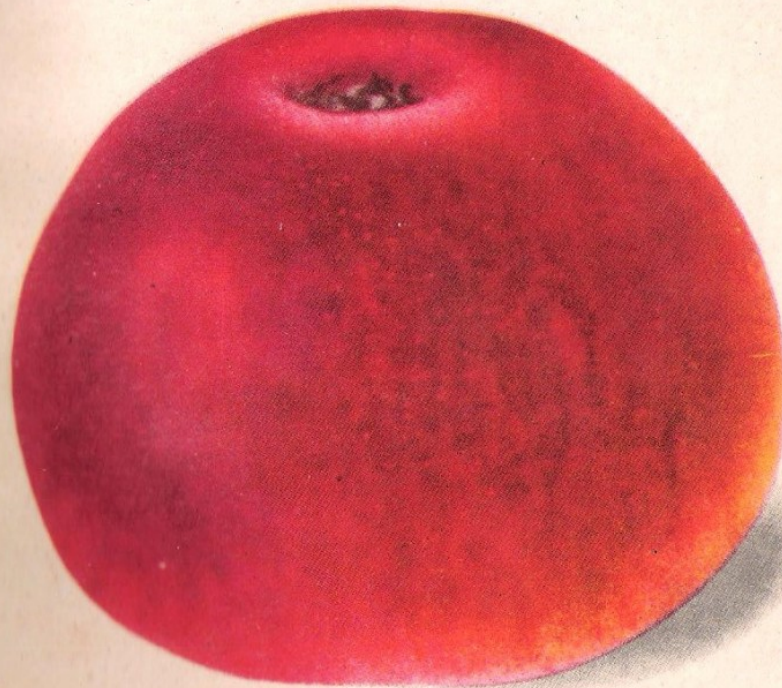
ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V teplém území trpí mšicí krvavou.

SYNONYMA: Vejlímek chocholatý, Štětínské červené, Roter Stettiner Apfel, Rouge de Stettin, Rostocker, Pomme rouge de Stettin.

VEJLÍMEK ZELENÝ a **VEJLÍMEK ŽLUTÝ** se v podstatě odlišují jen zabarvením plodů.

21. Vejlímek červený

22. Hauptmanovo

24. HEDVÁBNÉ ČERVENÉ LETNÍ.

PŮVOD nejspíše ve Francii.

VELIKOST prostřední, váha asi 120 g; výška asi 55 mm, šířka 65 mm.

TVAR větších plodů je kulovitější, menších kuželovitý.

KALICH jest uzavřený, dlouhé zelené plstnaté úšty sedí v jamce, zvlněné žebry, která v obvodu jamky nápadně vystupují a táhnou se zcela mírně přes plod.

STOPKA je asi 20 mm dlouhá, 4 mm tlustá, zelená; jamka je dosti hluboká a široká, jemnou rzi pokrytá.

SLUPKA jest lesklá, hladká, kluzká, žlutozelená, pokrytá rozmytou červení s tmavšími pruhy a červeně vroubenými tečkami. Plody na stromě jsou krásně ojíněné.

DUŽNINA jest čistě bílá, místy zarůžovělá, jemná, měkká, šťavnatá, chuti příjemně sladce navinulé.

JÁDRINEC jest veliký, široký, otevřený, s více jádry.

ZRAJE v teplém létě již koncem července; nutno jej opatrně česati, aby se slupka nepoškodila. Vydrží asi 14—20 dnů, později moučnatí. Má se česati asi týden před uzráním (protrháváti).

STROM roste mírně, rozvětňuje se v hustou, široce se rozkládající nepravidelnou korunu, proto se hodí pouze do zahrady a sadů. Vděčný jest pro domácí zahrádky, pěstovaný v jakémkoliv zákrskovém tvaru. Pro větší tvary a špatnější půdu se roubuje na E. M. II, IV, I, pro malé na E. M. IX, II. Řez normální, omezuje se na nejnutnější. Plodonosné ratolesti vyžadují občasné zmlazení. Polohu žádá před větry chráněnou (ne však uzavřenou); v takové prospívá i ve značné nadmořské výšce. V lepší půdě dává větší a vybarvenější plody. Jest velice úrodné, při větší úrodě nutno plody protrhati. Vhodná a vděčná odrůda pro svislé kordony.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE záhy, vůči mrazům jsou květy značně odolné.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V půdě suché má mnoho odpadu a silně trpí červivostí. Ve vlhké půdě plody značně trpí strupovitostí.

UPOTŘEBENÍ: Na trhu pro svoji ranost a krásu láká; je dobré a osvěžující k jídlu. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Broskvové letní, Brzoskwiniowe letnie, Pomme Péche rouge d'été, Pomme d'été rouge - Carmin, Sommer Pfirsichapfel, Pfirsichroter Sommerapfel.

25. CAR ALEXANDER.

PŮVOD v Rusku.

VELIKOST: váha až 600 g; výška asi 80 mm, šířka 98 mm.

TVAR tupě široce kuželovitý, k jedné straně poněkud nižší.

KALICH pootevřený nebo otevřený; šedé vlnaté úšty v jamce široké, hluboké, jen krátce paprskovitě rezavé, zhrbené širokými žebry, které se táhnou přes celý plod, aniž by jeho kulatost rušily.

STOPKA jest asi 28 mm dlouhá, 4 mm tlustá, v jamce hluboké, široké, paprskovitě rzivé.

SLUPKA jest lesklá, kluzká, jemná, slámově žlutá, větší část bývá pokryta karmínově červenými žíhami, které přecházejí do bledší červeně; jest červeně tečkovaná.

DUŽNINA je zelenavě bílá, pod slupkou zažloutlá, měkká, šťavnatá, sladce navinulé chuti, bez zvláštní kořenité příchuti.

JÁDRINEC široko a dutoosý, komory veliké, s 1—2 krátkými jádry.

SKLÍZÍ SE koncem září a k jídlu dospívá v polovině října; při dobré chuti a úplně svěží vydrží do konce prosince, aniž by vadlo. Později ztrácí na chuti. Při úplné zralosti silně voní. Chybou jest, že se předčasně čese a proto vadne. Sklízeti se musí opatrně, každé smáčknutí jest znáti.

STROM roste bujně, tvoří širokou, rozvětvenou korunu, jest záhy úrodný, nezmrzne. Daří se všude, nejstálejší a nejkrásnější ovoce dává v chladnějších, výše položených místech, proti větrům chráněných, v půdě sušší, na vápno bohaté. Pro domácí zahrady se velmi dobře hodí. Zákrskovým stromům se přizpůsobuje v každém tvaru; k tomu účelu se štěpuje na E. M. IX, pro velké tvary na E. M. II, IV. ŘEZ snáší dobře, tvoří krátké plodonoše.

JEST SAMOSPRAŠNÝ A DOBRÝ PYLODÁRCE pro odrůdy: Ananasová reneta, Baumannova r., Croncelské, Parména zl., Landsberská r., Oldenburgovo. KVETE prostředně záhy.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V uzavřených zahradách trpí monilií, strupovitostí a rakovinou, má sklon k jádřincové hnilobě, která rychle zachvacuje celý plod.

UPOTŘEBENÍ: Jest hledaným tržním ovocem a nádhernou okrasou pro stůl. Pro kuchyň jest oblíbené a hodí se dobře k sušení. Pro dopravu musí se pečlivě baliti. Cen. skup. II. a.

SYNONYMA: Grand-Alexandre, Aporta Nalivia, Aport, Aport Imperator Alexander, Englisch King, Kaiser Alexander v. Russland, Empereur Alexandre, Jolly Gentleman, Pomma Britannica, Président Napoléon, Russian Emperer, Wunder Apfel.

25. Alexandr

26. Cellini

26. CELLINI (čti: Selini).

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST nadprostřední, váha i přes 280 g; výška asi 65 mm, šířka 80 mm.

TVAR pravidelný, zdánlivě kulovitý, ke kalichu zúžený, s málo znatelnými žebry.

KALICH jest otevřený, se širokými, ven vyhnutými ústy; jamka široká, přiměřeně hluboká, s drobnými hrbolky.

STOPKA asi 15 mm dlouhá, 3 mm tlustá; jamka stopečná jest široká a hluboká, šedě rzivá.

SLUPKA jest hladká a lesklá, žlutozelená, později žlutavě slámově bílá, z větší části lehce červeně pruhovaná a žíhaná; jemné tečky jsou málo znatelné, u kalichu jsou četnější. Plod při plné zralosti voní.

DUŽNINA žlutobílá, pod slupkou zarůžovělá, jest měkká, křehká, šťavnatá, kořeněná, nakyslé dobré chuti.

JÁDRINEC veliký a široký, komory nerozpraskané a mají po 1 vyvinutém jádru nebo vůbec žádné.

SKLÍZÍ SE v září, dozrává v říjnu; v listopadu jest nutno jej spotřebovati, později moučnatí. V chladné místnosti se dá uchovati do vánoc.

STROM tvoří pěknou, jehlancovitou korunu, roste mírněji, záhy a každoročně bohatě rodí. Na zákrscích i všech tvarech nadměrně plodí; dobře se tvaruje, řez se provádí normální a omezuje se na nejnutnější. Z podnoží vyhovuje E. M. II, IV, I. Možno jej pěstovati i v hrncích na E. M. IX. Spokojí se s každou půdou, jen ve velmi vlhké, nepropustné půdě a v teplé, chráněné poloze jsou plody malé, nevzhledné a podléhají monilií. Je to výborná odrůda pro horské polohy, kde jiné odrůdy trpí mrazy. Přiměřený obsah vápna velmi prospívá vzrůstu.

JEST SAMOSPRAŠNÝ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Boikovo, Cox Pomona, Croncelské, Krasokvět žlutý, Průsvitné žluté, Parména zlatá, Wealthy.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY. Cenová skupina III. b.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí červivostí a jinými škůdci, v uzavřené poloze padlím, v nevhodném stanovišti a vlhkém počasí monilií.

UPOTŘEBENÍ: Je to úrodné podzimní jablko, zvláště pro drsné kraje doporučitelné, a byť bylo i dobré chuti, je to ovoce převážně hospodářské. Slupka jest příliš jemná, choulostivá, vyžaduje pečlivou sklizeň a pro dopravu dobré balení.

SYNONYMA: Čelíniovo, Cellini Pippin, Englisch Apples, Phillis's Seedling.

27. MORINGENSKÉ RŮŽOVÉ

(čti: Moringenské růžové).

PŮVOD v Německu.

VELIKOST nadprůměrná, váha asi 160 g; výška asi 68 mm, šířka 75 mm.

TVAR zploštěle kulovitý nebo i soudkovitý; příčný řez jest zcela kulatý.

KALICH zavřený, s prostředně širokými a dlouhými úšty. Jamka bývá mělká a široká, na okraji zvlněná žebry, táhnoucími se přes plod.

STOPKA jest asi 20 mm dlouhá, 1½ mm tlustá, dřevnatá; jamka je značně hluboká, široká, zcela málo zvlněná, se slabou rží.

SLUPKA je kluzká, velmi hladká, žlutavá, na slunci značně karmínově červená nebo tmavě červeně pruhovaná, s jemnými tečkami. Slabě voní.

DUŽNINA jest bělavá, pod kalichem začervenalá, jemná, kyprá, řídká, hojně šťavnatá, kořeněná, chuti vinné, nasládlé.

JÁDRINEC jest cibulovitý, hladké komory, do osy otevřené, mají 2—3 světlehnědá jádra.

ZRAJE v říjnu, vydrží přes listopad.

STROM žádá půdu úrodnou, přiměřeně vlhkou. Hodí se pro zákrskové stromy; v nejlepších půdách jako podnož nejlépe vyhovuje E. M. IX, v horších E. M. II a IV. Plodí záhy velice krásné ovoce, nikdy snad nevynechá. Řez snáší dobře, plodonosné ratolesti jsou krátké; špatněji rozvětňuje, proto při řezu je nutno s tím počítati a napomáhati k docílení plného rozvětvení hlubším seřiznutím nebo děláním výřezů.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

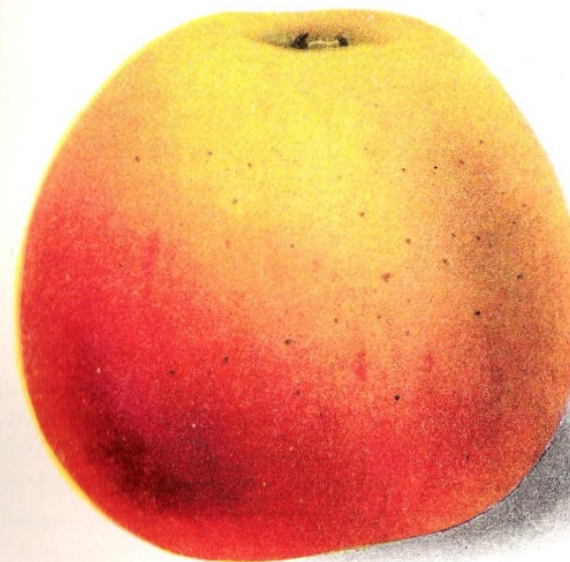
ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Listy předčasně opadávají; trpí červivostí a padá.

UPOTŘEBENÍ: Krásný vzhled doplňuje prvotřídní chuť, takže se řadí mezi nejlepší stolní ovoce. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Moringer Rosenapfel, Rose de Moringen, Moringer Pracht Calvill, Moringer Reinette.

27. Moringenské růžové

28. Baldwin

28. BALDWINOVO JABLKO (čti: Bolduinovo).

PŮVOD v Severní Americe, kdež jest velmi rozšířeno.

VELIKOST až veliká, váha až 300 g; výška asi 72 mm, šířka 82 mm.

TVAR zploštěle kulovitý, dosti pravidelný, obě poloviny plodu bývají stejné.

KALICH jest zavřený, úšty jsou široké, prostředně dlouhé, vzpřímené, v hluboké, dosti široké jamce, s mírně zhrboleným okrajem.

STOPKA jest asi 2 cm dlouhá, dřevnatá, v jamce dosti hluboké, nálevkovité, nepatrně rezovité.

SLUPKA jest hladká, žlutá, oranžově karmínová, s četnými hnědými tečkami; v některých místech nebo u plodů poněkud zastíněných se objevuje pouze červené žíhání, které se střídá se základní žlutou barvou. Voní.

DUŽNINA jest žlutavě bílá, jemná, měkká, dosti šťavnatá, kyprá, chuti sladké, jemně navinulé.

JÁDŘINEC jest cibulovitý, komory prostorné, pootevřené, a v nich 1—2 vyvinutá jádra.

STROM roste velmi bujně a koruna jest široce rozložená, plodí poněkud později, uspokojivě.

SKLÍZÍ SE v polovině října, zraje v prosinci, vydrží do dubna i déle. Při vhodném uskladnění nevadne.

JEST CIZOSPRAŠNÝ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Baumannova reneta, Coxova reneta, Delicious, Car Alexander, Mc Intosh, Oldenburgovo, Rome Beauty, Nordhern Spy. KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Ojediněle se objevuje strupovitost.

UPOTŘEBENÍ: Jest to stolní jakož i tržní odrůda. V půdě živné a poloze chráněné dosahuje značné velikosti a krásného vzhledu, zvláště na zákrscích, štěpovaných na typu E. M. IX. Američané postavili asi v roce 1900 ve městě Wilmingtonu ve státě Massachusetts pomník, jakožto t. č. nejdůležitějšímu vývoznímu jablku. Podle statistiky bylo v r. 1904 dovezeno do Hamburku 15. prosince 26.900 sudů jablek, z toho 20.816 sudů obsahovalo Baldwin. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: American Baldwin, Baldwin Sweet, Baldwin's Roter Pepping.

29. HARBERTOVA RENETA.

PŮVOD v Německu.

VELIKOST: váha asi 280 g; výška 85 mm, šířka 90 mm.

TVAR jest měnlivý, většinou kulovitý, ke kalichu zúžený, mírně žebernatý; jedna strana bývá nižší.

KALICH jest pootevřený nebo zcela otevřený, úšty jsou dosti široké, ke konci zúžené, v prohlubince dosti hluboké, podle tvaru plodů širší nebo užší.

STOPKA jest asi 20 mm dlouhá, 2 mm tlustá, ve velmi široké, rží pokryté jamce.

SLUPKA jest hladká, lesklá, poněkud mastná, žlutá, tečkovaná; na sluneční straně mramorovaně a nezřetelně pruhovitě zardělá.

DUŽNINA jest žlutavá, jemná, křehká, hojně šťavnatá, sladce navinulá, velmi příjemné chuti.

JÁDRINEC jest dutoosý, značně veliký, otevřených komor, rozpraskaných stěn, s 1 jádrem.

SKLÍZÍ SE v polovině října; předčasně sklizené vadne. K jídlu dospívá počátkem prosince a vydrží do konce února.

STROM roste bujně, tvoří pěknou, pravidelnou kulovitou korunu, hodí se k výsadbě do polních a domácích sadů a zahrad. Začíná plodit později. Na tvary se nehodí, jedině keřový zákrsek na E. M. IX uspokojí. Řez oddaluje plodnost, omezuje se na nejnútnejší průklest. Půdu žádá těžší, úrodnou, vápenaté hlínky a půdy jílovité jí svědčí nejlépe; v lehčí půdě se daří jen s dostatkem živin a vláhy. V suché půdě se nedaří, ovoce padá; dusíkem přehnojené půdě křenčí. Na polohu nečiní velkých nároků; je-li chráněna proti drsným větrům, hodí se i do vysoké polohy.

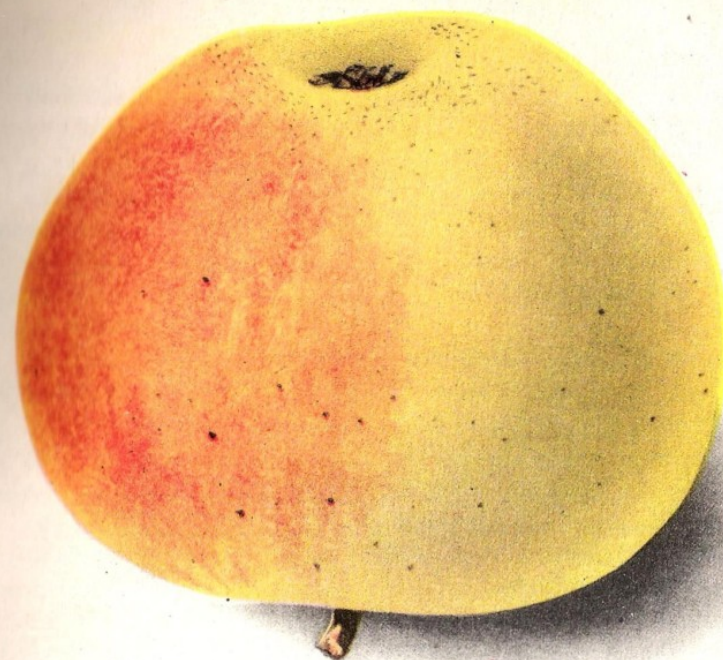
JEST CIZOSPRAŠNÁ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Baumannova r., Krasokvět žlutý, Ušlechtilé žluté, Parména zlatá, Ontario, Průsvitné žluté.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ. V květu není choulostivá a zřídka kdy květy zmrznou.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Pozdě rodí, ovoce křenčí, v těžkých, vlhkých půdách podléhá rakovině. Plody jsou náchylné k praskání slupky. Trpí Monilií.

UPOTŘEBENÍ: Je to výborné jablko pro stůl, domácí spotřebu i trh. Snáší výborně dopravu bez velikého balení, neboť i pomačkaná místa zaschnou a nekazí se. Cenová skupina II. a.

SYNONYMA: Reneta Harberta, Reinette Harbert, Harbert's Renette, Harbert's Rambour Reinette, Reinette Herberg, Harbert's reinettenartiger Rambour.

29. Harbertova reneta

30. Blenheimská reneta

30. BLENHEIMSKÁ RENETA

(čti: Blenhajmská reneta).

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha až 500 g; výška asi 75 mm, šířka 90 mm.

KALICH jest otevřený, v jamce mělké a široké.

STOPKA je asi 20 mm dlouhá, 1½ mm tlustá, v mělké, paprskovitou rzí pokryté jamce.

SLUPKA hladká, mastná, citronově žlutá, přes polovinu pokrytá oranžovou červení, s řídce přetřhanými pruhy a hnědými tečkami.

DUŽNINA jest velmi jemná, pevná, nažloutlá, šťavnatá, výborné, nasládlé, navinulé, kořeněné chuti.

JÁDRINEC malý, plnoosý, komory uzavřené, s 1 jádrem.

SKLÍZÍ SE v polovině října. Uzává počátkem prosince, vydrží do února, při vhodném uložení i do dubna.

STROM tvoří mohutnou, rozložitou, širokou korunu. Nejlépe se daří v půdě hluboké, těžší, s vápnem a humusem, ne však v suché nebo příliš mokré; polohu vlhkou, ne příliš větrnou, slunnou. Zákrsky a tvary nutno štěpovati na typ E. M. IX, ve špatnější půdě na E. M. II. Řez normální. Kde nemá dostatek vhodného cizího pylu k oplození, rodí málo; plodnost začíná později a bývá střídavá.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Baumannova reneta, Ben Davis, Bernské růžové, Bismarkovo, Boikovo, Šampaňská r., Coxova r., Croncelské, Gdánský hranáč, Delicious, Duchesse, Filipka, Krasokvět žlutý, Ušlechtilé žluté, Grimesovo zlatožluté, Ministr Hammerstein, Jonathan, Průsvitné žluté, Landsberská r., Mc Intosh, Peasgood, Astrachán červený, Wagenerovo.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ. Květ je proti nepohodě dosti citlivý. Cenová skupina I. b.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Dostí náročná odrůda, trpí pozdními mrazy, mšící krvavou. Velké plody snadno křenčí, zvláště v nízkých polohách a při hnojení močůvkou. Nemocná místa zhořknou. Strupovitostí netrpí.

UPOTŘEBENÍ: Je to výborné stolní a tržní jablko.

SYNONYMA: Prasomila Blenheimiensis, Blenheim Pippin, Goldrenette von Blenheim, Pomme de Blenheim, Beauty of Hants, Belle de Angerns, Blenheim Orange, Imperátrice Eugénie, Lucius Apfel, Northwick Pippin, Orange Pippin, Perle d' Angleterre, Prince of Wales.

31. VILÉMOVO.

PŮVOD v Německu.

VELIKOST větší, váha 170—250 g; výška asi 60 mm, šířka 80 mm.

TVAR skoro kulovitý, mírně hranatý, jen ke kalichu poněkud zúžený.

KALICH zavřený, v jamce mělčí, na okraji mírně zhrbolené.

STOPKA jest asi 2 mm tlustá a 10 mm dlouhá. Jamka stopečná jest hluboká a široká, rezavá; rezavost se rozšiřuje na celý spodek plodu.

SLUPKA jest pevná, pěkně červená, dlouze a široce pruhovaná, s nápadnými, mírně vyvstálými rzivými tečkami.

DUŽNINA je žlutavě bílá, dosti šťavnatá, polojemná, chuti dosti příjemné, sladce navinulé.

JÁDRINEC jest velký, protáhlý, má užší dutou osu, do které se komory úzkými šterbinami otvírají. Stěny komor jsou popraskané. Jádra dlouhá, zašpičatělá, hnědá, často nevyvinutá.

SKLÍZÍ SE v polovině října; čím později, tím je chutnější. K jídlu dospívá koncem listopadu, vydrží — aniž by vadlo — do konce dubna.

STROMY jsou nenáročné a značně otužilé, rostou bujně a tvoří vzhledně kompaktní koruny. Sázejí se i ve vyšších polohách do stromořadí. Suchou půdu nesnáší. Rodí později a střídavě. Hodí se k přeroubování starších stromů; pak plodí velice hojně a brzy stejnoměrné veliké ovoce. Pro zákrsky keřové se štěpuje na podnož E. M. IX. Řez se omezuje na nejnutnější průklest. Pro souvislé sady vysazují se zpravidla odrůdy chutnější, hodnotnější. Vůči chorobám a škůdcům jsou otužilé.

JEST CIZOSPRAŠNÉ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Baumanova reneta, Coxova r., Croncelské, Krasokvět žlutý, Ušlechtilé žluté, Parména zlatá, Průsvitné žluté, Landsberská r., Ontario. Cenová skupina I. b.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ AŽ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Ovoce značně červíví.

UPOTŘEBENÍ: Jest to hospodářské jablko, vhodné pro obchod. Pomačkání na slupce není znáti, nemusí se proto mnoho baliti; pro stůl jest krásné a dobré, v kuchyni a průmyslovém zpracování se nechá dobře zužitkovati.

SYNONYMA: Císař Vilém, Kaiser Wilhelm, Empereur Guillaume.

31. Vilémovo

32. Ribstonský jadernáč

32. RIBSTONSKÉ.

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha asi 150—160 g; výška asi 60 mm, šířka 70 mm.

TVAR zploštěle kulovitý, pravidelný, nejširší uprostřed.

KALICH zavřený, v mělci a širší pravidelné jamce.

STOPKA až 3 mm tlustá, 10 mm dlouhá. Jamka jest široká a hluboká, uvnitř rezavá. Rez se často paprskovitě rozptyluje téměř do poloviny plodu.

SLUPKA jest hladká, někdy porezavělá, zlatožlutá, na slunci nahnědle načervenalá, pruhovaná. Voní.

DUŽNINA jest křehká, velmi jemná, žlutavá, chuti sladce navinulé, výrazně kořenité, výtečné. Voní.

JÁDRINEC cibulovitý, 4:3 cm; komory těsné, 17:12 mm, stěny popraskané. Jádra nevyvinutá.

SKLÍZÍ SE v první polovině října, předčasně otrhané plody vadnou a nedocilují pravé chuti; zraje koncem listopadu, dobře uloženo vydrží svěží do konce dubna.

STROM roste bujně, tvoří nepravidelnou, rozkleslou korunu, střed vzpřímený. Prospívá v půdě kypřené, hlinité, jílovité, těžší, ne však nepropustné, dostatečně vlhké. V hornatých krajinách s vlhčím ovzduším se nejlépe osvědčilo. Zákrskovým stromům i tvarům se přizpůsobuje. Plodí na delších plodnoších, ponejvíce na koncích slabých větvíček a nutno toho při řezu dbáti. Vyhovuje podnož E. M. II a IV. Stromky roubované na E. M. IX vyžadují nejlepší půdy. Plodnost nastává velice záhy po výsadbě, kvete každoročně; při špatném opylení bývá úrodnost nepravidelná. Také v uzavřených, dusných sadech málo plodí.

JEST CIZOSPRAŠNÉ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Bernské růžové, Coxova r., Filipka, Parména zlatá, Hlohovské. Cenová skupina I. c.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody křenčí, zvláště v půdách přehnojených, červiví, v nevhodných půdách strom rakovatí nebo krní. Ovoce často padá.

UPOTŘEBENÍ: Pro svou výtečnou chuť jest považováno za nejlepší stolní ovoce. Dopravu snáší dobře.

SYNONYMA: Ribstonský jadernáč, Ribston Pippin, Zlatá reneta, Červené kožoušky, Pepinka z Ribston, Prasomila Ribstoniensis, Englische Granat Reinette, Formosa Pepping, Glory of Jork, Nonpareil d' Angleterre, Ribstone, Travers, Travers Goldrenette.

33. STRÝMKA.

PŮVOD pravděpodobně v Porýní.

VELIKOST střední, váha asi 140 g; výška asi 60 mm, šířka 60 mm.

TVAR vejčitý nebo soudkovitý, někdy kulovitější.

KALICH pootevřený, jest v mělké jamce, opatřené plochými širokými žebérky.

STOPKA asi 15 mm dlouhá, 2 mm tlustá, v mělké, úzké, jemně rezovité jamce, někdy s malými hrbolky.

SLUPKA jest hladká, žlutozelená, na sluneční straně červená, tečkovaná, pokrytá zřetelnými červenými pruhy, někdy s rezavými skvrnami. Plody jsou zprvu nevzhledné, později se vybarvují, žloutnou a červené pruhy oživují.

DUŽNINA je zeleně žlutá, polojemná, tuhá a šťavnatá; v pozdním jaře měkne, nabývá prostě nakyslé, dosti příjemné chuti.

JÁDRINEC uzavřený, jádra dosti velká, vejčitá.

SKLÍZÍ SE v polovině října, uzrává v březnu, vydrží do července. Hodí se k přeroubování jiných odrůd.

STROM roste bujně, dosahuje značného stáří, tvoří velkou, široce rozloženou, ale vzhledem korunu. Libuje si v půdě těžké, vlhké, propustné, v každé poloze. Lze jej sázeti všude, kde se cennější odrůdy nedaří. Hodí se do stromořadí. Plodí později, málokdy vynechá.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V jakosti zvlášť nevyniká, místy trpí rakovinou a strupovitostí.

JEST CIZOSPRAŠNÁ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Baumannova reneta, Bernské růžové, Parména zlatá, Muškátová r., Ontario.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

UPOTŘEBENÍ: Pro obchod vhodné jablko, dopravu snáší i bez balení dobře; v kuchyni se dá dobře upotřebiti a k výrobě nezkašeného moštu a jablečného vína se také hodí. Pro své přednosti zaslouží pozornosti tam, kde se lepší odrůdy nehodí. Jest doporučeno pro všechny oblasti, pro vyšší polohy a stromořadí. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Veliká Bohnovka, Grochówka wielka, Strýma, Kyseláče, Velníky, Veliki bonovec, Grosser Rheinischer Bohnapfel, Weisser Bohnapfel, Grosser Bohnapfel.

Na Jičínsku se objevuje barevnější variace lákavějšího vybarvení a poněkud jemnější chuti: STRÝMKA ČERVENÁ.

33. Strýmka velká

34. Parména zlatá

34. PARMÉNA ZLATÁ.

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST až velká, váha 250 g i více; výška asi 60 mm, šířka 65 mm.

TVAR pravidelný, mírně kulovitý nebo kuželovitý.

KALICH otevřený, dosti velký, v široké mělké jamce.

STOPKA jest asi 10 mm dlouhá, 1 mm tlustá, v pravidelné, dosti hluboké, jemně rezovité jamce.

SLUPKA jest jemná, sytě žlutá, na sluneční straně červeně pruhovaná, jemně tečkovaná.

DUŽNINA jest žlutavá, sladká, hojně šťavnatá, má velmi lahodnou, aromatickou chuť.

JÁDŘINEC bezosý, komory prostorné, jádra malá.

SKLÍZÍ SE počátkem října, zraje v listopadu, při vhodném uskladnění vydrží do března; nevadne.

STROM tvoří vysokou kulovitou korunu, rodí záhy a je hojně úrodný. Hodí se k pěstování do stromořadí, sadů a zahrad. Má-li uspokojiti, potřebuje půdu nejlepší a polohu nejprůzračnější. Nehodí se do teplých krajů.

PRO ZÁKRSKY i tvary jest velice vhodná a vděčná, řez snáší velmi dobře, rodí na E. M. II, IV, IX, téměř každoročně, někdy až příliš, takže je nutno plody protrhati, účelně hnojit, zavlažiti, případně řezem zmladiti.

JEST VELICE DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Baumannova reneta, Bernské růžové, Boikovo, Šampaňská r., Coxova r., Croncelské, Gdánský hranáč, Berlepschova reneta, Krasokvět žlutý, Ušlechtilé žluté, Richardovo žluté, Hammerstein, Landsberská r., Řehtáč soudkovitý, Melounové, Ontario, Průsvitné žluté, Zuccalmaglioova r., Charlamowski.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ. Cenová skupina I. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Strom i ovoce značně trpí chorobami a škůdci: květopasem, mšicí krvavou, obalečem, strupovitostí a podléhá snadno rakovině; namrzá.

UPOTŘEBENÍ: Jest to velice výnosná tržní odrůda, na trhu jest hledaná a oblíbená. Dopravu snáší bezvadně.

SYNONYMA: Zlatá reneta, Anglická zimní parména, Královna renet, Parména zlatá zimowa, Zimská zlatá parména, Zimnij zolotoj parmen, Parmenka ozimna zlatna, Winter Gold-parmäne, Reine des Reinnettes, Pearmaine, Queen of the Pippins, King of the Pippins.

35. WORCHESTERSKÁ PARMÉNA

(čti: Wörčestrská parména).

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST střední, váha až 250 g; výška asi 80 mm, šířka 67 mm.

TVAR kuželovitý, k jedné straně sražený, úhledný.

KALICH jest uzavřený, úšty krátce zašpičatělé, se špičkami dovnitř zahnutými. Kališní jamka jest mělká a úzká, téměř bez žeber.

STOPKA jest dlouhá, tenká, dřevnatá, v hluboké, úzké jamce.

SLUPKA jest hladká, poněkud mastná, světle zelenavě žlutá až žlutavá, na sluneční straně krvavě karmazínově začervenalá, zřetelně pruhovaná. Je to zabarvení velmi krásné, líbivé. Tečky jsou dosti četné, jemné a hnědé. Plod nevadne a mírně voní.

DUŽNINA jest bělavá, jemná, křehká, šťavnatá, příjemně sladce navinulá, osvěžující chuti, s mírně kořenitou příchutí.

JÁDŘINEC je dutoosý. Komory úzké, zaokrouhlené, s hladkými stěnami, s 1—2 prostředně velkými, většinou úplně vyvinutými, hnědými jádry.

STROM roste dobře, jest záhy a velmi úrodný a není choulostivý. Listy jsou velké, vejčité zašpičatělé, pilovité, na silných letorostech. Tvoří korunu široce jehlancovitou. Zákrsky se štěpují na typ E. M. II, IV, tvary na E. M. IX.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ZRAJE koncem září a v říjnu. Drží se asi 3—4 týdny.

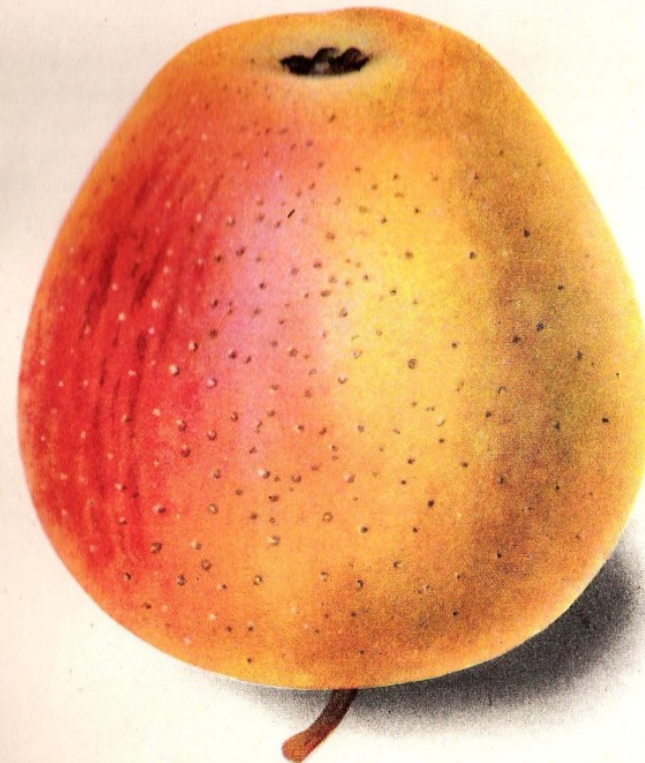
UPOTŘEBENÍ: Je to velmi krásné, vzhledné stolní ovoce, vhodné rovněž pro kuchyň. Cenová skupina II. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Zraje v údobí, kdy je dostatek ovoce kvalitnějších odrůd.

SYNONYMA: Worcester Parmäne, Worcester Parmäene, Worcester Pearmain.

35. Worchesterská parména

36. Adamsova parména

23. ASTRACHÁN ČERVENÝ.

PŮVOD v Rusku. Prastará odrůda.

VELIKOST prostřední, váha až 150 g; výška až 60 mm, šířka 70 mm.

TVAR zploštěle kulovitý, ke straně sražený.

KALICH jest velký, zavřený, široké úšty jsou vztyčené, v široké, mělké, jemně žebérkované jamce.

STOPKA jest asi 10 mm dlouhá, 3 mm tlustá, jamka široká a mělká.

SLUPKA jest jemná, modravě ožíněná, lesklá, na slunci červená, ve stínu pak zelenavá nebo bělavá, krásně červeně pruhovaná, s bělavými tečkami.

DUŽNINA jest měkká, hustá, šťavnatá, bílá, pod slupkou ke kalichu zarůžovělá, chuti příjemně sladce nakyslé, dobré, osvěžující.

JÁDRINEC jest dutoosý, stěny komor jsou rozpraskány; mají po 1—2 hnědých jádrech.

ZRAJE koncem července, někdy dříve; vydrží 2—3 týdny. Po dozrání slabě voní.

STROM tvoří polokulovitou, poněkud rozložitou korunu; v mládí roste dobře, plodí dosti záhy, obstojně, později spíše spoře. Na půdu a podnebí nečiní nároků. Daří se i v drsné poloze i ve špatnější půdě. V suchu plody opadávají před uzráním a strom předčasně zestárne. Zákrsky a tvary se štěpují na E. M. IV, II, pro dobré půdy a malé tvary na E. M. IX.

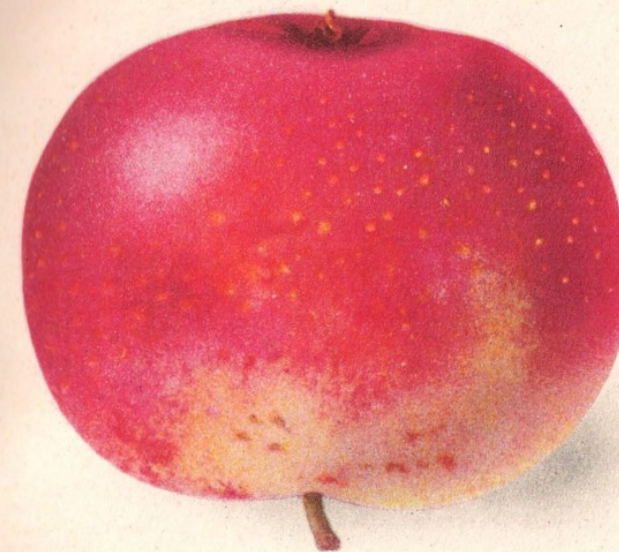
JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Coxova r., Parména zlatá, Muškátová r., Skořicové letní, Säfstaholm, Průsvitné žluté.

KVETE ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Strom trpí strupovitostí a mšicí krvavou, ve vlhké půdě rakovinou. Plody pozdě sklizené zmoučnatí.

UPOTŘEBENÍ: Pro svoji ranost a lákavý vzhled jest to výborné jablko stolní a tržní. Předčasně česané a při dobrém obalu snáší i delší dopravu. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Astracan rouge, Crveni Astrachan, Red Astrachan, Astracan rossa, Rdeči Astrachan, Pomme d' Astracan Rouge, Rouge Hátive, Carmin de Juin, Oliwka czerwona, Duke of Devon, Anglese Pippin, Deterling's Early, Vermillon d' Eté, Abe Lincoln, Beauty of Wales, Roter Astrakan.

23. Astrachán červený

24. Hedvábné červené

36. ADAMSOVA PARMÉNA.

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST nadprostřední, váha asi 200 g; výška asi 86 mm, šířka 78 mm.

TVAR tupě kuželovitý, značně protáhlý; největší šířka je uprostřed.

KALICH bývá pootevřený, v jamce mírně hluboké, nálevkovité.

STOPKA jest asi 25 mm dlouhá, 2 mm tlustá. Jamka jest mělká, paprskovitou rzí pokrytá.

SLUPKA jest hladká, hojně rzivá, tečkovaná, žlutá, na sluneční straně zarůžovělá, s karmínovými pruhy.

DUŽNINA jest světležlutá, kyprá, šťavnatá, citronově kořeněná, sladce navinulá, výborné chuti.

JÁDRINEC je cibulovitý; komory mají stěny hladké, s 1 až 2 vyvinutými jádry.

SKLÍZÍ SE koncem října; k jídlu dospívá od prosince, vydrží do března.

STROM tvoří kulovitou nebo jehlancovitou korunu, později mírně převislou. Hodí se na zákrskové stromy, štěpované na E. M. IX, II, IV — podle půdy. Plodí záhy a hojně. Půdu žádá úrodnou, vlhko nesnáší. Daří se i v poloze vyšší (600 m). V příliš suché půdě neprospívá..

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Filipka, Parména zlatá.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ. Cenová skupina I. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Při velké úrodnosti má mnoho odpadu, trpívá mšicí krvavou a padlím.

UPOTŘEBENÍ: Příjemná chuť řadí ji mezi stolní ovoce. K vysazování ve velkém se nehodí, jen pro domácí zahrady.

SYNONYMA: Adam's Parmäne, Adams' pearmain, Adam's Reinette, Hanging Permain, Norfolk Pippin.

37. PARMÉNA ŠARLATOVÁ.

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha asi 150 g; výška asi 62 mm, šířka 70 mm.

TVAR téměř kulovitý nebo krátce oble kuželovitý.

KALICH pootevřený, v jamce dosti hluboké, mírně žebernaté. Žebra se táhnou přes plod do jamky stopečné zcela ploše.

STOPKA asi 20 mm dlouhá, 2 mm tlustá, přesahuje jamku.

SLUPKA jest hladká až mastná, lesklá, slámově žlutá, na sluneční straně krásně šarlatově červená a pruhovaná, modravě ožíněná, jemně tečkovaná.

DUŽNINA jest žlutavá, lehce zarůžovělá, jemná, šťavnatá, dobré, sladce navinulé chuti, s kořenitou příchutí. Slabě voní.

JÁDRINEC jest dutoosý, stěny komor jemně popraskané. Jádra drobná.

SKLÍZÍ SE v polovině září, k jídlu dospívá od října do konce prosince. Vyžaduje pečlivou sklizeň.

STROM tvoří korunu široce rozložitou až převislou, hustou. Půdu vyžaduje hlubší, živnou, ne příliš vlhkou, polohu vyšší, proti větrům chráněnou. Rodí pravidelně, téměř každoročně. Hodí se do zahrad jako vysokokmen nebo polokmen. Pro domácí zahrádky na E. M. II, IV, IX štěpovaný keřový zákrsek se dobře uplatní. Rodí na delších plodonoších; tvarování dobře snáší.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdu Ministr Hammerstein.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V chudých půdách za veliké úrody dělá mnoho odpadu, strom je náchylný k rakovině.

UPOTŘEBENÍ: Vytříděné plody jsou okrasou stolu a v čas zralosti nemají pro svůj krásný vzhled konkurence; řadí se mezi prvotřídní stolní ovoce. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Scharlachrote Parmäne, Pearmain écarlate, Scarlet Pearmain, Parména szkarlatna zimowa, Prasomila coccinea, Pearmain anglaise écarlate.

37. Parména šarlatová

38. Rýnské

38. RÝNSKÉ.

PŮVOD v Německu. Kříženec: Parména zlatá + Bismarkovo.

VELIKOST střední, váha asi 155—250 g; výška asi 85 mm, šířka 65 mm.

TVAR jest pravidelný, tupě kuželovitý, parménovitý.

KALICH jest široce otevřený, úšty dlouhé, široké, v mělké, široké, mírně zvlněné jamce.

STOPKA jest asi 20 mm dlouhá, 2 mm tlustá, dřevnatá, v prostředně hluboké, široké, skořicově paprskovitě rezovité jamce.

SLUPKA jest hladká, velmi lesklá, poněkud mastná. V době česání zelená, rudě pruhovaná, na loži zežloutne. Větší část plodu jest jasně červeně kropenatá a hustě tečkovaná, s tmavšími, kratšími a řídkými pruhy. Řídké, jemné, šedé tečky.

DUŽNINA jest jemná, měkká, hojně šťavnatá, žlutavě bílá, příjemně navinule sladká, bez zvláštní kořenité chuti. Po rozkrojení nehnědne.

JÁDRINEC jest otevřený, komory menší, stěny poněkud popraskané, jádra krátká, spíše okrouhlá. Kališní rourka jest plná, jádřinec bezosý.

ZRAJE v listopadu, vydrží do února i déle. Vyžaduje pozdní sklizeň a pečlivé uskladnění, čímž se chuť značně zlepšuje; před polovinou října se nemá česati. Jedlá zralost nastává asi v polovině prosince, kdy pozbývá kyselosti.

STROM tvoří krásnou, široce kuželovitou korunu, jako u parmény. K pěstování zákrsků se hodí výborně a dá se snadno normálním řezem přizpůsobiti každému libovolnému tvaru, aniž by plodnost utrpěla. Rodí záhy a hojně; květy mrazíky netrpí. Pro zákrskové stromy se štěpuje na E. M. II, IV, a jen pro lepší půdu a malé tvary na E. M. IX. Vhodná odrůda i do tržních zákrskových výsadeb, pro méně náročné trhy.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Charlamowski, Baron Solemacher, Parména zlatá.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Nasazuje v chomáčích, vyžaduje protrhání plodů, jinak bývá mnoho odpadového ovoce.

UPOTŘEBENÍ: Tvar, barva i uspokojující chuť řadí jej sice mezi stolní odrůdy, jest to však ovoce více hospodářské a tržní. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Rheinland's Ruhm.

39. ELISE RATHKE.

PŮVOD: Pěstitel A. Rathke v Praustu u Gdanska.

VELIKOST střední, váha až 200 g; výška asi 75 mm, šířka 65 mm.

TVAR široce kuželovitý, znatelná žebra jsou u kalichu vystalá a nenápadně se táhnou po celém plodu.

KALICH jest zavřený, malý, v jamce široké, mírně hluboké, uvnitř zvlpěné, na okraji mírně žebernaté.

STOPKA jest asi 15 mm dlouhá, 2 mm tlustá, v hluboké, nálevkovité, uvnitř rezovité jamce.

SLUPKA jest hladká, silná, lesklá, mastná, zelenožlutá, na sluneční straně zahnědlá, s krásnými pruhy a tečkami. Voní. Nevadne.

DUŽNINA jest bělavá, dosti jemná, málo chruplavá, hojně šťavnatá, chuti příjemně navinulé, mírně kořeněné.

JÁDRINEC jest malý, srdčitý, komory pootevřené, malé, s 1 jádrem; stěny jsou rozpraskané.

ZRAJE v říjnu, vydrží do února i déle.

JE TO STROM S PŘEVISLOU KORUNOU, tak zvaná SMUTEČNÍ JABLOŇ (*Pirus malus pendula hort*). V půdě ani poloze není vybíravý. Dobře se uplatňuje v zákrskových a tvarových zahradách svým deštníkovitým vzrůstem. Vyvažuje-li se na kostru, působí velmi dekorativně.

ŘEZ se omezuje jen na vyřezávání hustého dřeva a letorostů, které vybíhají vzhůru. Převislý vzrůst napomáhá k brzké plodnosti, rodí pravidelně, téměř každoročně.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

UPOTŘEBENÍ: Hodí se k jídlu, hlavně však pro zpracování v kuchyni. Cenová skupina II. d.

39. Elise Rathke

40. ŘEHTÁČ SOUDKOVITÝ.

PŮVOD neznámý.

VELIKOST nadprostřední, váha až 300 g; výška asi 80 mm, šířka 70 mm.

TVAR převážně soudkovitý, ve středu nejširší, k oběma stranám stejnoměrně zúžený.

KALICH jest menší, uzavřený, v mělké, širší, ploše žebérnaté jamce.

STOPKA jest asi 15 mm dlouhá, 1½ mm tlustá, dřevnatá, v mělké, nálevkovité, rží pokryté jamce.

SLUPKA jest hladká, na stromě jemně ojíněná, slámově žlutá, později hnědožlutá, červeně mramorovaně pruhovaná. Příjemně voní.

DUŽNINA jest jemná, běložlutá, hojně šťavnatá, chuti výborné, sladce navinulé, kořenité.

SKLÍZÍ SE koncem září, dobře uložené vydrží do vánoc; nezralé silně zavadnou, ztrácejí šťavu a chuť, málo vydrží a jsou neprodejné.

STROM tvoří vysokou, mohutnou korunu, v pozdějším věku rozkladitou a spodní větve sklání dolů. Daří se hlavně v půdě hluboké, úrodné a vlhčí; v písčité a suché plodí také, plody se však nevyvinou a před uzráním padají. Libuje si v chladnějším a vlhčím podnebí, kde dává zvlášť krásné plody, i v poloze značně vysoké, před větry chráněné. Plodí dosti brzy, střídavě, velice hojně. Po veliké úrodě nutno vydatně přihnojiti a občas zmladiti korunu. Hodí se k výsadbě polních a domácích sadů. K pěstování zákrskových stromů, hlavně keřovitých zákrsků, se používá podnož E. M. II, IV, za příznivých podmínek E. M. IX. ŘEZ vyžaduje delší, omezuje se na nejnutnější.

JEST CIZOSPRAŠNÝ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Aderslebenský kalvil, Coxova reneta, Cox Pomona, Croncelské, Parména zlatá, Landsberská reneta, Ontario.

KVETE prostředně pozdě, vůči mrazům je značně odolný.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V mokré, těžké půdě strom silně rakovatí, suchou nesnáší, krní, trpí strupovitostí. Náchylný ke mšici krvavé. Cenová skupina I. c.

UPOTŘEBENÍ: Dopravu při dobrém balení snáší velmi dobře; je to vývozní jablko, na trhu hledané, a tříděné plody jsou dobře placené. Radí se mezi nejlepší stolní ovoce.

SYNONYMA: Drkáč, Drkavka, Hrkáč, Hrkavka, Jelení nos, Kozary, Kozí nos, Ovčí hubička, Soudek, Zaječí hlava, Sterchač, Ropotač, Princ, Ksiažece, Pomme melon, Prinzenapfel, Berliner Haasekopf, Englischer Flaschen A., Haasekopf von Lübben, Nonnentüte, Schlotter Apfel.

41. NATHUSIOVO JABLKO

(čti: Natuziovo).

PŮVOD v Německu.

VELIKOST nadprůměrná, váha až 260 g; výška asi 85 mm, šířka 75 mm.

TVAR měnivý, většinou soudkovitě protáhlý. Pravidelných plodů bývá málo, poněkud jedna strana je vypouklá.

KALICH je malý, zavřený, v mělké, málo žebernaté jamce. Vzniklá žebra se táhnou do poloviny plodu.

STOPKA jest asi 12 mm dlouhá, 3 mm tlustá, v úzké, hluboké, mírně zvlněné jamce.

SLUPKA je velmi jemná, hladká, kluzká, žlutavá, větší část je růžová, od slunce červeně zarudlá, se sytě červenými proužky.

DUŽNINA je bílá, příjemně voní, jemná, hojně šťavnatá, chuti navinule sladké. Zvláště plody slunci vystavené bývají velice dobré chuti — s mandlovou příchutí.

JÁDŘINEC jest vysoký, široce dutoosý; v prostorných komorách bývá několik malých, vyspělých jader a mnoho jáderek zakrnělých.

ZRAJE koncem října, vydrží do prosince, výjimečně i přes leden; nejlepší chuť má v listopadu.

STROM tvoří kulovitou, vzpřímenou korunu; v dobře živené a přiměřeně vlhké půdě s vlhčím ovzduším dobře prospívá. Má bohaté olistění. Hodí se pro domácí zahrádky. Osvědčuje se jako keřový zákrsek, štěpovaný na E. M. II, IV, nebo za příznivých podmínek na E. M. IX; dá se přizpůsobiti každému jinému tvaru. ŘEZ vyžaduje poněkud delší a občasné průklest koruny.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V některém roce se ovoce nechá déle udržeti. Při krutých mrazech stromy namrzají. Ovoce podléhá červivosti.

UPOTŘEBENÍ: Je to překrásné podzimní stolní jablko, dobré chuti, lákavého vzhledu, hodí se i pro kuchyň — do pečiva. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Nathusiovo holubí, Pigeonnet Nathusius, Nathusius Tauben-Apfel.

41. Nathusiovo

42. Matčino

42. MATČINO.

PŮVOD v Americe.

VELIKOST nadprůměrná, váha asi 220 g; výška asi 75 mm, šířka 72 mm.

TVAR oblé kuželovitý až homolovitý, ke kalichu charakteristicky zúžený.

KALICH je malý, ponejvíce uzavřený, vězí v malé, jemně zhrbolené jamce; z této se táhnou přes plod mírná žebra.

STOPKA je asi 10 mm dlouhá, 2 mm tlustá, přesahuje zcela málo stopečnou jamku, která je hluboká a široká.

SLUPKA je jemná, zlatově žlutá. Velká část je jasně červená, tmavě pruhovaná. Jemné, červené tečky se rozptylují nezřetelně po plodu.

DUŽNINA je velice jemná, vonná, měkká, tmavě žlutá, aromatická, více sladká, s příjemnou kořenitou příchutí.

JÁDRINEC má širší dutou osu, komory prostranné.

ZRAJE v listopadu, vydrží při své chuti a šťavnatosti, aniž by vadlo, do února. Sklízí se v říjnu.

STROM roste dosti spoře, tvoří kulovitou, později málo rozloženou korunu. Půdu žádá hlubokou, úrodnou, dostatečně vlhkou, těžší, ne příliš teplou. Polohu slunnou, ne vlhkou, mírně otevřenou, ne příliš drsnou. Hodí se pro sady a domáci zahrady, v jakémkoliv tvaru. Pro zákrskové stromy se osvědčuje na podnoží E. M. II, IV, IX. Plodí záhy a téměř pravidelně. Velmi cenná odrůda pro tržní výsadby zákrskové. Vřetenovité zákrsky jsou velmi vděčné na podnoží E. M. IX. ŘEZ snáší dobře; silnější plodonoše je nutno občas proříznouti, aby příliš nezesílily. KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ AŽ POZDĚ. Stromy nevhodných nebo neplodných odrůd, přeroubované touto odrůdou, velmi uspokojivě a záhy rodí velmi krásné ovoce. Raší později.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Tvoří mrazové skvrny (lépe štěpovati ve školkách v koruně na pláň), dosti červiví, v suché půdě opadáva a špičky větví usychají. Trpí dosti mšicí krvavou.

UPOTŘEBENÍ: Je to prvotřídní stolní ovoce, krásné a chutné; kde jsou příznivé podmínky, jest to velice výnosná tržní odrůda. Dopravu snáší dobře, pro svůj vzhled je na trhu hojně vyhledávána a dobře placena. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Nalezenče z Roztok, Skvostné z Roztok, Mother, American Mother, Mutter Apfel, Nonnetit.

43. PARKEROVO JABLKO (čti: Pákerovo).

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST prostřední, váha až 150 g; výška asi 58 mm, šířka 70 mm.

TVAR téměř kulovitý, pravidelný.

KALICH je buď zavřený nebo pootevřený, má dlouhé, špičkami nazad ohnuté úšty, v prostorné, ploché jamce.

STOPKA je polodřevnatá, asi 17 mm dlouhá, 2 mm tlustá, přečnívá nad jamku, která je hluboká, nálevkovitě rozšířená, rzivá.

SLUPKA je celkem tenká, drsná, celá pokrytá jemnou, souvislou, bronzově hnědou rzí. Základní světle zelená, později žlutá barva pouze místy prosvítá.

DUŽNINA je hustá a pevná, žlutavá, šťavnatá, znamenité, sladce navinulé, aromatické renetovité chuti.

JÁDRINEC malý, bezosý; komůrky malé, nepatrně popraskané, po 1—2 dobře vyvinutých jádrech.

SKLÍZÍ SE koncem října; předčasně utržené vadne.

ZRAJE v prosinci, vydrží přes květen.

STROM má mírný vzrůst, tvoří menší, úhlednou, kulovitou korunu. Hodí se i do stromořadí. Vyžaduje půdu kypřenou, hlubokou, přiměřeně vlhkou, polohu snáší i vyšší, otevřenou, s vlhčím ovzduším. Pro zákrskové stromy se štěpuje na typech E. M. IV, II, pro nejlepší půdu na E. M. IX. Rozvětňuje se velice dobře, pravidelně roste. Květné puky tvoří na delších ratolestech a používá se proto delšího řezu. Plodití začíná velice záhy, rodí hojně a pravidelně. Dobře se osvědčují nízkokmeny, štěpované na E. M. I.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro Gdánský hranáč.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V nevhodné půdě a za nepříznivých podmínek (sucho a j.) strom krní, tvoří mnoho odpadového ovoce, trpí červivostí a jinými škůdci.

UPOTŘEBENÍ: Jako kožené jablko má mnoho ctitelů, na trhu, v jarní době, vkusně v bedničkách balené, docílují vysokých cen. Na stůl je výtečné, hodí se i na zpracování ke všem účelům. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Parkerův jadernáč, Hradecké, Kožené, Koženáč, Šedá reneta, Pépin gris de Parker, Pepina Parkera, Parkerjeo kosmač, Brokers Pippin, Sanct Nicolas Reinette, Pelz-apfel, Lederer, Rabau.

43. Parkerovo

44. Akerö

44. AKERÖ.

PŮVOD ve Švédsku.

VELIKOST střední, váha asi 200 g; výška asi 75 mm, šířka 85 mm.

TVAR nepravidelný, častěji vyšší než širší, ke kalichu zúžený, různě zhranatělý, velmi líbivý.

KALICH pootevřený, v mělké a nepravidelné jamce, která je značně žebérkovitá. U velkých plodů žebra vynikají a táhnou se přes plod, v nestejných místech se pak ztrácejí.

STOPKA je asi 15 mm dlouhá, 3 mm tlustá, jamka je nálevkovitá, hlubší, hladká, málo rezavá.

SLUPKA je hladká, lesklá, barvy zvláštní, světle žlutě cihlové, na sluneční straně rudé, s tmavým, přerušovaným žíháním. Slabě voní.

DUŽNINA je jemná, žlutobílá, znamenitá, sladce navinulá, mandlové chuti.

JÁDRINEC je široký, komory velké, otevřené, stěny popraskané, v nich po 1 tmavohnědém jádru.

SKLÍZÍ SE v říjnu, k jídlu dospívá v prosinci, vydrží svěží do března.

STROM roste v mládí bujně, tvoří jehlancovitou, pravidelnou korunu, dosti sevřenou. Plodí záhy, pravidelně, průměrně. Pravidelně rozvětňuje; dobře se tvaruje. Tvary a zákrsy mají se sázeti do dobré půdy, štěpované na E. M. IX nebo E. M. II. Plodonosné ratolesti jsou krátké, po větvi stejnoměrně rozdělené. Kruté mrazy přestály stromy bezvadně.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Baumannova reneta, Bismarkovo, Croncelské, Filipka, Parména zlatá, Landsberská r., Oldenburgovo.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY. Cenová skupina I. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí červivostí; téměř dorostlé plody opadávají a předčasně dozrávají, což se projevuje zejména v teplých letech a v lehčích půdách.

UPOTŘEBENÍ: Je to krásné a chutné stolní jablko.

SYNONYMA: Akerské, Akerö-Apple, Apfel von Akerö.

45. GRANÁTKA.

PŮVOD v Čechách; rozšířené hlavně na Klatovsku.

VELIKOST střední, váha až 210 g; výška asi 60 mm, šířka 80 mm.

TVAR je mírně zploštělý, pravidelný, oble vykroužený.

KALICH většinou uzavřený, jamka malá a mělká, téměř neznatelně žebernatá, porezavělá, po okraji kruhovitě čárkovaná. Na okraji 5 mírných žeber, které se táhnou téměř neznatelně přes celý plod.

STOPKA je asi 15 mm dlouhá, 1½ mm tlustá, v mělké, jemně paprskovitě rezovité jamce.

SLUPKA je dosti tuhá, hladká, málo lesklá, barvy světle zelené, s jasně červeným líčkem. V plné zralosti jest citronově žlutá, takže plod nabývá velmi lákavého vzhledu. Řídce rozptýlené rzivé tečky jsou jemné.

DUŽNINA jest bělavá, jemná, hustá a šťavnatá; po rozkrojení voní a hnědne, chuť je dobré, převážně sladké, slabě navinulé.

JÁDRINEC je skoro kruhovitý, 32 mm široký, 30 mm vysoký. Osa je úzce dutá, vůči komorám uzavřená. Stěny komor jsou popraskané. JÁDRA jsou dosti četná, dosti veliká, nevyvinutá.

SKLÍZÍ SE co nejpozději — v druhé polovině října, k jídlu dospívá v březnu, vydrží do června.

STROM tvoří kulovitou korunu, hodí se k výsadbě i do širších stromořadí. Vyniká velkou vzdorovitostí vůči mrazům a i ve květu nepodléhá tak snadno povětrnostním změnám; na půdu a polohu není náročný. Na zákrskových podnožích E. M. IV, II, dobře roste a záhy plodí. Úrodnost je pravidelná a hojná. Hodí se do vyšších poloh.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ. Cenová skupina II. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Podřadnější chuť dužniny zabraňuje, aby se ve velkém množství rozšiřovala tam, kde se daří cennější odrůdy.

UPOTŘEBENÍ: Pro svůj krásný vzhled, velkou úrodnost a neobyčejnou trvanlivost se řadí mezi hledané a dobře placené odrůdy tržní a vývozní. Doporučuje se zatím k výsadbě ve vyšších polohách, naproti tomu v nížinách jen pokusmo.

45. Granátka

46. MILTENBERSKÉ.

PŮVOD v Německu; kříženec Grahamova jablka + Gravštýnské.

VELIKOST: váha až 400 g; výška asi 95 mm, šířka 85 mm.

TVAR krásně tupě kuželovitý, velice vzhledný. Obě poloviny jsou stejné. Půdorys jest pravidelný kruh.

KALICH jest pootevřený, úšty delší, v jamce hluboké, úzké, na okraji zhrbolené.

STOPKA jest asi 7 mm dlouhá, 2 mm tlustá, v prostředně hluboké, uvnitř rezovité jamce.

SLUPKA jest zlatově žlutá, na sluneční straně má nádherou, rozmytou stříkanou červeň, což ovoci dodává skvělého, nápadného vzezření; na jedné straně bývá rezovitě. Jest to jedno z nejkrásnějších jablek.

DUŽNINA jest bílá, kyprá, šťavnatá, aromatická, jemně navinulá.

SKLÍZÍ SE v druhé polovině září, zraje v říjnu, vydrží při dobrém uskladnění do března.

STROM má vzrůst po mateční odrůdě, t. j. Grahamově jablku, bujný, výhony však jsou poněkud štihlejší. Úrodnost je velmi dobrá a pravidelná, následkem čehož bývá koruna později více rozložená. Pro svůj ideální vzrůst se nechá pěstovati v jakémkoliv zákrskovém tvaru. Řez nečiní žádných potíží a dá se dobře použít i Lorettův řez. Jako podnož vyhovuje E. M. II, III, IV, plodnost na těchto typech se dostavuje záhy po výsadbě; stromky na E. M. IX plodí již ve školce. Nejlepších výsledků se docílí na stromech zákrskových. Dobře se hodí k přeroubování jiných odrůd, jmenovitě neúrodných nebo pozdě úrodných, jako jsou na př. Boskoopské, Gravštýnské, Šálové a j. Je to velmi nenáročná a plodná odrůda. Větvě nutno přivazovati, aby se pod tíhou plodů nelámaly.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE prostředně záhy. V květenství není choulostivý.

DOBŘE VLASTNOSTI: Plody visí pevně na stromě. Vysokokmeny rodí již ve čtvrtém roce. Květy nezmrzají. Krásná, lákavá barva plodů. Nenáročnost na půdu. Velká úrodnost. Netrpí chorobami.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Za vlhkého léta plody snadno křencí a skelnatí; mimo to již před zralostí padají a je nutno pilně je protrhávati. Mladé letorosty trpí mšicemi. Ovoce trpí dosti červivostí.

UPOTŘEBENÍ: Je to tržní ovoce prvního řádu, vhodné pro zasílání a na stůl. Na výstavě vzbuzuje vždy pozornost. Stolní ovoce II. řádu. Cenová skupina II. b.

SYNONYMA: Schöner von Miltenberg.

47. VELKOVÉVODA BÁDENSKÝ.

PŮVOD v Německu. Semenáč Bismarkova jablka.

VELIKOST: váha až 400 g; výška asi 80 mm, šířka 98 mm.

TVAR poněkud zploštělý, výrazně kalvilovitě žebernatý. Někdy bývá vyšší než širší. Význačných pět žeber se táhne od kalichu přes celý plod a dodává plodům elegantního vzezření. Některé žebro je vyvinutější než ostatní.

KALICH jest většinou otevřený, v hluboké, žebernaté jamce.

STOPKA jest asi 16 mm dlouhá, 2 mm silná; jamka bývá paprskovitě rezovitá, široká, hluboká.

SLUPKA jest světle žlutá, později citronově žlutá, na sluneční straně jemně začervenalá nebo červeně tečkovaná, velmi jemná, silně voní.

DUŽNINA jest křehká, žlutavě bílá, jemně nakyslá, bez zvláštní příchuti.

JÁDRINEC jest veliký, dutoosý, komory prostranné, široce otevřené, se stěnami značně popraskanými, se 2—3 malými, plnými, světlehnědými jádry.

SKLÍZÍ SE v druhé polovině září, při velmi pečlivém uskladnění vydrží do ledna. V nevhodné místnosti ztrácí na chuti, moučnatí a stává se bezcenné.

STROM roste bujně, tvoří vznosnou, málo převislou korunu, začíná záhy po výsadbě ploditi a rodí pravidelně přes rok. Nasazuje bohaté plodonosné ratolesti, takže není zapotřebí přílišného řezu, pouze častější průklest. Pěstuje se převážně na zákrscích. Pro zákrsky a zákrskové tvary vůbec se hodí znamenitě; tvoří krátké plodonoše, zvláště na svislých a vodorovných kordonech se docílují krásných plodů. Daří se nejlépe v půdě těžší. Pro malé tvary a úrodné půdy se může štěpovati na E. M. IX, pro větší výhradně na E. M. II, IV. Na E. M. IX se brzy vyčerpá následkem velké plodnosti. ŘEZ se používá střední; snáší jej velmi dobře.

JEST SAMOSPRAŠNÝ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Baumannova reneta, Bismarkovo, Croncelské, Filipka, Parména zlatá, Landsberská r., Oldenburgovo.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody v živné půdě křenčí. Letorosty trpí padlím. Ovoce podléhá často rychlé zkáze, červiví, trpí monilií.

UPOTŘEBENÍ: Jest ozdobou pro stůl, k jídlu jest dosti dobré. Pro trh jest lákavé, musí se k vůli jemné slupce pečlivě baliti. Výstavní. Cenová skupina II. a.

SYNONYMA: Kalvil bádenský, Kalvil velkovévody Bedřicha Bádenského, Grosseherzog Friedrich von Baden.

47. Velkovévoda bádenský

48. LIBERNÁČ VINICKÝ.

PŮVOD v Rusku.

VELIKOST velmi veliká, váha až 950 g; výška asi 120 mm, šířka 130 mm.

TVAR ke kalichu zúžený, nepravidelně zhranatělý.

KALICH jest uzavřený nebo pootevřený, v hluboké, přiměřeně široké, na okraji silně zhranatělé jamce; žebra se táhnou znatelně po celém plodu.

STOPKA velmi krátká, v široké, až 3 cm hluboké, zhranatělé, hustou rzí pokryté jamce.

DUŽNINA jest bílá, pod slupkou žlutavá, řídká, hrubá, tuhá, málo šťavnatá, chutí sladce navinulé, dosti příjemné.

JÁDRINEC kulovitý, komory s popraskanými stěnami, do osy otevřené. Jádra malá, skoro kulatá, tmavohnědá, plná, po 2 až po 3.

SKLÍZÍ SE v druhé polovině září, zraje v listopadu, v chladu vydrží do ledna, načež ztrácí na jakosti.

SLUPKA jest hladká, mdle lesklá, mastná, slámově žlutá, na sluneční straně mírně zarudlá, červeně mramorovaná, namnoze pruhovaná, téměř celá bílá.

STROM roste bujně, při plodnosti mírněji. Tvoří široce jehlancovitou, pravidelnou, později poněkud převislou korunu. Daří se v půdě hluboké, úrodné a vlhké, dostatečně vápenité. Polohu snáší i vyšší, před větry chráněnou, kde jest vlhčí ovzduší. Pro menší zákrskové tvary se roubuje na E. M. IX, pro velké, nebo do špatnějších půd na E. M. IV, II. ŘEZ jest nutno prováděti pravidelně, abychom nemuseli pak mnoho řezati. Při tvarových stromech vedoucí výhony řezeme dloužeji a k docílení rozvětvení napomáháme výřezy. Plodí velice záhy, hojně a přinese skoro každého roku aspoň několik plodů. Mšicí krvavou netrpí. Strom se vyznačuje celkovou zdravostí.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Za vlhkého léta křenčí; v suché a chudé půdě jsou plody malé, nevzhledné a chutí podřadné.

UPOTŘEBENÍ: Pro svoji velikost je okrasou a chloubou zahrady, na výstavách vzbuzuje obdiv; jest vhodné zvláště pro kuchyňské zpracování. Cenová skupina II. a.

SYNONYMA: Kobylí hlava, Libernáč z Winitzy, Winter Edelrambur von Winitza.

49. KALVIL ZIMNÍ BÍLÝ.

PŮVOD neznámý.

VELIKOST: váha asi 400 g i více; výška asi 82 mm, šířka 86 mm.

TVAR krásně pravidelně žebernatý, mírně zploštělý.

KALICH jest pootevřený, úšty dosti široké, v hluboké, krásně žebernaté jamce. Žebra jdou přes celý plod a dodávají mu elegantního žebernatého tvaru.

STOPKA jest asi 15 mm dlouhá, 1½ mm tlustá, jamka částečně rezavá.

SLUPKA jest jemná, bělavě zelená, později jasně žlutá, někdy na sluneční straně slabě zahnědlá. Bývá poseta zahnědlými, někdy červeně vroubenými tečkami.

DUŽNINA žlutavě bílá, velice jemná, kyprá, velmi šťavnatá, chuti výborné, jahodově kořenité, libě navinulé, sladké, s ananasovou příchutí.

JÁDRINEC dutoosý, komory pootevřené, s popraskanými stěnami.

SKLÍZETI se musí velice opatrně a co nejpozději, asi v polovině října; k jídlu dospívá v prosinci a vydrží při výborné chuti a šťavnatosti do dubna i déle.

STROM vyžaduje půdu úrodnou, častěji hnojenou, polohu teplou, s vlhkým ovzduším. Spíše snáší chladno nežli sucho. Hodí se k pěstování pouze na ZÁKRSKOVÝCH stromech, na E. M. IX. Nejvýhodnější jsou tvarované stromy na slunečních zdech s přechýlující střechou. ŘEZ se provádí delší, omezuje se pouze na nejnútnejší a ošetřuje-li se strom správně, plodí dosti záhy, celkově uspokojivě. Vzrůst jest prostředně bujný, při plodnosti sporý.

JEST SAMOSPRAŠNÝ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Coxova r., Krasokvět žlutý, Parména zlatá, James Grieve, Průsvitné žluté, Peasgood, Zuccalmagliova r.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

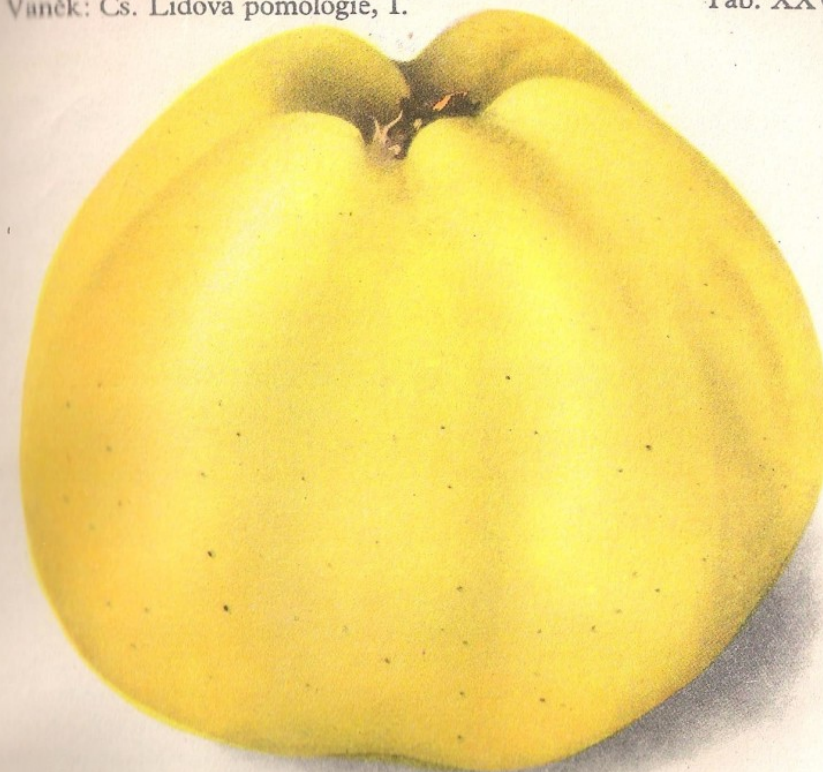
ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí značně strupovitostí, rakovinou, mšicí krvavou, padlím a j. škůdci. Vyžaduje značné péče. V nevhodném stanovišti plody křenčí.

UPOTŘEBENÍ: Jest to nejcennější jablko, prodávané v obchodech jako lahůdka. Za plody čisté, sáčkované, nepomačkané, vůbec nepoškozené (stopka), tříděné, docílují se vysokých cen. Vkusné balení ceny ještě zvyšuje. Pro trh jsou ustáleny tyto velikosti:

Kabinetní ovoce: a) přes 300, b) nad 260 g, c) nad 220 g.

Plody první jakosti: a) 80—100 g, b) 100—140 g, c) 140 až 180 g, d) 180—220 g. Cenová skupina I. b.

SYNONYMA: Žebornáč bílý zimní, Právě gdoulové, Bílá vlaská zimní gdoule, Kalwilla biala zimowa, Belizimski kalvil, Kalvilla alba, Calville blanc d'hiver, Weisser Winterkalvill, Blanche de Zurich, White Calville, Weisser Züricher, Grosser Weisser Apfel, Paradies Apfel, Framboise d'Hiver.

49. Kalvil bílý zimní

50. ADERSLEBENSKÝ KALVIL.

PŮVOD v Německu; kříženec: Kalvil bílý zimní+Gravštýnské.

VELIKOST: váha až 370 g; výška asi 80 mm, šířka 90 mm.

TVAR kalvilovitý, mírně tupě žebernatý.

KALICH většinou otevřený, v jamce mírně žebernaté, hlubší. Žebra se táhnou přes plod dosti znatelně.

STOPKA asi 5 mm dlouhá, 1½ mm tlustá, v hlubší, široké jamce.

SLUPKA jest hladká, málo lesklá, zelenavě žlutá, s krásným červeným líčkem.

DUŽNINA jest bílá, křehká, velice jemná a šťavnatá, chuti sladce navinulé, lahodné, znamenité.

JÁDRINEC jest cibulovitý, 4 cm široký, 3 cm vysoký, jádrové komory jsou malé, 12 mm široké, 18 mm vysoké, s mírně popraskanými stěnami. Vůči jádřincové ose jsou široce otevřené. **JÁDRA** po jednom, jsou dosti velká, 9 mm dlouhá, 4 mm široká, dlouze zašpičatělá, tmavě hnědá.

SKLÍZÍ SE v polovině října; předčasně utržené plody vadnou. Uzářává od prosince, dobře uložené vydrží do března i déle; potom moučnatí. Vyžaduje pečlivého uskladnění, jinak vadne. Nutno pečlivě sklízeti, ježto slupka trpí pomačkáním.

STROM roste v mládí bujně, později mírněji, rozložitě. Nasazuje hojnost plodonosných větvíček, rodí velice brzy v každém tvaru. Daří se v půdě hluboké, živné, spíše lehčí. Polohu snáší chladnější, chráněnou. Pro domácí zahrádky se znamenitě hodí v každém **ZÁKRSKOVÉM** tvaru, roubované na E. M. II, IX, i na E. M. IV, vždy dobře rodí. Zvláště na vodorovných kordonech se dociluje skvělých výsledků. **ŘEZ** se provádí v mládí poněkud delší, později normální. Hodí se pro zahrádky i pro zákrskové plantáže. Doporučuje se zvláště pro větvenovité zákrsky na E. M. IX.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Coxova reneta, Croncelské, Parména zlatá, Oldenburgovo.

KVETE prostředně záhy až prostředně pozdě.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Strom ve studené, ulehavé půdě rakovatí; za nepříznivých vegetačních podmínek trpí chorobami a škůdci. V suché půdě předčasně opadávají plody i listy.

UPOTŘEBENÍ: Je to velice cenná stolní odrůda. Vyžaduje opatrné sklizně, dobré uskladnění, pro dopravu pečlivé balení; dociluje se vysoké ceny. Cenová skupina I. b.

SYNONYMA: Aderslebener Kalvill, Calville d' Adersleben.

51. LONDÝNSKÉ.

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha až 300 g; výška asi 70 mm, šířka 90 mm.

TVAR zploštělý, s vynikajícími 5 žebry, kalvilovitý.

KALICH většinou pootevřený, úšty široké, krátké, v dosti hluboké a široké jamce, na jejímž okraji jsou žebra, rozptylující se pod polovinou plodu.

STOPKA jest asi 2 cm dlouhá, 1½ mm tlustá, v hluboké, široké, jemně porezavělé jamce.

SLUPKA jest hladká, lesklá, krásně žlutá, s červeným líčkem. Jemné, bělavě vroubené rzivé tečky se mění u kalichu v bělavé pihy.

DUŽNINA jest žlutavá, jemná, měkká, šťavnatá, chuti výborné, sladce navinulé, s aromatickou příchutí.

JÁDRINEC cibulovitý, 43×31 mm, komory vůči ose otevřené. Pergamenové stěny jsou málo popraskané. JÁDRA po dvou, menší, vejčitá, ostře zašpičatělá, plná.

SKLÍZÍ SE co nejpozději, asi v polovině října; brzy sčesané ovoce sice nevadne, nikdy však nezežloutne. K jídlu dospívá koncem prosince a vydrží při své chuti a šťávě přes duben.

STROM tvoří korunu široce kulovitou, rozloženou, hustě rozvětvenou, má hojné plodonosné ratolesti. Jest nutný častější průklest. Později vzrůst ochabuje, stromy se musí přihnojiti a silným řezem zmladiti. Ploditi začíná záhy po výsadbě, hojně, někdy až přílišně. Jest náročný; s prospěchem se daří v teplé, úrodné, vápenité, dostatečně vlhké půdě. Poloha se má voliti teplá a chráněná, jinak možno vysazovati i do vyšších poloh. Pro zákrskové stromy se dobře hodí, zvláště pro keřové zákrsky na E. M. II. I malým tvarům se dobře přizpůsobuje na E. M. IX. ŘEZ snáší, dobře rozvětňuje, tvoří krátké plodonoše. Za příznivých podmínek vhodné pro větvenovité zákrsky na E. M. IX.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Krasokvět žlutý, Parména zlatá, Hvězdičková reneta.

KVETE prostředně pozdě. V době květu nezmrzá.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V nepříznivých klimatických a půdních podmínkách trpí padlím, strupovitostí a rakovinou. Nedoporučuje se štěpovati na E. M. V.

UPOTŘEBENÍ: Dopravu snáší dobře, plody čisté, vytríděné, se řadí mezi nejlepší stolní ovoce a jsou na trhu hledané a dobře placené. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Londýnský jadernáč, Chroupě londýnské, Pepinka londýnská, London Pepping, Pomme de Londres, Londoner Grosse Reinette, Peppin de Londres, Prasomila Londinensis.

51. Londýnský jadernáč

PŮVOD v Německu.

VELIKOST: váha až 300 g; výška asi 90 mm, šířka 96 mm.

TVAR mírně zploštělý, ke kalichu zúžený, kalvilovitě žebnatý.

KALICH je téměř uzavřený, jamka dosti hluboká, na okraji s 5 žebry, které běží znatelně přes plod.

STOPKA jest asi 18 mm dlouhá, 1½ mm tlustá; jamka hluboká a široká, paprskovitě rezovitá.

SLUPKA jest hladká, bělavě žlutá, na sluneční straně jemně začervenalá, s bělavými, tmavěji vroubenými tečkami; mnohé plody jsou krásně zarudlé.

DUŽNINA jemná, zdánlivě hrubozrnná, žlutavě bílá, pevná, šťavnatá, s kořeněnou, vinně nakyslou chutí.

JÁDRINEC jest střední, dutoosý, polootevřený; komory velké, s popraskanými stěnami, s 1 jádrem.

SKLÍZETI se má co nejpozději, asi v druhé polovině října; předčasně otrhané plody nedocilují ani při úplné zralosti chuti. K jídlu dospívá koncem února a vydrží, aniž by ztrácelo chuť a šťávy, do června i déle.

STROM v mládí roste bujně, tvoří úzce rozvětvenou, vysokou korunu, později se větve široce rozkládají. Za příznivých poměrů jest velmi otužilý vůči chorobám. Na polohu a půdu není příliš náročný; ve vyšší a otevřené poloze je úrodnější, zdravěji roste a plodí lépe vyvinuté plody. V chudé suché půdě se nedaří, uzavřená místa nesnáší. ZÁKRSKY se štěpují na E. M. II, IV, malé tvary na E. M. IX. ŘEZ se omezuje na nejnutnější, plodí záhy po výsadbě, rodí pravidelně, střídavě, velmi hojně. V příznivém stanovišti významná tržní odrůda pro keřové i větvenovité zákrsky na E. M. IX, v plantážích.

SAMOSPRAŠNÁ ODRŮDA; JEST VELMI DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Baumannova r., Charlamowski, Coxova r., Cox Pomona, Filipka, Richardovo žluté, Parména zlatá, Lady Sudeley, Oldenburgovo.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ. Cenová skupina I. b.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V uzavřené nízké poloze trpí padlím, strupovitostí a jinými škůdci.

UPOTŘEBENÍ: Je to více hospodářské jablko, avšak pro svoji krásu v pozdním jaře se dobře prodává a každého uspokojí. Dopravu snáší dobře i bez zvláštního balení.

SYNONYMA: Bojčák (Hradecko), Bojkovské, Bojče, Boiken, Bojkovo, Pomme de Bojk, Boiken Apfel, Mela di Boichen, Auridura Boiken.

53. BERLEPSCHOVA RENETA

(čti: Berlepšova reneta).

PŮVOD v Německu; kříženec: Ananasová r. + Ribstonské.

VELIKOST: váha asi 160 g; výška 65 mm, šířka 70 mm.

TVAR ploše kulovitý; 5 silně vyvinutých žeber se táhne přes největší šířku; půdorys je zhrbolený.

KALICH uzavřený, v mělké, 5 žebry zhrbolené jamce.

STOPKA jest asi 12 mm dlouhá, 2 mm tlustá, dřevnatá, v pravidelné, úzké, nálevkovité, paprskovitě řezavé jamce.

SLUPKA hladká, mastná, zelenavě žlutá až zlatě žlutá, na sluneční straně cihlovou červení pokrytá, s cinobrově červenými pruhy. Má četné, jemné, hvězdičkovité tečky.

DUŽNINA jest dosti pevná, žlutavě bílá, velmi jemná, kořeněná, renetovitě chutí, až do jara hojně šťavnatá.

JÁDRINEC jest prostředně veliký, jádra dokonalá, četná.

SKLÍZÍ SE v druhé polovině října, zraje v prosinci, vydrží do března i déle. Předčasně sklizené nebo špatně uchované vadne.

STROM roste bujně, později mírněji. Tvoří korunu vzpřímenou, jehlancovitou nebo vysokokulovitou, později více širokou. Dobře rozvětňuje, tvoří krátké plodonoše. Hodí se pro vysokokmeny, polokmeny a zákrsky. Pro stromořadí se hodí méně, ježto plody jsou příliš lákavé, pozdě zrají a nejsou odolné vůči větrům. Strom je dosti náročný. V živné a přiměřeně vlhké půdě, při intenzivně spodní kultuře, se hodí pro polní sady. Osvědčuje se ve všech zákrskových tvarech; větvenovitě a jiné zákrsky na E.. M. IX, pro špatnější půdy na E. M. IV, II. Rodí záhy a pravidelně. Netrpí škůdci.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Coxova r., Filipka, Krasokvět žlutý, Ušlechtilé žluté, Parména zlatá, Landsberská r., Zuccalmagliova r.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY, květenství trvá dosti dlouho. Květy jsou proti mrazům otužilejší než Boskoopské.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Strom je náročný na půdu, v nepropustné a ve vlhké půdě má sklon k rakovině a není příliš spolehlivý v úrodnosti. Nehodí se k přeroubování jiných odrůd. Plody snadno padají.

UPOTŘEBENÍ: Je to stolní ovoce, na trhu je dobře placeno. Poněvadž má slupku pevnou, dá se dobře zasílati; jest to dobrá tržní odrůda. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Berlepsch Goldrenette, Goldrenette Freiherr von Berlepsch.

53. Berlepschova reneta

54. KARDINÁL ŽÍHANÝ.

PŮVOD není známý.

VELIKOST: váha až 500 g; výška asi 90 mm, šířka 80 mm.

TVAR bývá pravidelný nebo zhranatělý. Obě poloviny nejsou stejné. Žebra jsou značně vyvinutá. Plody jsou většinou trojboké.

KALICH je pootevřený nebo zavřený, jamka středně velká.

STOPKA jest asi 10 mm dlouhá, 4 mm tlustá, jamka hluboká, nálevkovitá, pokrytá rzí.

SLUPKA jest mastná, jemná, slámově žlutá, krásně žíhaná, pokrytá slabě červenými tečkami.

DUŽNINA je bělavá, šťavnatá, chuti příjemné, osvěžující, spíše kyselé.

JÁDRINEC bezosý, komory prostorné, s nevyvinutými jádry.

SKLÍZÍ SE koncem září, k jídlu dospívá asi za 3 neděle, dobře uložené vydrží přes prosinec. Příjemně voní.

STROM roste velmi bujně, tvoří mohutnou, převislou, rozložitou korunu; nutno počítati s velkou vzdáleností. Do alejí se nehodí. Daří se v každé, pro jabloně vhodné půdě, mírně vlhké. Vyšší polohu snáší dobře, zvláště na hlinitých svazích. Rodí později, potom hojně. Vysokokmen se roubuje v koruně, ježto ve školce roste křivě. Pro ZÁKRSKOVÉ stromy se hodí méně; vysazuje se jedině keřový zákrsek, štěpovaný na typu E. M. IX. Při rozšiřování nutno bráti rouby z plodících matečních stromů.

JEST CIZOSPRAŠNÝ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro Krasokvět žlutý.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody snadno padají, předčasně sklizené vadnou, přestárlé křencí. Náchylné na jabloňové padlí.

UPOTŘEBENÍ: Je oblíbeno jako závinové jablko. Dopravu snáší dobře, jest velmi oblíbené a dobře prodejné. Cenová skupina II. b.

SYNONYMA: Šalové, Funtové, Štrudlové, Hranáč, Kardinál plamenitý, Plžinský hrboláč, Geflammtter weisser Kardinál, Cardinál blanc flammé, Kardynalskie, Contoir Apfel, Grosser Schlotter Apfel, Oster Calvill, Warnsdorfer, Gestreifter Cardinal.

VARIETY: Kardinál červený a Kardinál purpurový se v podstatě liší intensivnějším vybarvením slupky a poněkud větší trvanlivostí.

55. WAGENEROVO.

PŮVOD v Americe.

VELIKOST prostřední, váha až 250 g; výška asi 62 mm, šířka 80 mm.

TVAR poněkud zploštělý, tupě žebnatý, zpravidla ne-souměrný.

KALICH je zavřený, v široké, hluboké, žebnaté jamce; žebra se táhnou ploše přes celý plod.

STOPKA jest asi 20 mm dlouhá, 3 mm tlustá, dřevnatá, v hluboké nálevkovité jamce s jemnou rží.

SLUPKA jest lesklá a hladká, se stromu zelenavá, rudě pruhovaná, přechází do žlutočervené; zralý plod nabývá jedinečného vzhledu.

DUŽNINA jest jemná, žlutavá, hojně šťavnatá, chuti sladce navinulé, výborné, aromatické.

JÁDRINEC malý, osa jádřincová dutá, komory mají většinou hladké stěny. Jádra větší, světle hnědá.

SKLÍZÍ SE počátkem října, zraje v prosinci, vydrží do května i déle, neztrácí na chuti, nevadne.

STROM roste mírně, tvoří menší korunu. Proti mrazům je značně odolný. Rodí záhy a téměř každý rok. Daří se v půdě hluboké, živné, přiměřeně vlhké, i ve vyšší poloze. Pro zákrsky a tvarové stromy jest velice vděčnou odrůdou. Tvoří krátké plodonoše, dobře rozvětňuje. Po veliké úrodě občas zmladití. Pro obchodní sady na nízkokmenech (kmen asi 80 až 100 cm) na podnoži E. M. I, nebo větvenovité zákrsky na E. M. IX, II. Pro větší tvary E. M. IV, II, pro půdy zvláště živné a pro menší tvary E. M. IX. Velmi vhodné pro svislé kordony.

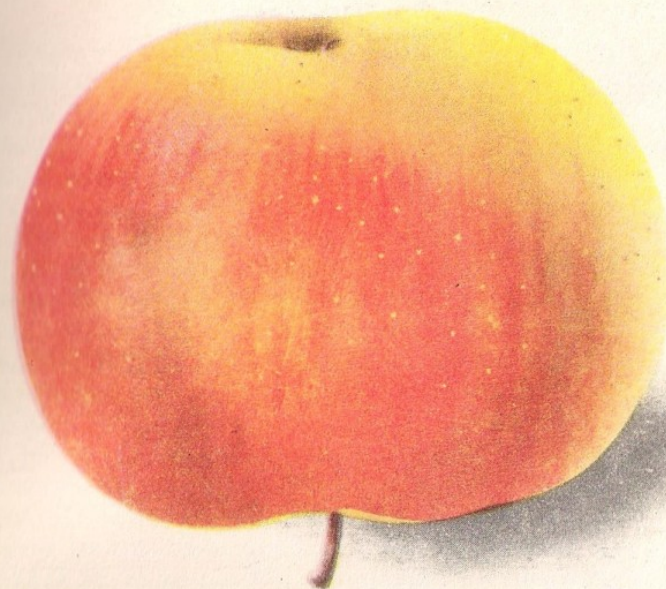
JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ben Davis a Jonathan.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí někdy padlím, v některých krajích strupovitostí. V podradnějších a nekypřených půdách jsou plody drobné.

UPOTŘEBENÍ: Je to obchodní jablko. Dopravu snáší bezvadně. Krásný vzhled, výtečná chuť a dlouhá trvanlivost řadí jej mezi nejprodejnější, tudíž nejvýnosnější a nejlepší stolní ovoce. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Wagensers Apfel, Pomme Wagener, Wagener's Preis-Apfel.

55. Wagenerovo

56. ONTARIO.

PŮVOD v Americe.

VELIKOST: váha až 500 g; výška asi 60 mm, šířka 80 mm.

TVAR jest vzhledný, zploštělý, tupě žebernatý.

KALICH jest většinou pootevřený, malý, v úzké, hluboké, mírně zhrbolené jamce; vystouplá žebra se táhnou přes plod.

STOPKA jest asi 25 mm dlouhá, 3 mm tlustá; jamka je široká, hluboká, paprskovitě porezavělá.

SLUPKA jest zelená, ojíňená, hladká, dosti lesklá, později zežloutne. Na sluneční straně jsou některé plody červeně pruhované nebo mají krásná červená líčka.

DUŽNINA je šťavnatá, žlutá, jemná, po rozkrojení vonná, chuti příjemně navinulé, s kořenitou příchutí.

JÁDRINEC jest protáhle cibulovitý, osa jádřincová široce dutá. Jádřové komory jsou těsné, stěny řídce natrhané; 1—2 vyvinutá jádra.

ZRAJE v lednu, vydrží do června i mnohem déle, aniž by trpělo na jakosti, nevadne a hlavně neztrácí šťavnatost.

SKLÍZÍ SE co nejpozději, asi v polovině října, neboť v té době nabývá ještě nejvíce na vzhledu a chuti.

STROM vyžaduje půdu hlubokou, živnou, teplou, snáší však i půdu sušší. Polohu otevřenou, chladnou i teplou, ne příliš hlubokou. Hodí se ve všech tvarech do sadů, zvláště pak do domácích zahrad i do stromořadí; koruna se musí řezem přizpůsobiti. Rodí velice záhy, hojně a pravidelně. Pro zákrskové stromy a tvary jest téměř nepostradatelné. Pro živnou půdu se štěpuje na E. M. IX, pro špatnou půdu a velké tvary na E. M. II, IV, I. Řez se užívá poněkud delší, tvoří hojnost plodonosných ratolestí.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Baumannova reneta, Bernské růžové, Šampaňská r., Coxova r., Gdanský hranáč, Filipka, Krasokvět žlutý, Ušlechtilé žluté, Parména zlatá, Oldenburgovo, Parkerovo, Hvězdičková r.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ AŽ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V suché půdě trpí padlím. V přehnojené a vlhké půdě ovoce křencí.

UPOTŘEBENÍ: Jest to prvotřídní stolní ovoce. Náleží k nejlepším tržním jablkům, za které se docilují vysoké ceny. Dopravu snáší bezvadně. Jsou dvě variety: jedna zploštělá, mdlejší barvy, bez žihání, druhá vyšší, živě pruhovaná.

V zákrskových obchodních výsadbách a domácích zahradách bude míti vždy čelné místo. Ve školkách v Chrudí, kde bylo několik tisíc různých zákrskových tvarů na E. M. IV a IX, přestály bezvadně kruté mrazy, kdežto v některých krajích zmrzly. Cenová skupina I. b.

57. SUDETSKÁ RENETA.

PŮVOD na Moravě. Pěstitel p. Marek v Bludově. Kříženec: Ananasová reneta+Kanadská reneta; semenáče opět kříženy s Gdanským hranáčem.

VELIKOST prostřední, váha asi 180—300 g; výška asi 65 mm, šířka 75 mm.

TVAR pravidelný, mírně zploštělý, nezřetelně žebernatý.

KALICH otevřený, úšty krátké, široké, šedě plstnaté, v prostorné, mělké, zhrbolené jamce.

STOPKA asi 15 mm dlouhá, v úzké, hluboké jamce.

SLUPKA jest měkká, mastná, zelenavá, později zažloutlá, na sluneční straně pruhovaná i souvisle červená; vybarvuje se většinou až při uložení.

DUŽNINA jest křehká, velmi šťavnatá, žlutobílá, chuti dobré, sladce navinulé, s mírně kořeněnou příchutí. Větší plody bývají zpravidla méně chutné.

SKLÍZÍ SE co nejpozději. Zraje v prosinci, při dobrém uložení nevadne a vydrží do února i déle.

STROM má vzrůst poněkud sporý; tvoří korunu menší, širokou, později rozkleslou. Půdu vyžaduje výbornou, jabloňovitou, hlinitou, dostatečně vlhkou, propustnou. Ve vyšší otevřené poloze přináší mnohem větší ovoce. Vzrůst stromu jakož i vývin ovoce závisí na hnojení, obdělávání půdy a zavlažování. Doporučuje se hlavně do výsadeb zákrskových, štěpovaných na podnožích E. M. II, III, IV; nízkokmeny, případně i polokmeny na E. M. I. Je ideální odrůdou na zákrsky větvenovité a svislé kordony, na E. M. IX. Květné puky se tvoří téměř bez řezu; řez jest nutný pouze na občasné vyřiznutí silnějšího dřeva a na zmlazení koruny. Plodnost začíná velmi záhy, často již ve školkách, a bývá až nadprůměrná. Květy jsou nepohodám značně odolné, dobře přijímají cizí opylení. Ovoce drží pevně na stromě, netrpí téměř červivostí, padlím a strupovitostí nepatrně.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM, kvete prostředně záhy.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Vůči mrazům není úplně odolná. Na starších větvích se objevují mrazové skvrny. Má však regenerační schopnost, takže malé a povrchové rány se dobře zacelují. U velkých ran je nebezpečí utvoření rakoviny. Závadou jest kolísavá uchovatelnost a nestejná jakost dužniny. Plody vyžadují opatrnou sklizeň, omačkané hnijí; některé zachvacuje jádřincová hniloba, přezrálé pak moučnatí.

UPOTŘEBENÍ: Významná zimní odrůda, pro domácí zahrady.

SYNONYMA: Reinette de Sudètes. Cenová skupina I. c.

57. Sudetská reneta

58. BATUL.

PŮVOD v Sedmíhradsku. Na Slovensku značně rozšířeno.

VELIKOST prostřední, váha až 200 g; výška asi 60 mm, šířka 80 mm.

TVAR mírně zploštěle kulovitý, pravidelný.

KALICH pootevřený, v. pravidelné, středně hluboké a široké jamce.

STOPKA jest asi 15 mm dlouhá, 1 mm tlustá, dřevnatá, v hluboké, úzké, jemně rzivé jamce.

SLUPKA jest jemná, hladká a lesklá, slámově žlutá, s krásným červeným líčkem; zastíněné plody jsou zcela málo začervenale. Tmavočervené tečky jsou zvláště ve žluti znatelné. Ojediněle se vyskytují jemné rzivé skvrny.

DUŽNINA jest žlutavě bílá, polojemná, šťavnatá, chuti příjemně navinulé, druhořadé.

JÁDRINEC jest pootevřený, komory uzavřené, jádra vyvinutá.

SKLÍZÍ SE koncem září, k jídlu jest v listopadu, vydrží do února.

STROM roste prostředně bujně, jest odolný vůči mrazům; tvoří sice rozložitou, ale poměrně vznosnou korunu, která není překážkou, je-li kmen dostatečně vysoký. Rozvětňuje se hojně, větve se křížují a značně ohrůstají drobnými, vedlejšími větévkami, koruna houstne a vyžaduje častý průklest. Na půdu a polohu není náročný, což jest pro výsadbu velice cenné. Plodnost jest vždy uspokojivá.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Parména zlatá a Oldenburgovo.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Pro dopravu vyžaduje pečlivé balení a pozorné zasílání; proto v praktickém obchodním ovocnářství bude ustupovati odrůdám pro vývoz vhodnějším.

UPOTŘEBENÍ: V obchodě jest tato odrůda oblíbená a ačkoliv není prvotřídní jakosti, jest dobře placena. Zvláště jest způsobila k sušení. Cenová skupina II. d.

SYNONYMA: Sedmíhradské, Batullen Apfel, Pomme Batullen.

59. PONTOISKÉ (čti: Pontoaské).

PŮVOD ve Francii; semenáč Cara Alexandra.

VELIKOST až velmi veliká, váha až 560 g; výška asi 70 mm, šířka 90 mm.

TVAR široce zploštěle kulovitý, pravidelný.

KALICH pootevřený, úšty široké, zeleně pýřité, jest v jamce mělké, prostorné, zhranatělé širokými žebry, která se táhnou nenápadně přes plod.

STOPKA jest asi 25 mm dlouhá, 2 mm tlustá, šedozeleá, v hluboké a široké jamce, rží paprskovitě zakrytá.

SLUPKA jest hladká, lesklá, poněkud mastná, světle žlutá; téměř celý povrch jest pokryt rozmytou červení s krátkými i delšími tmavšími pruhy.

DUŽNINA jest jemná, velmi šťavnatá, zelenavě bílá, chuti sladce navinulé, s příjemnou kořeněnou příchutí.

JÁDRINEC uzavřený, komory menší s 2 jádry, stěny popraskané.

SKLÍZÍ SE v říjnu, opatrně, neboť pomačkané plody snadno hnijí; uložené se pěkně vybarvují, k jídlu dospívají v listopadu, vydrží do dubna.

STROM roste bujně, tvoří širokou, nepravidelně rozvětvenou korunu, pod tíhou ovoce převíslou. Půdu vyžaduje úrodnou, hlubokou, polohu nižší, s vlhčím ovzduším. Hodí se k výsadbě polních sadů a domácích zahrad. Pro zákrskové stromy jest velice vhodné, zvláště pro větší tvary, na E. M. II, malé tvary na E. M. IX. Tvoří krátké plodonoše; květné puky jsou znatelné. Při řezu jest nutno napomáhati výřezy; nestejně rozvětvuje. PLODÍ při bujném vzrůstu dosti záhy, pravidelně a hojně, zvláště na zákrskových podnožích. Zvláště bohatě plodí na vodorovných kordonech.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro Baumannovu renetu.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V mokré m létě hnije často již na stromě a trpí strupovitostí. Uložené ovoce je náchylnější k monilii než jiné odrůdy; ve vlhké půdě strom rakovatí.

UPOTŘEBENÍ: Jest to dobré stolní ovoce, snadno prodejné, hodící se také velmi dobře pro kuchyňské účely. K dopravě se musí dobře baliti. Cenová skupina II. b.

SYNONYMA: Krásné Pontoiské, Belle de Pontoise, Schöner von Pontoise.

59. Pontoiské

60. LIBERNÁČ ZIMNÍ.

PŮVOD v Německu.

VELIKOST: váha až 280 g; výška asi 70 mm, šířka 90 mm.

TVAR jest měnlivý: menší plody jsou více kulovité, větší kuželovité, ke stopce značně rozšířené, vždy širší než vyšší.

KALICH jest většinou uzavřený. Úšty jsou široké, dosti dlouhé, v jamce dosti hluboké, široké a žebernaté.

STOPKA jest asi 6 mm dlouhá, 3 mm tlustá, v jamce poněkud zhrbolené, dosti hluboké a široké, slabě rzivé.

SLUPKA jest pevná, hladká, poněkud lesklá, světle zelená, později světle žlutá, na sluneční straně souvisle tmavočervená, tmavočerveně pruhovaná, s hnědými tečkami.

DUŽNINA je bělavě žlutá, šťavnatá, navinulá, málo sladká, bez aroma. Silně voní a jest při uzrání dobrá.

JÁDRINEC velký a široký, komory prostorné, otevřené, stěny málo potrhané, jádra většinou po 2, malá, podlouhlá, špičatá; osa je úzká.

SKLÍZÍ SE ke konci října, potom nevadne; k jídlu dospívá v prosinci, vydrží do dubna.

STROM roste bujně, tvoří mohutnou, nepravidelnou, plochou a rozložitou korunu, kterou jest nutno řezem upravit. Vhodný k výsadbě velkých sadů, vyžaduje větší vzdálenost. Hodí se na přeroubování starších stromů, na nichž dříve plodí. Roste velmi bujně, plodí velmi pozdě, potom pravidelně a hojně. Půdu vyžaduje dobrou, vlhčí, polohu spíše chladnější a vyšší, otevřenou, s vlhčím ovzduším, chráněnou před větry. Vůči chorobám a škůdcům je značně odolný.

JE CIZOSPRAŠNÝ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Boikovo, Hvězdičková reneta, Nordhausenské.

KVETE POZDĚ, při květenství je málo odolný proti mrazu. Cenová skupina II. a.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V nevhodné půdě strom rakovatí a podléhá i jiným chorobám.

UPOTŘEBENÍ: Dopravu snáší dobře a pro svou vzhlednost a trvanlivost se řadí mezi tržní a hospodářské odrůdy.

SYNONYMA: Rheinischer roter Winterrambour, Rambour d' hiver, Teuringer Rambour.

61. PRINC ALBERT.

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST značná, váha až 400 g; výška asi 75 mm, šířka 90 mm.

TVAR poněkud ploše kulovitý; jedna strana bývá vždy nižší. Žebra se táhnou nezřetelně přes plod.

KALICH jest pootevřený, málo žebernatý, jamka kališní nestejně hluboká a široká.

STOPKA jest asi 12 mm dlouhá, 3 mm tlustá, v jamce hluboké, dosti široké, uvnitř rezovité.

SLUPKA jest zelenavě žlutá, někdy ojínená, jemná, na sluneční straně krásně červeně žíhaná; hnědé tečky jsou řídké.

DUŽNINA jest bělavá, hrubší, hojně šťavnatá, chuti příjemně nakyslé, osvěžující.

JÁDŘINEC jest velký, cibulovitý; komory srpovité, prostorné, vůči jádřincové ose široce otevřené. Stěny komor silně popraskané. Jádra většinou nevyvinutá.

SKLÍZÍ SE v první polovici října, postupně během prosince dozrává; vydrží, aniž by vadlo, do konce března i déle.

STROM tvoří korunu prostředně velikou, roste v mládí dosti bujně, později mírně, postranní větve se rozkládají a sklánějí. V půdě a poloze není vybíravý, jest vhodný do sadů i zahrad. Pro zákrskové stromy se hodí velice dobře. Každému tvaru se přizpůsobuje, krásně rozvětňuje a tvoří mnoho krátkých plodonosných ratolestí. Plodí velice brzy, hojně, téměř každoročně. Květy jsou vůči nepohodám otužilé. Řez snáší dobře, silnější dřevě se musí častěji vyříznouti, značně sílí. Roubuje se na podnože E. M. II, IV, menší tvary na E. M. IX.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Baumannova reneta, Coxova r., Cox Pomona, Filipka, Průsvitné žluté.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Tvoří mrazové destičky, z nichž v mnoha případech vzniká rakovina. Nestejně dospívání plodů, některý rok i velice podřadná chuť, nevybarvené, úplně zelené plody.

UPOTŘEBENÍ: Dopravu snáší i při špatnějším balení dobře, jest hojně kupováno; hodí se poněkud k účelům kuchyňským. Pro domácí zahrady i plantáže je velmi doporučitelné. Pro svislé kordony velmi vhodné. Cenová skupina II. b.

SYNONYMA: Lane's Prinz Albert.

61. Princ Albert

62. Lebelovo

62. LEBELOVO.

PŮVOD ve Francii.

VELIKOST: váha až 365 g; výška asi 80 mm, šířka 105 mm.

TVAR jest plochý, ploše žebernatý, dosti nesouměrný.

KALICH zavřený, u větších plodů široce otevřený, v jamce mělké, prostorné, s žebry, jež se táhnou přes celý plod.

STOPKA jest 10 mm dlouhá, 3 mm tlustá, je vtlačena v jamce široké, zvlněné, ne hluboké.

SLUPKA jemná, hodně mastná, mdle žlutá, na slunci zlatově zahnědlá, s červenými proužky. Voní.

DUŽNINA žlutavá, dosti jemná, velmi šťavnatá, chuti příjemně navinule nasládlé.

JÁDRINEC jest poměrně malý, osa jádřincová úzká, dutá. Stěny komor nepatrně popraskané, se 2 jádry.

SKLÍZÍ SE koncem září, k jídlu dospívá postupně, vydrží do prosince, při dobrém uskladnění i déle.

STROM tvoří širokou, rozložitou, až rozkleslou korunu, hodí se do velkých sadů, kde se musí počítati s řídkou výsadbou. Kmen má býti náležitě vysoký. Na aleje se nehodí. Svědčí mu půda lehčí, živná, přiměřeně vlhká. V chudé půdě je ovoce drobné, snadno padá, strom se předčasně vysiluje. Polohu snáší vysokou, před větry chráněnou. Ploditi začíná velmi záhy a rodí až nadprůměrně, často v chomáčích. Pro zákrskové stromy se štěpuje na E. M. II, IV, za příznivých podmínek a pro menší tvary na E. M. IX. Na tvarech špatně rozvětňuje a je nutno pomáhati k vyrašení oček výřezy a kratším řezem; plodonosné ratolesti jsou krátké, tlusté.

JEST CIZOSPRAŠNÉ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Baumannova reneta, Bernské růžové, Šampaňská r., Coxova r., Croncelské, Gdánský hranáč, Filipka, Krasokvět žlutý, Parména zlatá, Jonathan, Průsvitné žluté, Landsberská reneta, Ontario.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody z vlhké půdy křenčí, někdy hnijí a tvoří mnoho odpadového ovoce; vůči chorobám a škůdcům není strom také úplně odolný, zvláště snadno podléhá rakovině; bývá napadán Merou 'jabloňovou.

UPOTŘEBENÍ: Je to sice stolní jablko, hodí se však více pro kuchyňské a průmyslové účely. Cenová skupina II. a.

SYNONYMA: Jakob Lebel, Jacques Lebel.

63. HAWTHORNDENSKÉ (čti: Háthorndenské).

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha až 220 g; výška asi 60 mm, šířka 80 mm.

TVAR většinou pravidelně kroužený, poněkud zploštělý.

KALICH jest zavřený, v širší, mělké, málo zhrbolené jamce, s drobnými perličkami na basi.

STOPKA asi 15 mm dlouhá, 2 mm tlustá, vyčnívá ze široké a hluboké, rezovité jamky.

SLUPKA jest bělavá, jemná, hladká, leskne se, později je mastná a slámově žlutá. Na sluneční straně má růžový nádech, někdy i červené proužkování.

DUŽNINA jest bílá, křehká, šťavnatá, mírně nakyslá, osvěžující.

JÁDRINEC má většinou komory otevřené, s hojně popraskanými stěnami. Jádra jsou velmi početná, drobná.

SKLÍZÍ SE v druhé polovině září, zraje postupně do poloviny října, někdy vydrží i do ledna.

STROM roste velice mírně, poněkud rozložitě. Na půdu není náročný, polohy snáší všechny, jen ne větrné. Hodí se pro malé zahrádky na zákrskové stromy nebo polokmeny. Rodí neobyčejně bohatě a velmi záhy. Každému tvaru se přizpůsobuje. Osvědčuje se na větvenovitých zákrscích, na podnožích E. M. III, IV a II, jinak na větších tvarech na E. M. I. Řez snáší dobře, tvoří hojnost krátkých plodonošů. Květné puky jsou velmi znatelné. Pro svislé kordony jest znamenitě.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Ovoce padá, drží špatně na stromě. Při velké úrodě jest nutno plody protrhávat, jinak bývají drobné.

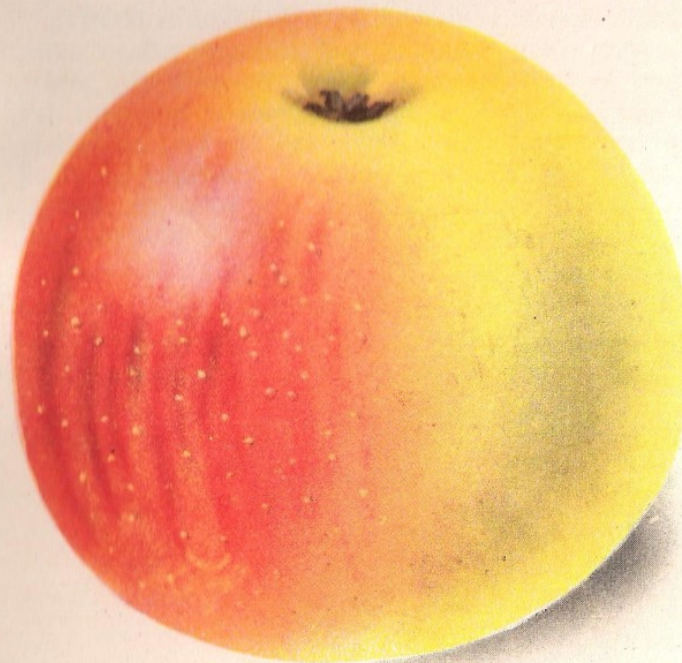
DOBŘE VLASTNOSTI: Plody nečerviví, jsou odolné vůči chorobám. Při své nenáročnosti, brzké plodnosti a neobyčejné úrodnosti jest výnosnou odrůdou, zvláště tam, kde při místním prodeji se více hledí na množství než na jakost ovoce. Na podnoži E. M. IV drží plody pevněji než na stromcích, šlechtěných na jiných typech.

UPOTŘEBENÍ: Hodí se ke všem účelům, hlavně však pro zpracování v kuchyni. Cenová skupina II. b.

SYNONYMA: Hlohovské, Glogówka, Pomme de Hawthornden, Apfel von Hawthornden, Hagedornapfel, White Apple, Weissler Hawthornden.

63. Hlohovské

64. DAŇKOVO.

PŮVOD v Čechách. Pěstitel: E. Proche ve Sloupně, r. 1851.

VELIKOST: váha až 300 g; výška i šířka asi 85 mm.

TVAR jest měnlivý; některé plody jsou poněkud zploštěle kulovité, jiné vyšší, ke kalichu zúžené, někdy nesouměrné.

KALICH otevřený, v široké, mělké, zvlněné jamce. Často zde vznikají žebra, která se táhnou asi do poloviny plodu.

STOPKA jest 20 mm dlouhá, 2 mm tlustá, v hluboké, hodně rzivé jamce.

SLUPKA jest hladká, dosti lesklá, světle žlutá, velká část je červeně zarudlá nebo tmavě pruhovaná a žíhaná. V červeni krásně vynikají jemné, četné tečky, bělavě vroubené.

DUŽNINA jest žlutavě bílá, polojemná, šťavnatá, sladce navinulá, chuti renetovité; plody slabě voní.

JÁDRINEC jest dosti veliký, dutoosý, komory jsou otevřené, se stěnami popraskanými. Jádra jsou protáhlá, světle hnědá.

SKLÍZÍ SE v první polovině října, zraje koncem listopadu, vydrží i přes leden. Trvanlivost nebývá vždy stejná. Jest to odrůda, zasluhující rozšíření hlavně v domácích zahradách.

STROM roste bujně, tvoří mohutnou, širokou, řídkou korunu. Vyniká zdravostí. Daří se dobře v těžší, hluboké, propustné, přiměřeně vlhké půdě. Plodí později a pak průměrně. Pro zákrskové stromy se štěpuje na E. M. IX. Tvoří krátké plodonoše; hodí se proto pro všechny, i velké tvary. Je to nepochybně semenáč z Blenheimské renety, které se hodnotou podobá, ale úplně se jí nevyrovná, ačkoliv někteří ovocnáři tvrdí, že je to její zlepšené vydání.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí křenčením, zvláště tam, kde se přihnojuje močůvkou. Pozdní plodnost.

UPOTŘEBENÍ: Veliké krásné jablko jest vhodné pro stůl i každou hospodářskou potřebu. Cenová skupina I. b.

SYNONYMA: Josef Daněk, Daňkova reneta, Reinette Josef Daniek.

65. GRAVŠTÝNSKÉ.

PŮVOD ve Šlesviku.

VELIKOST: váha asi 200 g; výška asi 70 mm, šířka 85 mm.

TVAR měnlivý, kulovitý i zploštělý, nepravidelně zhrbolený.

KALICH jest otevřený, velký. Hluboká, poměrně uzavřená jamka je zhrbolena žeběrky, jež se táhnou přes celý plod, takže jej ploše hranatí.

STOPKA jest asi 10 mm dlouhá, 1 mm tlustá; jamka hluboká, poměrně úzká, paprskovitě rzí pokrytá.

SLUPKA jest žlutá, na sluneční straně široce červeně pruhovaná, mastná, se silnou vůní.

DUŽNINA jest světle žlutá, kyprá, velice šťavnatá, jemná, vinně ušlechtilé kořeněná, silně aromatická, velmi vonná a výborné delikátní chuti.

JÁDRINEC jest veliký, komory prostorné, s trhanými stěnami, vůči ose otevřené, s 1—2 jádry.

ZRAJE koncem září, k používání dospívá v říjnu, vydrží přes listopad. Česání musíme velmi opatrně prováděti, neboť na slupce jest znáti každé pomačkání.

STROM roste mohutně, tvoří širokou, řídkou korunu. Zákrsky keřové možno pěstovati na E. M. IX štěpované. Řez — pouze nejnutnější průklest. Půdu žádá dobrou, hlubokou a hlavně vlhkou. Do teplých poloh se nedoporučuje. Plodnost závisí na vhodném opylení. Přeroubováno na jiné odrůdy (v koruně) rodí dříve.

JEST CIZOSPRAŠNÉ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Baumannova r., Bernské růžové, Boskoopské, Boikovo, Charlamowski, Coxova reneta, Croncelské, Filipka, Ušlechtilé žluté, Krasokvět žlutý, Parména zlatá, Jonathan, Ministr Hammerstein, Oldenburgovo, Ontario, Hedvábné červené letní, Säfstaholm, Wagenerovo, Astrachán bílý, Prásvitné žluté, Kalvil bílý zimní, Newtonovo žluté.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Pozdě rodí, plody hojně padají. Trpí rakovinou, padlím, strupovitostí a mšící krvavou.

UPOTŘEBENÍ: Je to výborné stolní a tržní jablko, v obchodě vždy hledané a dobře placené, ale jeho špatné vlastnosti znemožňují větší rozšíření. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Grafensteinskoje, Grave Slije, Gravensteiner, Grawszynek, Blumen Calvill, Calville Grafensteiner, Diel's Sommerkönig, Grafen Apfel, Sabine, Ohio Nonpareil, Paradies Apfel. — Gravštýnské má mnoho semenáčů a variací, které po prostudování budou všechny uveřejněny.

65. Gravštýnské

66. Gravštýnské tmavočervené

66. GRAVŠTÝNSKÉ ČERVENÉ.

PŮVOD v Německu; červená pupenová variace Gravštýnského žlutého.

VELIKOST: váha 150—280 g; výška asi 80 mm, šířka 93 mm.

TVAR je podobný Gravštýnskému žlutému, které je však u spodu poněkud širší. Ovoce jest veliké, zhranatělé.

KALICH otevřený, velký, v hluboké, zhrbolené jamce.

STOPKA asi 10 mm dlouhá, tenká, jamka široká, rezovitá.

SLUPKA jest jemná, žlutá, hladká, kluzká, temně červená a žíhaná, jemně ožíněná.

DUŽNINA jest bělavě žlutá, velmi šťavnatá, chuti jemně lahodně navinulé, ušlechtilé kořeněné; jest jemnější než Gr. žluté.

JÁDRINEC jest široce otevřený. Komory jsou prostorné, stěny řídce popraskané. Jádra obyčejně nevyvinutá.

ZRAJE koncem září, vydrží až do ledna.

STROM roste podobně jako Gr. žluté. Půdu žádá vlhčí. Polohu otevřenou, vyšší. Hodí se na vysokokmeny do polních a uzavřených sadů. Zákrsky nutno štěpovati jen na E. M. IX. Musí se řezati co nejméně, neboť řezem se oddaluje plodnost. Jest v květu otužilý, chorobám podléhá jako předchozí, jest však úrodnější. Jeho líbivé, červené zbarvení napomáhá ještě k většímu odbytu.

JEST ŠPATNÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Tytéž jako u Gravštýnského.

UPOTŘEBENÍ: Jest to výborné stolní a tržní jablko, v obchodě vždy hledané a dobře placené, avšak pro jeho vady nelze jej pěstovati ve velkém. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Roter Gravensteiner, Gravenstein rouge.

67. COXOVA RENETA (čti: Koksova reneta).

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha až 220 g; výška asi 65 mm, šířka 75 mm.

TVAR pravidelný, úhledný, většinou zploštěle kulovitý.

KALICH pootevřený, má úšty úzké, dlouhé, jamka pravidelná, mělká, mírně zhrbolená.

STOPKA asi 15 mm dlouhá, 3 mm tlustá, prohlubinka jest dosti široká a hluboká, jemnou rzi pokrytá.

SLUPKA jest hladká, někdy i lehce rezovitá, v plné zralosti zlatožlutá, na sluneční straně nepravidelně, tmavočerveně žíhaná.

DUŽNINA jest žlutavá, vonná, šťavnatá, jemná, chruplavá, sladce navinulá, silně aromatická, znamenitá.

JÁDRINEC jest velký, dutoosý, komory otevřené, stěny rozpraskané, s 1—2 jádry.

SKLÍZÍ SE co nejpozději (brzy trhané vadnou a nevybarvují se). Na stromech se plody protrhávají asi v polovině října, aby se zbylé mohly lépe vyvinouti. K jídlu dospívá koncem listopadu, svoji dobrou chuť podrží do února, později ztrácí na jakosti.

STROMY mají slabý vzrůst, tvoří malé koruny. Pro vysokokmeny se nehodí. Rodí záhy, pravidelně a hojně. Zákrskové tvary nutno sázeti pouze do dobrých půd, roubované na E. M. IX, výjimečně na E. M. II, IV. Řez omezit na nejnutnější; po velké úrodě jest nutno stromy zmladiti a přihnójiti. Polohu vyžaduje chráněnou a slunnou, pak se daří i ve vyšších polohách. Stromy prospívají v půdě dostatečně hlinité, přiměřeně vlhké, s bohatým obsahem vápna, také i v půdě písčité, lehčí, je-li dostatečně hnojená a zavlažovaná. Jest to velmi vhodná odrůda pro větší obchodní výsadby vřetenovitých zákrsků.

JEST SAMOSPRAŠNÁ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Parména zlatá, Jonathan, Krátkostopka královská, Ministr Hammerstein, Oldenburgovo, Ontario, Rýnské, Säftaholm, Astrachán červený, Northern Spy, Nordhausenské, Wagenerovo, Kalvil bílý zimní.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V suché a hubené půdě krní, list předčasně padá. Stromy jsou náchylné k rakovině, ovoce podléhá červivosti a křenčení. Na zákrskových podnožích náchylná k padlí a strupovitosti.

UPOTŘEBENÍ: Jest považováno za nejchutnější jablko ve všech státech a ovocnářských oblastech. Jest používána k výsevu a křížení, pro získání nových odrůd; v mnoha případech se docílilo velmi zdařilých úspěchů. Cenová skupina I. d.

SYNONYMA: Coxova oranžová reneta, Reneta Coxa pomaraňčova, Cox Orangen Reinette.

67. Coxova reneta

68. BOSKOOPSKÉ (čti: Boskkúpské).

PŮVOD v Holandsku.

VELIKOST: váha 300—500 g; výška asi 80 mm, šířka 90 mm.

TVAR zploštěle nebo válcovitě kulovitý, někdy se stran stlačený, nestejně ploše zhranatělý.

KALICH veliký, otevřený, v hluboké, široké, zvlněné jamce.

STOPKA jest asi 30 mm dlouhá, 3 mm tlustá; jamka široká, dosti hluboká, mírně porezavělá.

SLUPKA jest drsná, žlutá, na sluneční straně oranžově mramorovaná a žíhaná; bývá celá pokryta rzí, takže červeně někdy jen málo prosvítá. Kolem stopky jest rez hrubší, ke kalichu jemnější.

DUŽNINA jest hrubá, později křehká, měkká, zažloutlá, hojně šťavnatá, chuti sladce navinulé, aromatické, renetové.

JÁDRINEC malý, komory úzké, stěny rozpraskané.

ZRAJE v prosinci, nejlepší chuť dociluje v únoru a březnu, vydrží i dlouho do jara. Sklízeti se má v polovici října i později, jinak ztrácí na chuti a vadne.

STROM roste bujně, tvoří široce rozloženou, mohutnou korunu. Na podnebí není náročný, v suché půdě krní a plodí malé ovoce. Vhodná odrůda pro plantáže, ale s dostatečným místem pro širokou korunu. Plody se stromu snadno nepadají, ale pro velikost plodů nutno voliti polohu, chráněnou před větry. Libuje si v půdě hluboké, hlinito-písčité, dostatečně vlhké, propustné. Zákrsky a tvary se musí štěpovati jediné na E. M. IX, řez nutno omeziti, plodí na delším dřevě. Rodí pozdě, potom však za příznivých podmínek přes rok pravidelně, bez odpadu drobných plodů. Zvláště se dobře hodí na přeroubování starších stromů jiných odrůd; rodí prvotřídní ovoce.

JEST CIZOSPRAŠNĚ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Baumannova r., Bernské růžové, Ribstonské, Boikovo, Charlamowski, Coxova r., Cox Pomona, Gdanský hranáč, Krasokvět žlutý, Ušlechtilé žluté, Ministr Hammerstein, Krátkostopka královská, Landsberská r., Oldenburgovo, Hedvábné červené letní, Nordhausenské, Pontoiské, Průsvitné žluté, Zuccalmaglioova r.

KVETE prostředně záhy. K opylení se osvědčil pyl z těchto odrůd: Parména zlatá, Ontario, Landsberská r., Baumannova r., Ananasová r.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Květ jest poněkud choulostivý, v nepříznivém roce plody praskají. Trpí mšicí krvavou.

UPOTŘEBENÍ: Prvotřídní stolní a tržní ovoce. Cenová skupina I. a.

SYNONYMA: Boskopskie, Piekne z Boskoop, Schöner von Boskoop, Belle de Boskoop, Reinette von Montfort.

69. COULONOVA RENETA

(čti: Kulonova reneta).

PŮVOD v Belgii.

VELIKOST: váha asi 200—400 g; výška asi 65 mm, šířka 90 mm.

TVAR pravidelný, poněkud ploše kulovitý, souměrný.

KALICH pootevřený, dosti malý, v úzké, hluboké, na okraji zvlněné jamce; plochá žebérka se táhnou přes plod, který nepatrně hranatí.

STOPKA je asi 30 mm dlouhá, 4 mm tlustá, rezavá, v jamce hluboké, široké a rezovité.

SLUPKA špinavě zelená, nevzhledná, rezovitá, na slunci slabě začervenalá nebo poněkud žíhaná. Jest pevná a silná.

DUŽNINA jest bělavě žlutá, hustá, méně šťavnatá, chuti sladce navinulé, kořenité, velice dobré, renetovité.

JÁDRINEC má úzkou, dutou osu, stěny komor jsou většínou hladké. Jádra většinou nevyvinutá.

SKLÍZÍ SE asi v polovici října i později, k jídlu dospívá koncem prosince a udrží svou chuť až do dubna. Pomačkaná místa v dužnině zaschnou a nehnijí.

STROM roste bujně, tvoří pravidelnou, široce rozložitou, mohutnou korunu. Vysazuje se tam, kde se může rozrůstí. Proti chorobám a mrazům je značně odolný. Plodí později a úroda se řídí podle stanoviště a jest vždy spíše průměrná. Pro keřové zákrsky se štěpuje na E. M. IX, musí se však upevniti ke kolům, aby je vítr nevyvrátil. Tvarům se přizpůsobuje, vyžaduje však trpělivosti a hlavně znalosti řezu, aby nevhodným řezem se plodnost neoddalovala. Uspokojí jedině v nejlepších půdách a příznivých polohách a tam, kde má možnost náležitěho opylení.

JEST ŠPATNÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ. Cenová skupina II. a.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V době květu trpí mrazem, plody často hluboko pod slupkou křenčí, v mokrému létě praskají; trhliny se rychle zacelují, zůstává po nich na slupce jen jízva. Trpí merou jabloňovou.

UPOTŘEBENÍ: Pro svoji velikost a výbornou chuť jest to stolní i tržní odrůda. Dopravu snáší bezvadně, na trhu jest hojně žádaná. Ustupuje však výnosnějším odrůdám.

69. Coulonova reneta

70. KORNWALSKE HŘEBÍČKOVÉ

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST nestejná, váha až 260 g; výška asi 75 mm, šířka 70 mm.

TVAR měnlivý; plody jsou ponejvíce vyšší než širší, také i u stopky zúžené, zřídka zploštělé, zaokrouhlené nebo téměř soudečkovité.

KALICH většinou zavřený, v mělké, žebernaté jamce; žebra se táhnou přes celý plod, který hranatí.

STOPKA jest asi 2 cm dlouhá, 3 mm tlustá, v jamce většinou úzké a mělké, jemnou rzi pokryté.

SLUPKA jest drsná, barvy nevzhledné, špinavě zelené, na sluneční straně hnědě osmahlé, často žíhaně zarudlé, většinou jemnou rzi pokryté. Později zežloutnou.

DUŽNINA je žlutavá, vonná, velice jemná, šťavnatá, chuti známenité, sladce navinulé, příjemně kořeněné.

JÁDRINEC dutoosý. Jádra většinou nevyvinutá.

ZRAJE v prosinci, vydrží do května. Sklízí se v říjnu.

STROM roste velice nepravidelně, tvoří dlouhé, převislé, šlahounovité letorosty, korunu má řídkou, rozkladitou, spletitou, s větvemi poněkud převislými. Účelným řezem se musí prováděti průklest korun. Možno sázeti v jakémkoliv tvaru, nejvhodnějším tvarem je však keřový zákrsek na E. M. II, IV, IX. Vyžaduje půdu hlubokou, živnou, dostatečně vlhkou, polohu chráněnou, s vlhkým ovzduším. K pěstování umělých tvarů se nehodí. Vyžaduje důkladnou znalost řezu. Květné puky tvoří na koncích slabých větvíček, proto žádá řez delší. Rodí později, nikdy ne mnoho. Hodí se velmi dobře na přeroubování nevhodných starších stromů. Cenová skupina I. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Nepravidelný vzrůst, náročnost na půdu a poměrně malá plodnost.

UPOTŘEBENÍ: Jest to nejchutnější stolní ovoce nevyrovnatelné chuti; pro větší výsadbu je nevýnosné.

SYNONYMA: Cornwalliser Nelkenapfel, Cornish Gilliflower, Calleville d'Angleterre, Cornish July Flower, Red Gilliflower, Calvilla Cariophyllata.

71. KOŽENÁ RENETA PODZIMNÍ.

PŮVOD ve Francii.

VELIKOST: váží až 220 g; výška asi 75 mm, šířka 85 mm.

TVAR kulovitý nebo zploštělý, pětihranný.

KALICH pootevřený; úšty dlouhé, špičaté, šedozelené, v mělké, široké jamce. Obkalíší jest hranatě žebernaté.

STOPKA asi 20 mm dlouhá, 2 mm tlustá, drží pevně na plodonoši a jest v hluboké, široké, hnědě rezavé jamce.

SLUPKA jest tlustá, žlutě zelená, nestejně pokrytá rezovitostí. Ve světlešedé rzi jsou četné bělavé tečky.

DUŽNINA jest zelenavě bílá, velice jemná, kyprá, šťavnatá, chuti znamenité, sladce navinulé, s kořeněnou příchutí.

JÁDRINEC má komory veliké a široké, s tmavohnědými jádry.

SKLÍZÍ SE koncem září, uzrává v říjnu a je-li dobře uložené, vydrží až do prosince. Za teplého léta nutno česati dříve, ježto padá. Sklizeň se provádí opatrně, neboť poraněná místa hnijí.

STROM roste bujně a zdravě, tvoří mohutnou, široce rozloženou korunu; půdu žádá hlubokou, vazkou a vlhčí, polohu otevřenou, vlhčí a chladnější. Pěstuje se ponejvíce jako vysokokmen nebo polokmen. Na zákrscích, na E. M. II, IV, se dociluje bohaté úrody. Plodí dosti brzo, úrodnost jest dobrá.

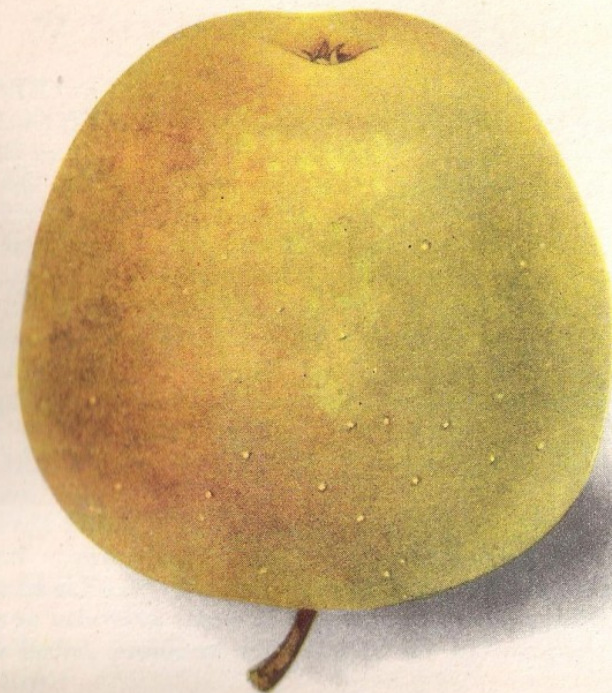
JEST CIZOSPRAŠNÁ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Baumannova r., Šampaňská r., Charlamowski, Coxova r., Parména zlatá, Car Alexander, Ontario, Signe Tillisch, Kalvil bílý zimní.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V mokré půdě je strom náchylný k rakovině a zmrzá, v suché ovoce předčasně padá. Květ jest vůči nepohodám poněkud choulostivý.

UPOTŘEBENÍ: Dopravu snáší dobře, na trhu jest jako každé kožené jablko dobře placené. Je to stolní ovoce, vhodné i pro domácnost. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Graue Herbstreinetten, Reinette Grise d'automne.

71. Kožená reneta podzimní

72. KOŽENÁ RENETA ZIMNÍ.

PŮVOD ve Francii.

VELIKOST prostřední, váha asi 160 g; výška asi 64 mm, šířka 78 mm.

TVAR mírně zploštělý nebo kulovitý, ke kalichu zúžený.

KALICH zelený, jamka malá, dosti hluboká.

STOPKA jest 50 mm dlouhá, 2 mm tlustá, v dosti hluboké a široké, porezavělé jamce; rez bývá kruhovitě tmavě šupinatá.

SLUPKA jest tlustá, většinou špinavě zelená, sedě rezivá, na sluneční straně hnědě červeně ožehlá.

DUŽNINA jest nazelenalá, hustá, křehká, ne mnoho šťavnatá, po rozkrojení voní, chuti je výborné, renetovité, libě navinulé. Po řezu rychle hnědne.

JÁDRINEC dutoosý, komory s popraskanými stěnami a 1 jádrem.

SKLÍZÍ SE co nejpозději, v polovině října i déle, musí se ukládati v přiměřeně vlhké komoře. Špatně uložené nebo předčasně sklizené vadnou. Zraje v prosinci, vydrží do dubna. Dobře se uchovává zabalené do pergamenového papíru, uložené v bedně, proložené rašelinou; dobře uskladněné vydrží do května.

STROM tvoří rozkleslou korunu, se středem bujně do výše rostoucím. Hodí se pro nevzhledné plody na nestřežená místa, do polních sadů, slunných strání i domácích zahrad. Na zákrskových stromech se pěkně rozvětňuje; pro zákrsky a větší tvary se štěpuje na E. M. II, IV. Daří se v půdě teplejší a hluboké, přiměřeně vlhké; prospívá i ve vyšší poloze na slunných místech s vlhkým ovzduším. Plodí záhy po výsadbě, vyniká dobrou úrodností.

JEST CIZOSPRAŠNÁ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Baumannova reneta, Coxova r., Croncelské, Berlepschovo, Parména zlatá, Car Alexander, Langtonovo, Ontario, Peasgood, Nordhausenské, Průsvitné žluté, Zuccalmagliova r.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V suché půdě padá a tvoří mnoho odpadu; v těžké, studené půdě stromy podléhají rakovině a trpí mrazy. Ovoce uchovávané v suchu vadne.

UPOTŘEBENÍ: V obchodě je dobře placené jako stolní a tržní ovoce. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Renetka kožená, Kožené jablko, Kožoušky, Koženky, Kožené francouzské, Francouzská šedá reneta, Reneta szara francuska, Francoski kosmač, Prasomila vera, Graue französische Renette, Reinette Grise d' hiver, Reinette grise.

73. KANADSKÁ RENETA.

PŮVOD buď ve Francii nebo v Severní Americe.

VELIKOST: váha 150-450 g; výška asi 70 mm, šířka 93 mm.

TVAR mírně zploštělý, nepravidelně a tupě žebernatý nebo zdánlivě vysoký, k temeni zúžený. Půdorys tvoří pětiúhelník.

KALICH jest velký, pootevřený, v jamce velké, nepravidelné, na okraji s 5 velkými žebry, jež končí u stopky.

STOPKA asi 15 mm dlouhá, 4 mm tlustá, jamka hluboká, rezovitá.

SLUPKA jest tlustá, zelenavá, při uzrání žlutavá, na sluneční straně zahnědlá, někdy celá rezovitá.

DUŽNINA je bílá, slabě nažloutlá, šťavnatá, chuti lahodné, sladce navinulé, ušlechtilé kořenné, renetovité.

JÁDRINEC bezosý, komory prostorné, jádra většinou nevyvinutá.

SKLÍZÍ SE v polovině října, pokud možno i později. V suché místnosti vadne. Zraje v prosinci, dobře uložené vydrží přes duben.

STROM tvoří velkou, rozložitou korunu, pro stromořadí se nehodí. Jest to velmi náročná odrůda; vyžaduje půdu hlubokou, živnou, polohu teplejší, s vlhčím ovzduším. Rodí později, nikdy ne mnoho. Na zákrskových stromech i na menších tvarech, na E. M. IX, rodí pravidelně. Řez žádá poněkud delší. Plodonosné ratolesti tvoří dosti dobře, k docílení plného ověvení nutno napomáhati výřezy.

JEST CIZOSPRAŠNÁ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Baumannova r., Šampaňská r., Coxova r., Croncelské, Gdánský hranáč, Krasokvět žlutý, Car Alexander, Landsberská r., Oldenburgovo, Ontario.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

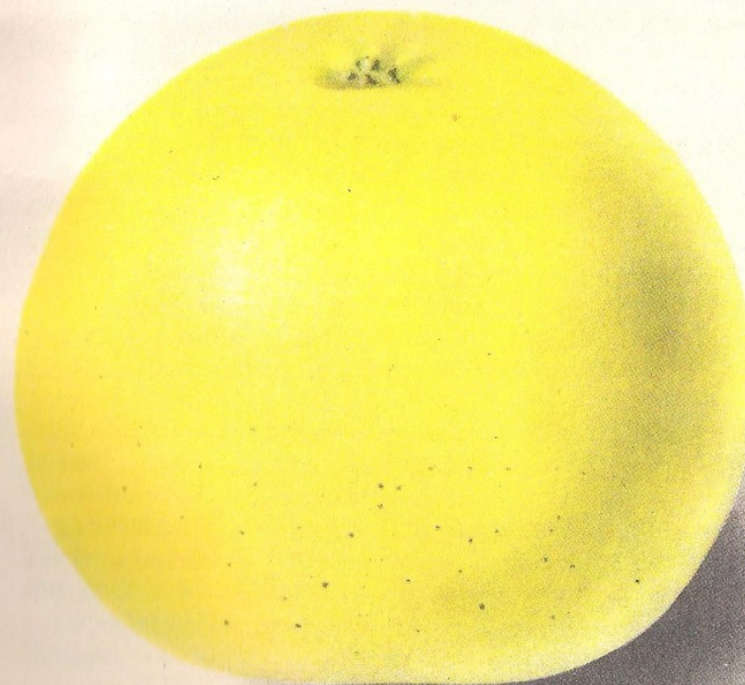
ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V některých místech trpí strupovitostí, v přehnojené půdě křenčí, ve květu je choulostivá vůči mrazům.

UPOTŘEBENÍ: Tříděné plody se řadí mezi nejlepší stolní odrůdy, a jsou-li čisté, sáčkované, docílují se vysokých cen. V krajích půdně i klimaticky vyhovujících jest výnosnou odrůdou. Cenová skupina I. a.

SYNONYMA: Kmínová reneta, Reneta hranatá, Reneta pařížská, Reneta ramburová, Pařížský libernáč, Kanadyjskie, Reneta kanadyjska, Prasmila canadensis, Harlémská, Windsorská, Reinette du Canada, Pariser Rambour-Reinette, Kanada Renette, Harlemer Reinette.

73. Kanadská reneta

74. UŠLECHTILÉ ŽLUTÉ.

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha až 220 g; výška asi 68 mm, šířka 82 mm.

TVAR pravidelný, zplóštěle kulovitý. Obě poloviny stejné.

KALICH zavřený, jamka menší, mělká, drobně žebernatá.

STOPKA asi 10 mm dlouhá, 5 mm tlustá; jamka dosti hluboká a široká, porezavělá; rez se často rozšiřuje přes okraj jamky.

SLUPKA jest hladká, lesklá, krásně sytě žlutá. Jemné, málo znatelné tečky se rozptylují řídce, ke kalichu hustěji, kde se mění v bělavé pihy. Slabě voní.

DUŽNINA jemná, hustá, bělavě žlutavá, mírně nakyslá, příjemně osvěžující.

JÁDRINEC jest veliký, dutoosý; komory široce otevřené, se 2 jádry. Stěny komor jsou natrhané.

SKLÍZÍ SE koncem září, a to velice opatrně, neboť každé zranění rychle hnije. K jídlu dospívá počátkem listopadu, vydrží až do konce února.

STROM roste bujně, tvoří polokulovitou, široce rozloženou, hustou korunu, která se musí častěji prořezávat. Nemiluje půdu suchou, hubenou, také ne těžkou, jílovitou. Poloha má býti před větry chráněná, jinak vítr mnoho plodů shází. Zákrsky keřovité se s úspěchem pěstují štěpované na E. M. II, IV, za příznivých podmínek na E. M. IX. Pro pravidelně vedené a zvláště menší tvary na E. M. IX lze jej doporučiti tomu, kdo ovládá řez. Květné puky tvoří na delších, slabších ratolestech, nesmí se proto nevhodným řezem rozbujněti. Plodí později, úrodnost bývá prostřední, stálá.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Antonovka, Baumannova r., Cellini, Charlamowski, Coxova r., Croncelské, Krasokvět žlutý, Parména zlatá, Sudetská r., Průsvitné žluté, Trierské, Zuccalmaglioova r.

KVETE POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Strom v mokré, těžké půdě rakovatí, plody při větru padají, trpí červivostí, v některých letech hnije od jádřince.

UPOTŘEBENÍ: K dopravě jest nutno plody dobře baliti. Na trhu jest dobře prodejné a lze je zvláště upotřebiti k účelům kuchyňským. Cenová skupina I. b.

SYNONYMA: Gelber Edelapfel, Golden Noble, Golden Stanger.

75. KRASOKVĚT ŽLUTÝ.

PŮVOD v Americe, ve Westfieldu z r. 1700; do Evropy převezeno r. 1834.

VELIKOST: váží až 250 g; výška asi 85 mm, šířka 82 mm.

TVAR prodloužený, ke kalichu nápadně zúžený, mírně žebnatý.

KALICH zavřený, v užší, hluboké, žebnaté jamce. Nejčastěji pět žebér ostře začíná, postupně mizí, až u jamky stopečné se ztrácí.

STOPKA asi 10 mm dlouhá; jamka hluboká a rezivá.

SLUPKA bělavě žlutá, hladká, na sluneční straně slabě zardělá. Rzávě, bělavě vroubené tečky jsou nápadné.

DUŽNINA je bílá, jemná, šťavnatá, chuti lahodné, navinule sladké, velmi dobré. Voní.

JÁDRINEC je okrouhle protáhlý; komory mají popraskané stěny. **JÁDRA** plná, tmavohnědá.

SKLÍZÍ SE v polovině října; čím déle jsou plody na stromě, tím jsou chutnější. K jídlu dospívá v prosinci, vydrží do března.

STROM tvoří menší, převislou korunu. Musí se v mládí řezem vytvořit silná kostra. Nasazuje na konci slabých větviček; jest nutno řezem docílit řádných plodonosných ratolestí, aby při budoucí plodnosti ovoce dostatečně odolávalo větrům. Daří se v hluboké, živné, vápenité, přiměřeně vlhké půdě, v poloze teplé, s vlhčím ovzduším; nesnáší půdu suchou. Účelným tvarem je nízkokmen nebo keřovitý zákrsek na E. M. IX, kolíkem opatřený, nebo na E. M. II, pak velké tvary na E. M. IV. Rodí dosti brzy a obstojně.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Baumannova r., Cellini, Coxova r., Ušlechtilé žluté, Parména zlatá, Sudetská r., Ontario, Kalvil bílý zimní.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

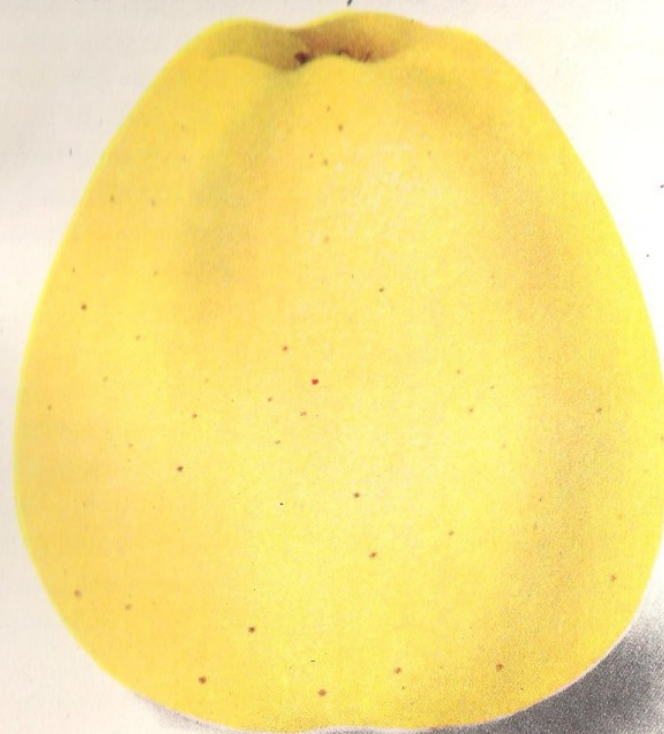
ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Ve studené půdě chřadne, rakovaty, na některých místech trpí strupovitostí a mšící krvavou; celkově je dosti náročný na půdu a přiměřenou vlhkost.

UPOTŘEBENÍ: Pro stůl jest výborné, pro obchod lákavé a dobře prodejné. Cenová skupina I. b.

SYNONYMA: Krasokvět americký, Bellefleur žlutý, Pe-pinka Lineousza, Bellefleur jaune, Gelber Bellefleur, Lady Washington, Linneous Pippin, Metzger's Calvill, Jellow Belleflower.

75. Krasokvět žlutý.

76. RICHARDOVO ŽLUTÉ.

PŮVOD asi v Německu.

VELIKOST: váha asi 250 g; výška asi 100 mm, šířka 95 mm.

TVAR převážně pravidelný, u stopky široký, ke kalichu nápadně zúžený.

KALICH jest otevřený, v malé jamce, s mírnými hrbolky.

STOPKA jest 15 mm dlouhá, v hluboké, rzivé jamce.

SLUPKA jest jemá, hladká, bledě žlutá, na slunci nepatrně zahnědlá; má četné tečky. Slabě voní.

DUŽNINA jest čistě bílá, velmi jemná, hojně šťavnatá, chuti sladce kořenité, výborné.

JÁDRINEC jest bezosý, komory široké, s četnými jádry.

SKLÍZÍ SE v prvé polovině října, zraje koncem října, v provincii bývá nejlepší; vydrží přes únor. Předčasně otrhané vadnou.

STROM roste bujně, tvoří širokou, jehlancovitou korunu. Svědčí mu teplá, lehká, živná půda, dosti vlhká, poloha chladnější i vyšší, s vlhčím ovzduším. Plodí později, nikdy ne přílišně. Pro domácí zahrádky lze pěstovati keřový zákrsek na E. M. IX. Rodí na delších plodonoších, jež nejvíce nasazuje uvnitř koruny.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Cellini, Coxova reneta, Astrachán bílý, Parména zlatá.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Pozdě rodí, přináší mnoho odpadu, ovoce snadno padá, ve chráněné poloze strom trpí rakovinou, strupovitostí a padlím.

UPOTŘEBENÍ: Kde se daří a vyvine řádné plody, možno jej řaditi mezi nejlepší stolní a tržní ovoce. Cenová skupina I. b.

SYNONYMA: Richard žlutý, Žoltyj Richard, Gelber Richard, Grosser Richard, Grand Richard, Koerchower Grand Richard, Richard jaune.

77. JAMES GRIEVE (čti: Džejmz Griv).

PŮVOD ve Skotsku; semenáč Coxovy renety.

VELIKOST: váha až 250 g; výška asi 65 mm, šířka 70 mm.

TVAR plochý nebo pravidelně soudkovitý; některá žebérka se táhnou přes celý plod.

KALICH je malý, zavřený, v ploché, ne příliš široké, drobně žebérkaté jamce.

STOPKA je asi 20 mm dlouhá, 2 mm tlustá, v jemně paprskovitě rezovité jamce.

SLUPKA jest slámově žlutá, lesklá, hladká, z větší části nestejně tmavě nebo světle růžově stříkaná a dlouze neb krátce žíhaná. Velmi voní.

DUŽNINA jest bělavě žlutá, zcela jemná, šťavnatá, chuti sladce navinulé, výtečné.

JÁDŘINEC malý, ploše cibulovitý, komory malé, stěny nepopraskané. **JÁDRA** velká, podlouhlá, tmavě hnědá.

SKLÍZÍ SE v druhé polovině září, zraje od konce září postupně přes říjen, někdy se udrží i přes listopad. Trvanlivost závisí na době sklizně, na stanovišti stromu, uchování a pod.

STROM roste zvolna, vůči mrazu je značně odolný, vyniká brzkou, hojnou a stálou plodností, na půdu ani polohu není zvláště náročný. Příznivé zprávy jsou i z vyšších poloh; samozřejmě, že nejlepších výsledků se docílí za nejpriznivějších poměrů. Na vysokokmenech rodí značné množství drobného ovoce. Jest však ideální odrůdou pro zákrskové stromy na E. M. I, II, III, IV, nejmenší tvary na E. M. IX, kterým se lehce přizpůsobuje; bohatě rozvětňuje, tvoří krátké plodonoše s charakteristickými špičatými květnými poupaty. Řez nečiní žádných potíží. Na E. M. IX se strom záhy vyčerpá a zakrtní. Vhodná odrůda pro zákrskové plantáže na E. M. I.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Boikovo, Bismarkovo, Cox Pomona, Filipka, Báthské, Oranierské.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Strom bývá vyhledáván mšicí listovou, někdy i mšicí krvavou, rakovinou; v suché půdě se objevuje padlí, v nižších polohách velké plody křenčí.

UPOTŘEBENÍ: Výborné stolní jablko. Cenová skup. I. c.

77. James Grive

78. GRAHAMOVO (čti: Grejhamovo).

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha až 600 g; výška asi 80 mm, šířka 90 mm.

TVAR je většinou vyšší, konický, ke kalichu zúžený.

KALICH je pootevřený; hluboká jamka jest zhranatělá drobnými plochými žebry; některá žebérka se táhnou ploše přes plod, který mírně hranatí.

STOPKA jest asi 15 mm dlouhá, 4 mm tlustá, v jamce hluboké a široké, jemně porezavělé.

SLUPKA jest hladká, žlutá, při plné zralosti tmavě žlutá. Často se vyskytují i ploché bradavice.

DUŽNINA jest žlutobílá, kyprá, polojemná, sladce naviňulá, bez zvláštní příchuti.

JÁDRINEC jest široce otevřený, prostorné komory mívají po 1—2 jádrech.

SKLÍZÍ SE koncem září, k jídlu dospívá asi za měsíc; vydrží až do konce prosince.

STROM roste dosti silně, ale na vysokokmeny a polokmeny se nehodí; vítr shazuje plody. Keřové zákrsky se pěstují na E. M. II, IV. Tvarování snáší, plodí na konci delších větví; nutno řezati dlouze a pomoci výřezy. Špatně rozvětňuje. Ve špatné, suché půdě se nedaří. Polohu snáší každou, i značně vysokou, hlavně proti větrům chráněnou; nejlépe prospívá v poloze s vlhkým ovzduším. Pozdě raší, škůdci netrpí. Za sucha květy hojně opadají. Strom se vyznačuje zdravotí a otužilostí.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Charlamowski, Car Alexander, Princ Albert, Hvězdičková reneta, Trierské vinné.

KVETE POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Za nepříznivých půdních podmínek málo plodí a plody zůstávají zakrnělé. Je hodně napadáno merou jabloňovou a trpívá pihovitostí.

UPOTŘEBENÍ: Je to sice krásné jablko, hodí se však po nejvíce ke zpracování v kuchyni a průmyslu. Cen. skup. II. a.

SYNONYMA: Královské jubilejní, Graham's Jubiläumsapfel, Graham's Royal Jubilée, Grahams Königin-Jubiläumsapfel.

79. LANDSBERSKÁ RENETA.

PŮVOD v Německu.

VELIKOST nadprůměrná, váha až 300 g; výška asi 70 mm, šířka 80 mm.

TVAR jest měnlivý; malé plody jsou zploštěle kulovité, větší zdánlivě vysoké, ke kalichu mírně zúžené, žebernaté.

KALICH pootevřený, malý, v mělké, široké jamce. Obkaloší jest jemně žebernaté; žebra se táhnou zcela ploše přes plod a kulatost mírně hranatí.

STOPKA jest asi 20 mm dlouhá, 1 mm tlustá, jamka široce otevřená, pravidelná, hluboká, rzí pokrytá.

SLUPKA jest jemná, kluzká, lesklá, světle žlutá, na slunci jemně zardělá. Po celém plodu jsou roztroušené tečky.

DUŽNINA jest světle žlutá, jemná, šťavnatá, chutí osvěžující, sladkokyselé, aromatické, velmi příjemné.

JÁDRINEC jest protáhle cibulovitý. Komory jádrové mají stěny popraskané. JÁDRA 9:5 mm, dlouze špičatá, plná.

SKLÍZÍ SE počátkem října, zraje koncem listopadu, vydrží do ledna i déle; později ztrácí na chuti.

STROM roste bujně, tvoří mohutnou, mírně rozloženou korunu; hodí se i k pěstování v širších stromořadích, zvláště pak v zahradách. Jest brzy úrodný, rodí střídavě, uspokojivě. Stromy jsou skromné, nenáročné, prospívají nejlépe v lehké půdě, v otevřené, chladnější poloze s vlhčím ovzduším. Pro zákrsky a tvary je to velice vděčná odrůda. Snadno se tvaruje, tvoří hojně plodonosné ratolesti; řez snáší dobře. Pro pravidelné zákrsky je ideální. Pro větší výsadbu větvenovitých zákrsků lze ji doporučit na podnoži E. M. IX. Pro velké tvary vyhovuje typ E. M. II, IV.

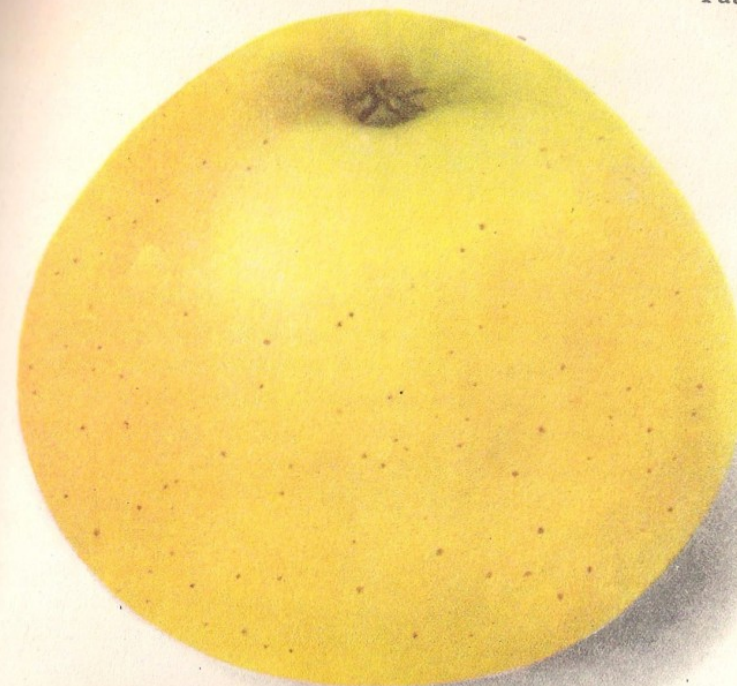
JE DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Baumannova reneta, Coxova r., Croncelské, Průsvitné žluté, Zuccalmaglio reneta.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Ve vlhké poloze je strom náchylný k rakovině, v suché trpí padlím a mšicí krvavou. Ovoce se pro dlouhou dopravu nehodí, snadno se mačká; při zásílání vyžaduje pečlivé balení.

UPOTŘEBENÍ: Řadí se mezi jablka stolní a tržní, zvláště pro blízké trhy. Cenová skupina I. b.

SYNONYMA: Landsberger Renette, Reinette de Landsberg, Prasomila Landsbergensis.

79. Landsberská reneta

80. CRONCELSKÉ (čti: Kronselské).

PŮVOD ve Francii.

VELIKOST: váha až 450 g; výška 75 mm, šířka 90 mm.

TVAR tupě žebernatý, celkově kulovitý, pravidelný. Největší šířka uprostřed.

KALICH jest velký, pootevřený, v hluboké, dosti široké, mírně žebernaté jamce; vzniklá žebra se ploše táhnou přes plod a kulatost, zvláště větších plodů, mírně hranatí.

STOPKA jest asi 17 mm dlouhá, 3 mm tlustá, v hluboké a široké jamce, která bývá někdy hrbolem zúžena.

SLUPKA na stromech jest lehce ojíněná, hladká, slámově žlutá; sluneční strana bývá zahnědlá a hustě bíle tečkovaná.

DUŽNINA jest žlutavá, kyprá, velmi šťavnatá, vyniká velmi lahodnou, sladce navinulou chutí.

JÁDRINEC jest cibulovitý, 45:25 mm, dutoosý. Komory jádrové jsou malé, na stěnách skoro hladké. JÁDRA jsou 8 mm dlouhá, 5 mm široká, hnědá, dobře vyvinutá, nepočetná.

SKLÍZÍ SE v polovině září, vydrží při dobré chuti do konce října, často úplně svěží do prosince, dobře uložené do února. Pro delší dopravu se sklízí dříve, jelikož zralé trpí pomácáním. Vyžaduje pečlivé balení.

STROM roste zdravě, tvoří kulovitou korunu. Plodnost se dostává poměrně záhy a je přes rok hojná. Možno jej vysazovati do širokých stromořadí. V půdě není vybíravý, pouze v suché půdě zůstanou plody drobné a padají. Jest velmi otužilý a vhodný i pro vyšší polohu. Hodí se na veškeré zákrskové tvary, štěpované na E. M. II, IV, menší tvary v dobré půdě a pro plantáže větvenovitých zákrsků na E. M. IX. ŘEZ plodonožů prostřední. Hodí se dobře k přeroubování jiného stromu. Vděčná odrůda, otužilá proti škůdcům, plodí stejnoměrné ovoce. Stromy přestály mrazy v r. 1929 bezvadně, podobně jako ruská Antonovka. Doporučuje se jako kmenotvorná pro podzimní odrůdy. Plody drží pevně na plodonožích, nepadají.

CIZOSPRAŠNÁ ODRŮDA; JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Baumannova r., Charlamowski, Coxova reneta, Krasokvět žlutý, Ušlechtilé žluté, Ministr Hammerstein, Parména zlatá, Průsvitné žluté, Landsberská r., Muškátová r., Řehtáč soudkovitý, Astrachán červený, Weidenerova r.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody se pro delší dopravu nehodí — mají jemnou slupku.

UPOTŘEBENÍ: Pro svoji úhlednost a velikost se řadí k nejvýrodnějším podzimním jablkům. Jest to význačná tržní a stolní odrůda. Cenová skupina I. b.

SYNONYMA: Kroncelskie, Transparente de Croncels, Durchsichtiger Apfel aus Croncels.

81. JADERNIČKA MORAVSKÁ.

PŮVOD na Moravě.

VELIKOST menší, váha asi 100 g; výška asi 72 mm, šířka 66 mm.

TVAR ovčích hubiček, vzhledný, kuželovitý, ke kalichu zúžený; po celé délce plodu se táhne nestejný počet žebírek, která končí až v jamce stopečné. U mnoha plodů jest také nápadný ostrý šev.

KALICH je téměř zcela na povrchu a přes okraj jamky přečnívá; úšty jsou drobné, krátké a úzké.

STOPKA jest asi 12 mm dlouhá, 2 mm tlustá, dřevnatá, v jamce úzké a hluboké.

SLUPKA jest hladká, jemná, lesklá, kluzká, žlutá, na sluneční straně s červeným nádechem.

DUŽNINA jest bílá, jemná, hojně šťavnatá, chuti sladce navinulé, s příjemnou, lehce kořenitou příchutí.

JÁDŘINEC malý, bezosý, dosti široký, otevřený; v komorách je po 2 jádrech. Stěny jsou rozpraskané.

SKLÍZÍ SE koncem září, k jídlu dospívá v říjnu, dá se uchovati svěží a šťavnaté do dubna i déle.

STROM tvoří košatou, hustou korunu, spodní větve se nikdy příliš nesklánějí; častý průklest koruny jest nutný. Půdu vyžaduje dostatečně vlhkou, hlubokou, jinak není náročný a daří se všude, jen písčité půdy mu nesvědčí. Polohu snáší i vysokou a nepříznivou. Plodí po výsadbě poněkud později, úrodnost je uspokojivá, nikdy ne přílišná.

Jest to lokální, velmi rozšířená a oblíbená moravská odrůda, pěstovaná na vysokokmenech a polokmenech, a to v domácích zahradách a sadech. Květy se dobře oplodňují i za špatného počasí. Na zákrscích se pěstuje ojedinele. Z podnoží vyhovují typy E. M. IV, II. Cenová skupina I. d.

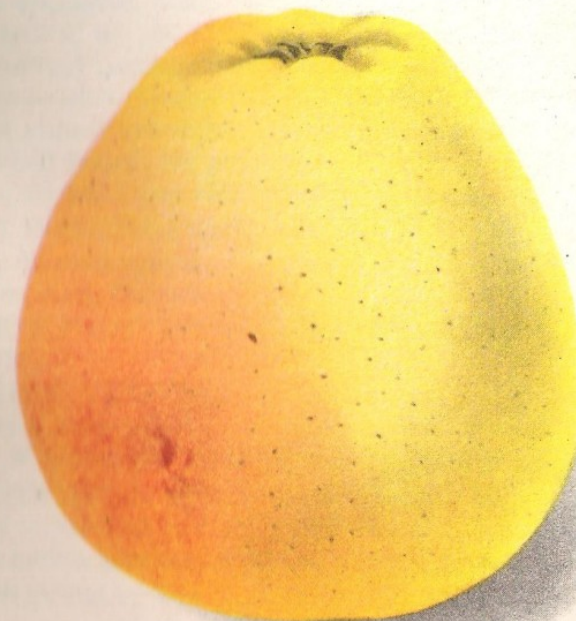
ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí strupovitostí, na niž je stále více náchylnější, takže od větších výsadeb se upouští.

ÚPOTŘEBENÍ: Je to obchodně cenné jablko, hodící se pro všechny obvyklé způsoby. Dopravu snáší dobře.

SYNONYMA: Pépin de Moravie, Kuhländer Gulderling. Vyskytuje se několik hodnotných variací.

81. Jadernička moravská

82. ZUCCALMAGLIOVA RENETA

(čti: Cukalmaliova reneta).

PŮVOD v Německu.

VELIKOST: váha 250—320 g; výška asi 60 mm, šířka 67 mm.

TVAR zdánlivě vysoký, ke kalichu zúžený, někdy i kulovitý. Velké plody jsou mírně zhrnatělé.

KALICH otevřený, v jemně žebernaté, dosti hluboké jamce.

STOPKA 16 mm dlouhá, v jamce hluboké a široké.

SLUPKA jest hladká, lesklá, žlutavě zelená, později citronově žlutá, na sluneční straně lehce zardělá. U spodní polovice jsou hnědé, bělavě vroubené tečky.

DUŽNINA jest jemná, křehká, žlutavá, hojně šťavnatá, chuti výborné, sladce navinulé, s kořeněnou příchutí.

JÁDRINEC protáhle cibulovitý. Osa jest vůči komorám při dolejší straně otevřená. Komory malé, na stěnách málo popraskané. JÁDRA dosti početná, ostrou špicí zakončená.

SKLÍZÍ SE v říjnu, k jídlu dospívá v prosinci, vydrží do března.

STROM tvoří korunu hustou, kulovitě jehlancovitou, rodí záhy, hojně a málokdy vynechává. Půdu vyžaduje úrodnou, dostatečně vlhkou. Polohu nejlépe slunnou. Vysoké stromy možno vysazovati pouze za nejpriznivějších půdních podmínek. Hodí se do zahrad ve tvarech zákrskových na E. M. II, IV. Poněvadž nasazuje v chomáčích, nutno plody protrhávati. Tvaruje se lehce. Stromy šlechtěné na E. M. IX nesmějí trpěti suchem a musí býti dobře živeny. Vyžadují časté zmlazení a prosvětlení korun; řez plodonosných ratolestí poněkud delší. Vděčná odrůda i pro větší plantáže vřetenovitě.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Baumannova r., Charlamowski, Croncelské, Filipka, Parména zlatá, Oldenburgovo.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY AŽ PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V uzavřené poloze trpí mšicí listovou a krvavou; v suché půdě se tvoří mnoho drobných plodů. V přehnojené půdě podléhá rakovině a plody křenčí.

UPOTŘEBENÍ: Vybrané plody jsou dobré pro stůl, odpadové se výborně hodí k výrobě ovocných šťav. Jest to obchodní jablko, pěstitelsky vděčné. Cenová skupina I. d.

SYNONYMA: Von Zuccalmaglio's Renette.

83. ŠAMPAŇSKÁ RENETA.

PŮVOD pravděpodobně ve Francii.

VELIKOST: váha až 180 g; výška asi 47 mm, šířka 67 mm.

TVAR zploštělý, nepatrně žebernatý.

KALICH většinou zavřený, v mělké, mírně žebernaté jamce.

STOPKA asi 16 mm dlouhá, v nálevkovité, rzivé, hluboké jamce.

SLUPKA jest jemná, lesklá, slámově žlutá, někdy na sluneční straně s růžovým líčkem.

DUŽNINA jest bílá, jemná, šťavnatá, chuti navinulé, velmi dobré.

JÁDRINEC tupě kuželovitý, komory dosti velké, stěny řídce rozpraskané. V komoře jsou 2—3 menší, dobře vyvinutá jádra.

SKLÍZÍ SE v polovici října i později. Uzářává v únoru, vydrží svěží do června.

STROM tvoří menší kulovitou a hustou korunu. Půdu vyžaduje hlubokou, vápenitou, propustnou, polohu jakoukoliv, i větrnou. Plodí záhy po výsadbě, přes rok a velice hojně. Pro pěstování zákrsků se šlechtí na E. M. II, IV. Spoře roste, tvoří hojně plodonosných ratolestí. Květy jsou vůči mrazům otužilé. Tvarem a korunou se hodí i do stromořadí. Vyžaduje častý průklest koruny.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Bernské růžové, Croncelské, Gdánský hranáč, Krasokvět žlutý, Parména zlatá, Jonathan, Oldenburgovo, Ontario.

KVETE POZDĚ.

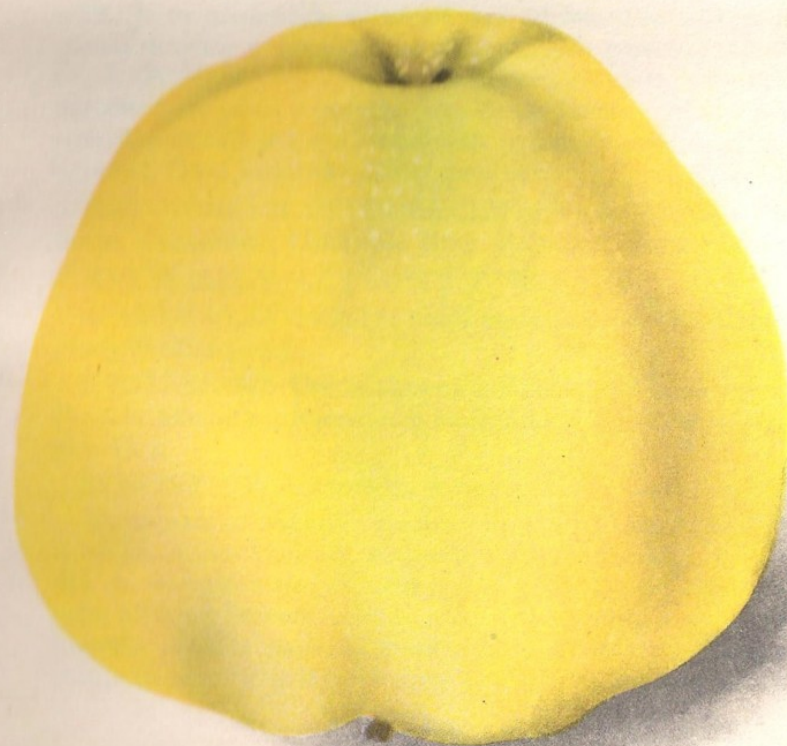
ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Náročná odrůda; v nevhodné půdě namrzá, špičky letorostů usychají, strom rakovatí. Má mnoho odpadu, často zůstávají plody neúhledně zelené, kyselé.

UPOTŘEBENÍ: V některých státech Ameriky i jinde se hojně pěstuje jako vývozní jablko; u nás, v kraji, v němž není osvědčené, jest lépe jej nevysazovati. Jinak je to hospodářská a oblíbená tržní i dobrá stolní odrůda. Cenová skupina I. c.

SYNONYMA: Syreček, Champagner Reinette, Reinette blanche de Champagne, Reinette de Champagne, Kupuziner Apfel.

83. Šampaňská reneta

84. Antonovka

84. ANTONOVKA ŽLUTÁ.

PŮVOD v Rusku.

VELIKOST: váha až 200 g; výška asi 75 mm, šířka 90 mm.

TVAR: některé plody jsou žebernaté, hranaté, jiné jsou nepravidelné, zhrbolené, šikmo sražené.

KALICH většinou zavřený, v hluboké, úzce sevřené, žebernaté jamce; žebra se táhnou až ke stopečné jamce a tím dodávají plodu kalvilovitý vzhled.

STOPKA asi 20 mm dlouhá, 1 mm tlustá.

SLUPKA hladká, lesklá, dosti tlustá, zelenavě žlutá a zvláště na sluneční straně nápadně tečkovaná. Voni.

DUŽNINA jest bělavá, jemná, vonná, hojně šťavnatá, příjemně nakyslá, jinak zvláště nevynikající.

JÁDRINEC jest dutoosý, komory otevřené, s popraskanými stěnami. Jádra až tři v jedné komoře.

SKLÍZÍ SE do polovice září, k jídlu dospívá postupně v říjnu a listopadu, pak moučnatí.

STROM jest otužilý, korunu tvoří menší, rozloženou. Hodí se k výsadbě do chladných, drsných poloh. Suché půdy nesnáší. Je to nenáročná, velice plodná odrůda. Pro zákrskové stromy a tvary jest vděčná na podnožových typech E. M. II, IV, I. Otužilost vůči mrazům, odolnost vůči chorobám, beznáročnost na půdu a polohu, pravidelná a velmi hojná úrodnost doporučují ji i v nepříznivých oblastech pěstitelské pozornosti. Dostí vzdorná vůči strupovitosti.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Cox Pomona, Croncelské, Ušlechtilé žluté, Průsvitné žluté, Serinka.

KVETE ZÁHY AŽ PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Tvoří mnoho odpadového ovoce, plody snadno padají.

UPOTŘEBENÍ: Dobře placená a žádaná odrůda na trzích. Hodí se hlavně pro všestranné kuchyňské účely. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Antonuvka, Antonoufka, Possart's Nalivia.

Antonovek se vyskytuje mnoho a jsou to hlavně: A. kurská, A. těžká, A. novickaja, A. 600gramová, A. kamenička, A. polská, A. vosková a jiné. Všechny však jsou nejspíše variacemi nebo kříženci popsane odrůdy, různých vlastností a pod. Antonovka přestála poslední kruté mrazy bez pohromy; doporučuje se proto jako kmenotvorná odrůda pro pozdní odrůdy.

85. ANANASOVÁ RENETA.

PŮVOD asi v Holandsku.

VELIKOST: váha až 150 g; výška asi 70 mm, šířka 65 mm.

TVAR téměř kulovitý nebo válcovitý, ke kalichu zúžený.

KALICH jest na povrchu, obklopený jemnými hrbolky.

STOPKA asi 10 mm dlouhá, v mělké, širší, rezovité jamce.

SLUPKA jest hladká, pevná, tenká, citronově žlutá, s velkými, zelenými tečkami.

DUŽNINA jest bílá, pevná, velmi šťavnatá, výborná, silně navinulá, ananasové vůně.

JÁDRINEC dosti veliký, hruškovitě protáhlý; komory jsou dosti velké, stěny mají četné trhliny.

ZRAJE v listopadu, vydrží do února i déle.

STROM má drobný vzrůst, tvoří vysokou korunu a je velmi úrodný. Zákrsky rodí záhy po výsadbě. Vyžaduje půdu výživnou, vlhčí, polohu chráněnou a teplou, s vlhčím ovzduším. Nejvhodnějším tvarem jsou zákrsky nebo tvary, šlechtěné na E. M. II. Jen za nejprůzračnějších půdních podmínek možno použití pro malé tvary E. M. IX. Plodonosné ratolesti vyžadují občasně zmlazení. Doporučuje se i k pěstování větvenovitých zákrsků na E. M. IX.

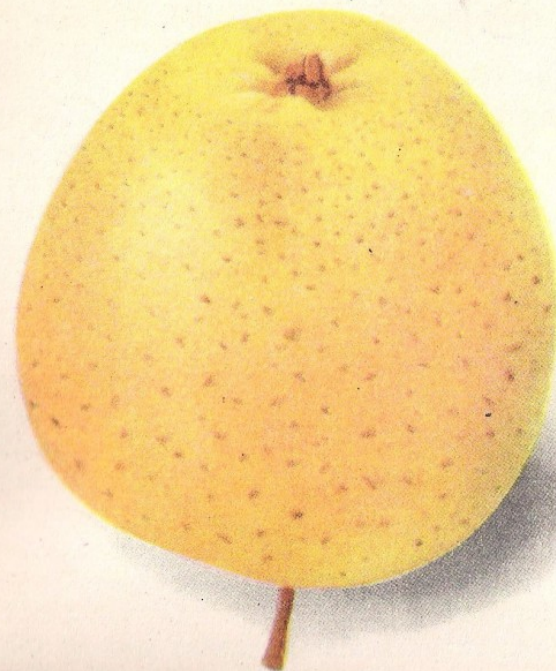
JEST VELMI DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Baumannova reneta, Charlamowski, Coxova r., Cox Pomona, Car Alexander, Oldenburgovo, Průsvitné žluté, Kalvil bílý zimní, Parména zlatá.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY a dosti dlouho (15 dní). Květy jsou poměrně řídké, vyvinují se koncem dubna a začátkem května.

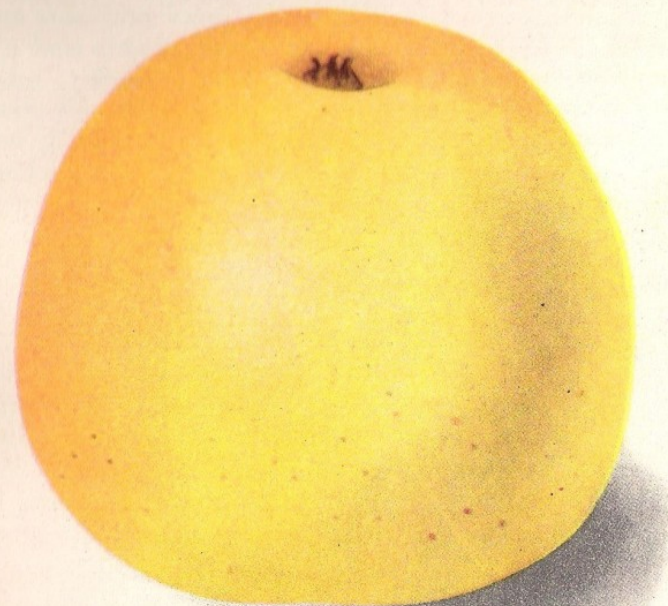
ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí rakovinou, mšicí krvavou, červivostí, padlím, jest hojně vyhledávána škůdci. Ve vlhkých polohách raší až do pozdní zimy a zmrzá.

UPOTŘEBENÍ: Je to znamenité stolní a vývozní jablko. V obchodě je vždy hledané. Tato odrůda se doporučuje do domácích zahrad. Krásné plody nezvyklé velikosti se vyvíjejí na Slovensku. Cenová skupina I. d.

SYNONYMA: Ananaska, Prasomila Ananassa, Ananas Reinette.

85. Ananasová reneta

86. ZLATOŽLUTÁ RENETA.

PŮVOD ve Francii.

VELIKOST střední, váha asi 150 g; výška a šířka asi 65 mm.

TVAR kuželovitý, u menších plodů kulovitý, u větších je mírně zhranatělý.

KALICH jest pootevřený nebo zavřený, poněkud v hlubší a mírně žebernaté jamce.

STOPKA jest dřevnatá, asi 15 mm dlouhá, 2 mm tlustá, v hlubší, nálevkovité, rezovité jamce.

SLUPKA je žlutá, na sluneční straně zlatožlutá a má četné, znatelné, narezavělé tečky; je tlustá, hladká, lesklá až mastná. Nepatrně voní.

DUŽNINA jest nažloutlá, tuhá, dosti jemná a šťavnatá, chuti sladce navinulé, kořenité.

JÁDRINEC menší, protáhle cibulovitý. Jádrové komory dosti velké, vůči ose úzkou štěrbinou otevřené, s mírně popraskanými stěnami. Jádra jsou po dvou, menší, dosti plná, tmavě hnědá.

SKLÍZÍ SE když začínají jádra hnědnouti; předčasně otrhané plody vadnou. Uzářává koncem září, vydrží svěží do ledna. Ačkoliv se zařazuje mezi odrůdy letní, měla by se správně označovati jako odrůda podzimní s dlouhou trvanlivostí.

STROM má bujný vzrůst, korunu tvoří řídkou, vysokou, široce kulovitou, která umožňuje pěstování i ve stromoradiích. Půdu žádá dobrou, roste však i v půdách mělčích, špatnějších. Polohu (i drsnou) snáší velice dobře. V každé zůstává strom zdravý. Pro zákrskové stromy se štěpuje na E. M. IV, II, za velmi příznivých podmínek i na IX. Tvoří hojnost plodnosného dřeva a jest značně úrodný.

JEST CIZOSPRAŠNÁ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: James Grieve, Grahamovo, Weidnerova reneta.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ, bohatě, a květy nejsou choulostivé.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V příliš suché půdě ovoce zůstává drobné.

UPOTŘEBENÍ: Předností je, že dopravu snáší bez zvláštního balení dobře. Dá se dlouho udržeti. Možno ji považovati za stolní ovoce; lze ji spotřebovati všemožným způsobem a také jako dobrou tržní odrůdu rozšiřovati. Cenová skup. II. c.

SYNONYMA: Reneta zlatožlutá letní, Štěpové, Goldgelbe Sommer-Reinette.

87. MINISTR HAMMERSTEIN.

PŮVOD v Německu. Vypěstoval R. Goethe v Geisenheimu n. R. r. 1872 z jádra Landsberské renety.

VELIKOST: váha až 340 g; výška 60 mm, šířka 75 mm.

TVAR poněkud zploštělý, tupě žebernatý.

KALICH jest malý, uzavřený, v jamce mělké, perličkovitě žebernaté; na okraji jamky jest pět hlavních a pět menších žeber, která se táhnou přes celý plod.

STOPKA asi 20 mm dlouhá, jamka nálevkovitá, hluboká.

SLUPKA jest hladká, lesklá, žlutavě zelená, na sluneční straně slabě hnědočervená.

DUŽNINA jest žlutavá, velmi šťavnatá, jemná, měkká a křehká, chuti aromatické, sladce navinulé, s kořenitou příchutí.

JÁDRINEC je menší, kulovitý. Jádrové komory prostředně velké, téměř srpovité, řídce popraskané. **JÁDRA** menší, dosti plná, v dlouhou špici protáhlá, skořicově hnědá.

SKLÍZÍ SE v polovici října, uzrává v prosinci, dá se uchovati až do dubna, aniž by se kazilo; k jaru získává na chuti. Dobře uložené nevadne.

STROM roste bujně, později mírně, je nadmíru úrodný. Půdu vyžaduje živnou, úrodnou, ne příliš vlhkou, polohu slunnou. Hodí se zvláště pro domácí zahrady, v každém tvaru; krásně narůstá, tvoří hojně plodonosných ratolestí. Za podnož se užívá E. M. II, IV, pro menší tvary E. M. IX. Řez normální.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Baumannova r., Coxova r., Croncelské, Parména zlatá, James Grieve, Průsvitné žluté, Oldenburgovo, Peasgood, Zuccalmagliova r.

KVETE ZÁHY a květenství trvá dlouho. Cenová skup. I. b.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V přehnojené půdě křenčí a ztrácí na chuti, v uzavřené poloze trpí padlím, při velké úrodě má mnoho odpadového ovoce. V nevhodném stanovišti bývá chuti podřadné, taktéž i plody zastíněné, umístěné uvnitř koruny, jsou nevzhledné a kyselé. Vyžaduje proto náležitý průklest. Stromy štěpované na E. M. V přinášejí plody drobné, nevzhledné, kyselé.

UPOTŘEBENÍ: Řádně vyvinuté plody při své pravé chuti se řadí mezi stolní ovoce. Dopravu snáší bezvadně.

Nesmí býti zaměněno s odrůdou Generál Hammerstein, jež vzniklo křížením Ministr Hammerstein+Kalvil bílý zimní.

SYNONYMA: Hammersteinovo, Ministr v. Hammerstein.

87. Ministr Hammerstein

88. Benánské zimní

88. BANÁNOVÉ ZIMNÍ.

PŮVOD v Americe.

VELIKOST nadprostřední, váha asi 370 g; výška a šířka až 90 mm, nebo u zploštělých plodů výška 75 mm, šířka 95 mm.

TVAR téměř kulovitý nebo protáhlý, jakoby válcovitý nebo soudkovitý, ale i v tom případě se šířka rovná délce. Povrch dosti pravidelný, někdy u kalichu sražený.

KALICH jest pootevřený, v mělké, dosti široké, pravidelné jamce, se zvlněným okrajem.

STOPKA krátká, tlustá, v mělké, široké, na okraji zhrbohlené jamce. U většiny plodů se táhne od kalichu ke stopce charakteristický šev.

SLUPKA hladká, lesklá, slámově žlutá, na sluneční straně někdy růžově až červeně zardělá, s četnými, namnoze nápadnými tečkami. Voní.

DUŽNINA jest vonná, velmi pevná, tuhá, takže na spadlých plodech nejsou patrné žádné potlučeniny. Chuť je znamenitá, sladce navinulá, kořeněná. Celý, taktéž i rozkrojený plod příjemně voní.

ZRAJE v prosinci, vydrží do května.

STROM má bujný vzrůst, prospívá v živné, výhřevné půdě. Jest úrodný, plody se dobře vyvinou i při větším suchu. Vůči chorobám je značně odolný, plody červivostí téměř netrpí. Ve vhodném stanovišti uspokojuje, zvláště v krajích s vlhčím ovzduším. Doporučuje se do domácích zahrad jako zákrskové stromy, štěpované na E. M. IX, II, IV. Vhodná odrůda do krskoven.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Dřevo namrzá, letorosty špatně vyžívají, na plodech i na listech se poněkud objevuje strupovitost.

UPOTŘEBENÍ: Je to stolní a tržní ovoce. Cenová skupina I. b.

SYNONYMA: Winter - Bananenapfel, Winter Banana, Flory of Winter Banane.

89. ORTLEY.

PŮVOD v Americe, pravděpodobně semenáč Krasokvětu žlutého; objevuje se v jarních měsících v obchodech.

VELIKOST střední, váha asi 120 g; výška asi 65 mm, šířka 56 mm.

TVAR pravidelně válcovitý, u stopky i kalichu rovný, jakoby useknutý nebo protáhle kuželovitý, nenápadně žebernatý.

KALICH jest uzavřený, v jamce mělké, dosti široké, úplně hladké, bez jakýchkoliv zhrbolenin. Úšty šedé, krátké, dosti široké, s vrchu dovnitř sehnuté a spletené.

STOPKA asi 15 mm dlouhá, 1 mm tlustá, v úzké, pravidelné jamce.

SLUPKA jest hladká, pevná, mastná, barvy citronově žluté, z níž místy více, jinde méně prorážejí světlejší tečky se zeleným středem; výjimečně je na slunci mírně ožehnutá.

DUŽNINA jest smetanově žlutá, jemná, velmi šťavnatá, rozplývavá, zelenavými cévními svazky kolem jádřince protkaná, aromatické, sladce navinulé chuti.

JÁDŘINEC jest velký, dlouhý. Komory velké, stěny komor rozpraskané a mají po jednom kulovitém, nevyvinutém jádru. Osa jádřince je velmi široká, dutá, rourka kališní sahá až do jádřince. Jádřinec pro svoji prostornost bývá k jaru plný plísně, od které dužnina mívá příchut a plod od jádřince hnije.

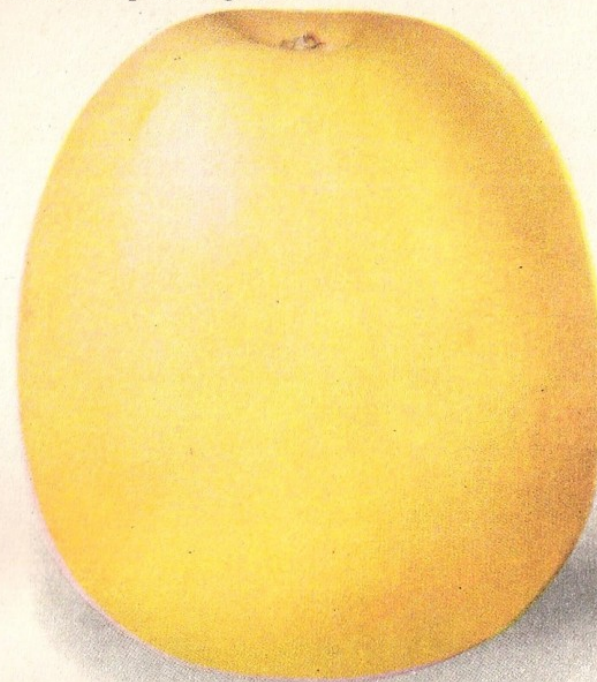
ZRAJE v říjnu, vydrží do února, v chladírnách se udrží mnohem déle.

STROM je prostředně mohutného vzrůstu, velmi plodný.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

UPOTŘEBENÍ: Je to obchodní jablko, které doposud konkuruje našemu, daleko chutnějšímu ovoci, jež přichází v ten čas na trh pomačkané, zvadlé, netříděné, červivé, strupovité atd. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Green Bellflower, Grane's Pippin, Detroit, Davis White Bellflower, Golden Pippin, Greasy Pippin, Inman, van Dyne, Jersey Greening, Ohio Favorite, Ortley Pippin, Jellow Pippin, Warren Pippin.

89. Ortley

90. GOLDEN DELICIOUS (čti: Goulden Deliřs).

PŮVOD: nahodilý semenáč v zahradě A. H. Mullinse v Záp. Virginii. Zakoupil, dal patentovati a do obchodu uvedl Stark Brós Louisiana, Kanada. Stromek prodal dosud jen tomu, kdo podepsal smlouvu, že nikomu nedaruje ani neprodá ani jediné očko z nich, jinak může býti trestán. Mateční strom má drátěnou klec s elektrickým zvoněním, aby nikdo nemohl odciziti rouby.

VELIKOST: váha asi 320 g, výška a šířka 90 mm.

TVAR velmi elegantní, pravidelný, téměř soudkovitý. Největší šířka je pod středem, načež se ke kalichu poněkud zúžuje.

KALICH pootevřený, jamka hluboká, široká, pravidelná, s drobnými hrbolky na okraji.

STOPKA jest 2—3 cm dlouhá, pružná, dřevnatá, hnědá, jamku nepatrně přesahující. Jamka jest hluboká, nálevkovitá, úzká, uvnitř rezovitá.

SLUPKA jest hladká, jemnými bradavkami zdrsnělá, tenká, ale pevná, barvy voskově žluté. Od kalichu asi do $\frac{1}{3}$ plodu jsou malé, hnědé tečky, světle vroubené. Níže pak jsou tečky větší a tmavší.

DUŽNINA jest smetanově bílá, velmi jemná, šťavnatá, znamenité, sladce navinulé chuti, se silnou muškátovou příchutí, podobně jako u banánu. Nehnije, pomačkaná místa zaschnou.

JÁDRINEC jest cibulovitý. Komory mají stěny hustě popraskané a po jednom dobře vyvinutém jádru. Osa jádřincová jest otevřená.

ZRAJE v lednu, vydrží do června. Cenová skupina I. b.

STROM roste bujně, má velké, světle zelené listy. Letorosty jsou světle hnědé, s velkými tečkami. Hodí se na všechny zákrskové tvary, nízkokmeny i polokmeny. Na zákrskových podnožích a v dobré půdě dává skvělé výsledky, jsou záhy a hojně úrodné; na E. M. IX rodí již v druhém roce a úrodnost se pak stupňuje. Na polohu není náročný. V drsných krajích Severní Ameriky (Illinois) se daří velmi dobře. V dobrých, úrodných půdách jsou plody velké a prvotřídní.

JE DOBRÝM PYLODÁRCEM. **KVETE** prostředně záhy.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V chudých a suchých půdách jsou plody malé a strom trpí strupovitostí.

UPOTŘEBENÍ: Prvotřídní jablko stolní a vývozní. V Americe se pěstuje jen v obrovských plantážích. Bývá většinou zaměňováno a celá řada podobných odrůd je vedena pod tímto jménem. Ve školce dobře roste a již mladé stromky mají ovoce.

SYNONYMA: Delicious žlutý, Stark's Golden Delicious.

91. POTTOVO.

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha až 300 g; výška asi 75 mm, šířka 100 mm.

TVAR ponejvíce zploštělý, ke kalichu zúžený.

KALICH zavřený, v jamce hluboké a široké, zhrbolené. Žebra se táhnou ploše přes plod, čímž plod mírně hranatí.

STOPKA jest 12 mm dlouhá, 4 mm tlustá, jamka široká, hluboká, rezovitá.

SLUPKA jest velmi jemná, lesklá, bělavě žlutá, na sluneční straně nepatrně zardělá. Jemné tečky se rozptylují po celém povrchu.

DUŽNINA je bílá, jemná a šťavnatá, chuti sladce navinulé, dobré, bez kořenité příchuti.

JÁDRINEC cibulovitý. Komory jádrové veliké, stěny skoro hladké, do široce duté osy otevřené. V každé komoře 1—3 malá jádra.

SKLÍZÍ SE koncem září, vydrží při dobré chuti přes říjen.

STROM roste spoře, tvoří souměrnou korunu. Hodí se zvláště pro zákrskové stromy, roubované na E. M. IV, II. Pro zákrsky keřové možno výjimečně použití za podnož pláň nebo E. M. I, zvláště pro špatné půdy. Rodí hned po výsadbě. Pokračující výhony je lépe neřezati, a kde je třeba, pomoci k vyrašení oček výřezy. Hodí se dobře i pro pěstění v nádobách (na E. M. IX). Strom je nenáročný, vůči mrazu, chorobám a škůdcům značně odolný; polohu vyžaduje před větry chráněnou.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody nutno jednotiti; jsou-li dva pohromadě, navzájem se vytlačují a padají.

UPOTŘEBENÍ: Pro svoji vzhlednost jest dobře prodejné, k jídlu a zvláště pro kuchyň dobré. Jest nutno opatrně česati a pro dopravu dobře baliti. Snadno se mačká, ale nehnije. Doporučitelná, nenáročná odrůda do domácích zahrádek v jakémkoliv zákrskovém tvaru — odrůda, která vyhovuje požadavkům dnešní doby, t. j. míti na malém prostoru bez většího ošetření záhy hojnost krásného ovoce. Vděčná jest i pro svislé kordony. Cenová skupina II. b.

SYNONYMA: Pottův jadernáč, Pott's Seedling, Holland Pippin.

91. Pottův jadernáč

92. SIGNE TILLISCH (čti: Siň Tyliš).

PŮVOD v Dánsku.

VELIKOST: váha až 700 g; výška asi 82 mm, šířka 92 mm.

TVAR zploštěle kuželovitý, tupě, znatelně kalvilovitě žebernatý; jedna strana plodu jest nižší; někdy mají i jiný tvar.

KALICH pootevřený nebo otevřený, je v žebernaté, hluboké jamce. Žebra se táhnou až po stopečnou jamku.

STOPKA jest dřevnatá, asi 15 mm dlouhá, 3 mm tlustá, v jamce široké a velmi hluboké.

SLUPKA jest velmi jemná, lesklá a mastná, na sluneční straně je růžově zbarvená, často i s výrazným červeným líčkem.

DUŽNINA jest velice jemná, žlutavě bílá, vonná, křehká, chuti výborné, sladce navinulé, s příjemnou aromatickou příchutí. Voní.

JÁDRINEC dosti velký, cibulovitý, jádrové komory jsou poměrně malé, stěny mírně popraskané. **JÁDRA** prostředně velká, 8:4 mm, málo plná, v dlouhou špičku protáhlá, kaštanově hnědá.

SKLÍZÍ SE koncem září, k jídlu dospívá v druhé polovině října, vydrží svěží do prosince.

STROM roste bujně, tvoří širokou, kulovitě jehlancovitou korunu. Půdu žádá živnou, vlhkou, vápenitou; v suché půdě krní. Polohu proti větrům chráněnou, s vlhkým ovzduším, třeba i chladnou. Hodí se k výsadbě domácích zahrad ve všech zákrskových tvarech a na vřetena na E. M. IX; pro méně příznivé podmínky na E. M. II. Řez vyžaduje delší, květné puky tvoří na koncích, čehož je nutno při řezu dbáti.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Cox Pomona, Litevský jadernáč, Weidenerova reneta, Livlanské míšenské.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody nedrží pevně na stromě, v přehnojené půdě křenčí, poněkud podléhají strupovitosti, v uzavřené poloze značně trpí padlím, mšicí krvavou, merou jabloňovou.

UPOTŘEBENÍ: Jest to výborné stolní jablko. Pro dopravu se musí pečlivě baliti. Cenová skupina I. a.

93. TITOVKA USIKOVA.

PŮVOD v Rusku.

VELIKOST: váha až 250 g; výška asi 76 mm, šířka 90 mm.

TVAR i velikost se mění; některé plody jsou téměř kulovité, jiné vyšší, ke kalichu zúžené.

KALICH jest uzavřený, v jamce hluboké, na jejímž okraji vzniká několik žeber, která se táhnou ploše přes celý plod. Někdy jsou úplně bez žeber, jen se stran stlačené.

STOPKA asi 20 mm dlouhá, 3 mm tlustá; jamka jest úzká, značně hluboká, mírně rezavá.

SLUPKA jest hladká, slámově žlutá, z větší části karmínově dlouze žíhaná a pruhovaná, krásně ožíněná.

DUŽNINA je žlutavě bílá, často zarůžovělá, měkká, hojně šťavnatá, chuti sladce navinulé, bez aromatické příchuti.

JÁDŘINEC se mění podle tvaru plodů. Stěny komor jsou trhané, pouzdra mají nestejný počet dobře vyvinutých jader.

ZRAJE koncem srpna, vydrží sice do října, ztrácí však na chuti i vzhledu; nutno je v září spotřebovat.

STROM se hodí pro svoji ranost, brzkou a nadprůměrnou plodnost, sporý vzrůst a krásný vzhled do domácích zahrad jako zákrsek neb jiný větší tvar na E. M. IV, II, III, malé tvary na E. M. IX. Tvoří krátké plodonoše, bohatě nasazuje, plodí každoročně; velmi vhodný na svislé kordony.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro Livlanské míšenské a Wealthy.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Značně červiví a snadno padá.

UPOTŘEBENÍ: Pro svůj krásný vzhled jest okrasou stolu; na trhu bude vždy jako letní ovoce hojně kupováno, neboť jest vhodné i pro kuchyňské zpracování. Cenová skupina II. b.

Na Rusi se pěstuje Titovek více variet, které tvoří samostatnou pomologickou skupinu jablek, jejichž dužniny mají podobné vlastnosti, mají však rozmanité barvy a nestejnou trvanlivost; jsou to hlavně Titovka bílá, T. pruhovaná, T. zimní a jiné.

93. Titovka Usikova

94. LORD SUFFIELD.

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váží až 340 g; výška asi 82 mm, šířka 97 mm.

TVAR měnlivý; některé plody jsou kulovité, jiné ke kalichu zúžené; většinou jsou protáhlé.

KALICH jest zavřený, jamka je mělká, na okraji žebernatá; žebra se táhnou přes plod ke stopce.

STOPKA asi 20 mm dlouhá, 2 mm tlustá; stopečná jamka je nálevkovitě nerovná.

SLUPKA jest jemná, čistá, žlutobílá, hladká, mastná. Bělavé pihy jsou hlavně ve stínu znatelné.

DUŽNINA jest bílá, šťavnatá, řídká, chuti podradnější, kyselé, mírně nasládlé.

JÁDRINEC jest vysoký, široce otevřený, má hodně drobných jader.

ZRAJE v srpnu, vydrží do poloviny září, někdy i do října, ale ztrácí brzy chuť.

STROM roste mírně, tvoří kulovitou, řídkou korunu. Pro vysokokmeny se nehodí. Vůči chorobám a škůdcům je značně odolný. Pro zákrskové stromy jest vhodná pro svoji ranou plodnost a neobyčejnou úrodnost. Každému tvaru se snadno přizpůsobuje. Pro menší tvary se štěpuje na E. M. IV, II, III, větší na E. M. I, případně i na pláň. Daří se v každé půdě i poloze. Řez snáší dobře, tvoří mnoho krátkých plodonožů. Stromky plodí již ve školce.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro Bismarkovo jablko, Parménu zlatou, Ontario.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Ovoce křenčí, po sklizni pozbývá rychle chuti. V suché poloze se objevuje padlí.

UPOTŘEBENÍ: Je to hospodářská odrůda, hodící se výborně pro kuchyň a k jinému zpracování. Pěstuje se ponejvíce v domácích zahradách; v obchodních výsadbách předstihuje jej taktéž plodná odrůda Lord Grosvenor. Cen. skup. III. b.

SYNONYMA: Suffieldovo, Lady Suffield, Lady Sutherland.

95. ASTRACHÁN BÍLÝ.

PŮVOD v Rusku.

VELIKOST: váha až 140 g; výška asi 60 mm, šířka 70 mm.

TVAR většinou ploše kulovitý, jedna strana bývá vyšší.

KALICH jest uzavřený, v jamce mělké, zhrbené jemnými žebérky, která činí plod nepravidelný.

STOPKA jest asi 10 mm dlouhá, barvy zelené a rezavé. Jamka jest mělká, paprskovitě rezovitá.

SLUPKA jest slámově bílá, hladká, sluneční strana jest pokryta nestejnými, drobnými nebo dlouhými červenými žíhami, v nichž proráží žlutošedé drobné tečky. Voní.

DUŽNINA jest měkká, bílá, jemná, šťavnatá, při přezrání moučnatí; chuť spíše ostře navinulá, mírně nasládlá.

JÁDRINEC má stěny komor rozpraskané; komory mají po 1—2 jádrech, ne plně vyvinutých, světle hnědých.

ZRAJE koncem července a počátkem srpna, později moučnatí.

STROM v mládí roste dobře, později mírněji, tvoří korunu široce kulovitou, prostředně velikou. Na půdu a podnebí nečiní nároků a daří se i ve vysoké poloze. Zákrsky a tvary se štěpují ponejvíce na E. M. IV, II. Řez snáší dobře.

JE SAMOSPRAŠNÝ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Parména zlatá, Oranienské, Säfstaholm, Průsvitné letní.

KVETE ZÁHY. Cenová skupina II. c.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Plody moučnatí, nechají-li se na stromě úplně dozrát. Uvnitř plody cikadují — jsou jakoby sklovité. Mívá hodně odpadu, trpí červivostí a značně i strupovitostí.

UPOTŘEBENÍ: Na trhu se dobře prodává, předčasně česané plody snáší dopravu dobře; jest to tržní odrůda, ustupuje však nyní odrůdám cennějším a její bývalá popularita zaniká.

SYNONYMA: Jakoubče, Ječniště, Hrachůvka, Ječně, Žitniště, Moskevské jablko, Žitnavka, Ječmínkové žluté, Astrachanskoje beloje, Beloborodowa, Oliwka biala, Weisser Astrachan, Astracan Blanche, Beli Astrachanec, Astracan d' Eté, Cicad Apfel.

95. Astrachán bílý

96. CHARLAMOWSKI.

PŮVOD v Rusku.

VELIKOST: váha asi 250 g; výška asi 65 mm, šířka 75 mm.

TVAR mírně zploštěle kulovitý, jedna strana plodu je nižší.

KALICH uzavřený, v jamce plošší, drobnými žebry zvlněné.

STOPKA asi 15 mm dlouhá je v jamce hluboké, mírně zhrbolené, paprskovitě rzivé.

SLUPKA jest běložlutavá, na slunci tmavější, karmínově pruhovaná. Na stromech jsou plody lehce ojíněné. Silně voní.

DUŽNINA je žlutavě bílá, pevná, šťavnatá, málo nasládlá, více ostře kyselá.

JÁDRINEC má osu dutou, komory veliké, s 1 vyvinutým jádrem.

SKLÍZÍ SE v polovici srpna, vydrží do polovice září.

STROM tvoří menší korunu, později se větve ohýbají a nehodí se do stromořadí. Rodí záhy, značně a pravidelně; jest nutno občas korunu hlubokým řezem zmladiti. Na půdu a polohu nečiní sice nároků, ale v těžké a ulehle půdě neprospívá; hodí se pro vyšší, chráněnou polohu. Na zákrsky a tvary je vhodná, tvoří krátké plodonoše, štěpuje se na podnože E. M. II, IV, malé tvary na E. M. IX, II. Zákrsky nebo nízkokmeny, určené pro větší obchodní výsadby, štěpují se na E. M. I. Při řezu vedoucích výhonů je nutno dbáti toho, že špatně rozvětňuje a tyto řezati kratěji a k vyrašení oček napomáhati výřezy.

DOBŘE VLASTNOSTI: Dosti vzdorné vůči strupovitosti a mrazu.

JEST CIZOSPRAŠNÝ A DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Baumannova r., Boskoopské, Croncelské, Delicious, Krasokvět žlutý, Jonathan, Car Alexander, Säfstaholm, Astrachán červený, Skořicové letní, Viržinské růžové, Průsvitné letní. KVETE ZÁHY.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V příliš vlhké nebo těžké půdě strom trpí rakovinou, v suché půdě padlím a ovoce padá.

UPOTŘEBENÍ: Pro svoji ranost na trzích se dobře prodává a v kuchyni se znamenitě upotřebí. Snáší dlouhou dopravu, jest však nutno jej sklízeti asi dva týdny před úplnou zralostí. Cenová skupina II. b.

SYNONYMA: Borovinka, Borowitsky, Borowski, Charlamowskie, Charlamowka, Milerosa Charlamowski, Naliwie, Charlamowski d' Automme, Duchess of Oldenburg.

97. EVINO.

PŮVOD v Irsku.

VELIKOST: váha až 180 g; výška i šířka asi 75 mm.

TVAR jest měnlivý; hojně se jeví tvar kuželovitý, ke kalichu vejčité zúžený, také i válcovitý.

KALICH malý, zavřený, v jamce žebernaté, užší a mělké.

STOPKA 12 mm dlouhá, dřevnatá, v úzké, hluboké jamce.

SLUPKA lesklá, mastná, voskově žlutá, na sluneční straně krásně začervenalá. Jemné, rzivé tečky se rozptylují po plodu, který vypadá jako voskový.

DUŽNINA jest bílá, pod slupkou nažloutlá, jemná, hojně šťavnatá, chuti dosti dobré, mírně sladce navinulé. Voní.

JÁDRINEC má osu široce dutou, komory jádrové jsou otevřené, stěny popraskané. Jádra po jednom až dvou, malá, světle hnědá.

ZRAJE postupně: počátkem září se protrhává, čímž menší plody dorostou; vydrží do listopadu.

STROM roste spoře, hodí se pro zahrádky v každém tvaru, tvoří až příliš mnoho květných puků. Řezati není co. Co chybí na jakosti, vynahradí úrodností. Ve špatnější půdě jest lépe pěstovati zákrsek na pláňeti, jinak se brzy vyčerpá; v lepší půdě jakož i tvary na vhodných typech E. M. I, II, IV. Hodí se k pěstování v nádobách. V půdě není vybíravý, na polohu není choulostivý. Vyžaduje vláhu, jinak krní. Vyniká zvláště velikou a brzkou úrodností. Jest to ideální typ nenáročného a velice úrodného odrůdy. Plodí vždy tolik, že jest nutná probírka plodů. Pro svislé kordony velmi vhodný.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ ZÁHY.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: V chudé, suché půdě vyvinuje hojně drobných plodů. Strom je náchylný k rakovině a trpí mšící listovou.

UPOTŘEBENÍ: K jídlu jest dobré, pro kuchyňské a průmyslové zpracování velmi vhodné. Cenová skupina II. c.

SYNONYMA: Mankovo, Mank's Küchenapfel, Codlin de Manks, Eveapfel, Mank's Codlin.

97. Evino

98. Průsvitné žluté

98. PRŮSVITNÉ ŽLUTÉ.

PŮVOD v Rusku.

VELIKOST: váha asi 250 g; výška asi 70 mm, šířka 80 mm.

TVAR kulovitý nebo kuželovitý. Plochá žebra jdou po plodu; od kalichu až do stopečné jamky se táhne šev.

KALICH jest zavřený, v poměrně mělké jamce, perlovitými hrbolky zdobené.

STOPKA jest asi 14 mm dlouhá, v hluboké a široké jamce.

SLUPKA jest hladká, lesklá, slámově žlutá, na stromě jemně ojiněná, vzhledu velmi lákavého.

DUŽNINA jest žlutavě bílá, měkká a jemná, dosti šťavnatá, chuti navinulé, s mírně kořenitou příchutí.

JÁDRINEC protáhle cibulovitý. Komory velké, vůči jádřincové ose otevřené, se stěnami popraskanými. JÁDRA velmi početná, světle hnědá.

ZRAJE koncem července, dlouho nevydrží. Jest choulostivé na omačkání, musí se opatrně sklízeti a pro dopravu baliti.

STROM tvoří kulovitou, nevelikou korunu. Hodí se do sadů i domácích zahrad. Plodí záhy a velice hojně. Vzduchuje mrazům i chorobám. Používá se jako kmenotvorná pro letní odrůdy. Zvláště prospívá v půdě hluboké, živné, poněkud těžší, nikoliv suché. Polohu snáší i drsnou, mírně otevřenou, vlhkou, před ostrými větry chráněnou. Pro zákrskové stromy a tvary se velmi hodí. Každému tvaru lehce a dobře se přizpůsobuje, tvoří krátké plodonoše. Plody nutno protrhávati. Zákrsky a větší tvary se štěpují na E. M. II, IV, malé tvary za zvláště příznivých podmínek na E. M. IX, nízkokmeny na E. M. I. Významná pro vřetenovité zákrsky a vděčná pro svislé kordony.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Baumannova r., Charlamowski, Coxova r., Croncelské, Oldenburgova r., Hedvábné červené letní, Astrachán červený, Báthské, Suislepper, Mohringenské růžové, Astrachán bílý, Wealthy, Parména zlatá. Bývá samosprašná, nelze se však na to spoléhati.

KVETE ZÁHY. Květy jsou vůči pozdním mrazům citlivé.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: Trpí červivostí a v suchu padlí. Přezrálé plody moučnatí.

UPOTŘEBENÍ: Kde jest zajištěný blízký odbyt, je to výnosná odrůda, pro ranost a vzhlednost na trhu velmi hledaná. Nejchutnější jest jablko, utržené přímo se stromu. Cenová skupina I. b.

SYNONYMA: Průsvitné bílé, Bílé průhledné letní, Skleněné žluté, Naliv bělji, Weisser Klarapfel, Transparente Jaune, Charlottenthaler, Grand Sultan, Inlackie, Durchsichtiger Sommerapfel, De Revel.

99. PEASGOODOVO (čti: Pizgúdovo).

PŮVOD v Anglii; vypěstované ze semene Catshead Codlin.

VELIKOST: váha až 800 g; výška 90 mm, šířka 110 mm.

TVAR pravidelný, mírně zploštělý, ke kalichu poněkud zúžený.

KALICH otevřený, v jamce široké, hluboké, pravidelné.

STOPKA je asi 17 mm dlouhá, 4 mm tlustá; jamka hluboká, široká, okraj rovný.

SLUPKA hladká, málo lesklá, žlutě zelená, krásně červeně pruhovaná, ve smyté červeně drobně mramorované. Někdy i větší, rezovité bradavice.

DUŽNINA žlutavá, hojně šťavnatá, křehká, sladce navinulá.

JÁDRINEC jest velký, cibulovitý, komory prostorné; stěny komor rozpraskané, jádra menší.

SKLÍZÍ SE koncem září, k jídlu dospívá v říjnu, vydrží do konce prosince i déle, ztrácí však na chuti. Česati a dopravovat se musí velice opatrně. Uhozené plody zahnívají a jsou nevzhledné.

STROM roste velmi bujně, korunu tvoří širokou. V půdě není vybíravý, osvědčuje se nejlépe v živné, přiměřeně vlhké půdě, třeba ve vyšší, ale před větry chráněné poloze. Rodí podle tvaru a podnože. Velké tvary a zákrsky možno pěstovati na E. M. II, hlavně ve špatné půdě, jinak raději použití za podnož E. M. IX, pro menší tvary výhradně E. M. IX. Úrodnost bývá střídavá, dosti hojná.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM pro odrůdy: Ananasová reneta, Charlamowski, Coxova r., Croncelské, Parména zlatá, Průsvitné letní, Oldenburgovo, Ontario, Oranienské.

ŠPATNÉ VLASTNOSTI: V přehnojené půdě plody křenčí, trpí monilií již na stromě i na lůžku. V mokru trpí strom rakovinou. V uzavřených polohách a v teplých krajích prospívá, ale trpí mšicí krvavou i listovou. Ovoce snadno červiví, při dlouhém uskladnění moučnatí a praská.

UPOTŘEBENÍ: Plody řádně vyvinuté a nepomačkané jsou chloubou zahrádkářů a na výstavách budí zasloužený obdiv. Na trhu jest velice prodejné, pro stůl ozdobou, k jídlu dobré, hodící se i ke všem kuchyňským účelům. Cenová skupina II. a.

SYNONYMA: Niezrównane Piesguda, Renet zolotoy Pisgud, Peasgood's Nonsuch, Peasgood's Sondergleichen, Goldreinette von Peasgood.

99. Peasgood

100. Královniño

100. KRÁLOVNINO.

PŮVOD v Anglii.

VELIKOST: váha až 500 g; výška asi 75 mm, šířka 110 mm.

TVAR pravidelný, zploštělý, hladký, největší šířka uprostřed.

KALICH jest otevřený, dosti veliký, v jamce mělké, široké, s drobnými žebérky na stěnách. Okraj jamky jest rovný.

STOPKA jest 13 mm dlouhá, 2 mm tlustá, jamka je široká, dosti hluboká, po okraji zhrbolená, značně rezavá.

SLUPKA jest lesklá, mastná, slámově žlutá. Velká část povrchu je červeně pruhovaná nebo stříknutá.

DUŽNINA jest bílá, měkká a křehká, rozplývavá, velmi šťavnatá, lahodné, výrazně navinulé chuti.

JÁDRINEC jest 35 mm široký, 2 cm vysoký, cibulovitý, osa jádřincová dutá, vůči komorám úzce otevřená. Komory 12 mm široké, 18 mm dlouhé, pergamenové, mají několik trhlín. **JÁDRA** jsou po dvou v komorách, jsou 8 mm dlouhá, 5 mm široká, spíše plochá, dlouze špičatá, tmavohnědá.

SKLÍZÍ SE v druhé polovici září, vydrží do prosince, dobře uložené do ledna.

STROM na půdu ani na polohu neklade zvláštních požadavků, osvědčuje se zvláště ve vyšší poloze. Pěstuje se ponejvíce v domácích zahradách, pro něž při své úrodnosti má všechny podmínky. Zákrsky a tvary uspokojí každého, ať užívá řez jakýkoliv. Tvoří krátké plodonoše. Bohatě plodí na všech podnožích, uspokojuje na typech E. M. IV, II; na E. M. IX jest nutno dobře je živiti, jinak zakrní. Strom narůstá v souměrné jehlance a vždy jest lépe použití podnože ze skupiny středně rostoucích typů.

JEST DOBRÝM PYLODÁRCEM.

KVETE PROSTŘEDNĚ POZDĚ.

ŠPATNĚ VLASTNOSTI: Za nepříznivého počasí plody zahnívají, v nížinách trpí křenčením, někde se objevuje strupovitost. Plody značně padají.

UPOTŘEBENÍ: Na trhu se dobře prodává. Chuť jest dobrá, pěkný vzhled a velikost k odbytu napomáhají. Balené snášejí dopravu dobře. Jest to jablko výstavní, převážně kuchyňské a na víno. Cenová skupina II. b.

SYNONYMA: The Queen, Pomme de la Reine, Königin-Apfel.

ABECEDNÍ SEZNAM:

Jména a příslušná čísla tučně tištěná znamenají hlavní jména odrůd a jejich pořadí. Jména obyčejným tiskem vytištěná jsou synonyma; čísla u těchto jmen ukazují čísla pořadí hlavního jména.

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
▣ Adamsova parména	36	45	XVIII.
Adam's Parmäne	36	45	
Adam's Reinette	36	45	
▣ Aderslebenský kalvil	50	59	XXV.
Adersleber Kalvill	50	59	
▣ Akerö	44	53	XXII.
Akerö Äpple	44	53	
Akerské	44	53	
American Baldwin	28	37	
▣ Antonovka žlutá	84	93	XLII.
Antonuvka	84	93	
Antonoufka	84	93	
Antonovka kamenička	84	93	
Antonovka kurská	84	93	
Antonovka polská	84	93	
Antonovka vosková	84	93	
▣ Ananasová reneta	85	94	XLIII.
Ananas Reinette	85	94	
Ananaska	85	94	
Anglická zimní parména	34	43	
Apfel von Akerö	44	53	
Apfel von Hawthornden	63	72	
Aporta Nalivia	25	34	
▣ Astrachán bílý	95	104	XLVIII.
Astrakán bílý	95	104	
Astrachanskoje beloje	95	104	
Astracan d' Été	95	104	
Astracan Blanche	95	104	
▣ Astrachán červený	23	32	XII.
Astracan rossa	23	32	
Astracan rouge	23	32	
▣ Baldwinovo	28	37	XIV.
Baldwin's Roter Pepping	28	37	
▣ Banánové zimní	88	97	XLIV.

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
Banane Winter	88	97	
▣ Batul	58	67	XXIX.
Batullen Apfel	58	67	
▣ Baumannova reneta	7	16	IV.
Baumann's Renette	7	16	
Baumann's rothe Winter Reinette	7	16	
Beli Astrahanec	95	104	
Belle de Boskoop	68	77	
Belle de Pontoise	59	68	
Belle de Roma	4	13	
Bellefleur žlutý	75	84	
Belizimski kalvil	49	58	
Beloborodowa	95	104	
▣ Berlepschova reneta	53	62	XXVII.
Berlepsch Goldrenette	53	62	
Berliner Haasenkopf	40	49	
Berner Rosenapfel	3	12	
▣ Bernské růžové	3	12	II.
Bílá vlaská zimní gdouble	49	58	
Bílé průhledné letní	98	107	
▣ Black Ben	6	15	III.
Blacköv Ben Davis	6	15	
Blacköv Benjamin	6	15	
▣ Blenheimská reneta	30	39	XV.
Blenheim Orange	30	39	
Blenheimer Goldrenette	30	39	
Boiken Apfel	52	61	
▣ Boikovo	52	61	XXVI.
Bojče	52	61	
Borowiski	96	105	
Borovinka	96	105	
Borowitsky	96	105	
▣ Boskoopské	68	77	XXXIV.
Boskopskie	68	77	
Broskvové letní	24	33	
Brzaskwiniowe letnie	24	33	
Buraczek	10	19	
Calvilla alba	49	58	
Calville de Danzig	15	24	
Calville d' Adersleben	50	59	
Calville Grafensteiner	65	74	
▣ Car Alexander	25	34	XIII.

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
Cardinal rouge	54	63	
▣ Cellini	26	35	XIII.
Cellini Pippin	26	35	
Cicad Apfel	95	104	
Cikán	11	20	
Císař Vilém	31	40	
Codlin de Manks	97	106	
▣ Cornwallské hřebíčkové	70	79	XXXV.
Cornwallisser Nelkenapfel	70	79	
▣ Coulonova reneta	69	78	XXXV.
▣ Coxova reneta	67	76	XXXIV.
Coxova oranžová reneta	67	76	
Cox's Orangen Reinette	67	76	
▣ Croncelské	80	89	XL.
Crveni Astrachan	23	32	
Čelíniovo	26	35	
Češki devičník	9	18	
Červená hvězdíkovitá reneta	5	14	
Červené kožoušky	32	41	
▣ Červené tvrdé	10	19	V.
Dančík	15	24	
▣ Daňkovo	64	73	XXXII.
Daňkova reneta	64	73	
Dánský hranáč	15	24	
Davis White Bellflower	89	98	
Danziger Kantapfel	15	24	
▣ Delicious	2	11	I.
Delicious žlutý	90	99	
Diel's Sommerkönig	65	74	
Der rothe drei Jahre dauernde Mutterapfel	11	20	
Drkáč	40	49	
Drkavka	40	49	
▣ Dr. Oldenburg	8	17	IV.
Duchess of Oldenburg	96	105	
Durchsichtiger Sommerapfel	98	107	
Durchsichtiger Apfel aus Croncels	80	89	
Edelrambour von Winnitza	48	57	
Edelstein	2	11	
▣ Elise Rathke	39	48	XX.
Englisch King	35	34	
Englische granat Reinette	32	41	

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
Eveapfel	97	106	
▣ Evino	97	106	XLIX.
Framboise de Holovousy	17	26	
Framboise d' Oberland	18	27	
Framboise d' Hiver	49	58	
Francoski kosmač	72	81	
Francouzská šedá reneta	72	81	
Friedrich August von Sachsen	16	25	
Funtové	54	63	
Gano	6	15	
Gascogner Sämling	16	25	
▣ Gascoigneho šarlatové	16	25	VIII.
Gascoigneský semenáč	16	25	
Gascoyneho šarlatové	16	25	
Gascoigne Scharlach Sämling	16	25	
Gaskoňské	16	25	
▣ Gdánský hranáč	15	24	VIII.
Gdanski robač	15	24	
Geflammtter weisser Kardinal	54	63	
Geheimrat Oldenburg	8	17	
Gelber Bellefleur	75	84	
Gelber Edlapfel	74	83	
Gelber Richard	76	85	
Generál Hammerstein	87	96	
Gestreifter Cardinal	54	63	
Glogówka	63	72	
▣ Golden Delicious	90	99	XLV.
Golden Noble	74	83	
Golden Pippin	89	98	
Golden Winter Pearmein	34	43	
Goldparmäne	34	43	
Goldgelbe Sommer Reinette	86	95	
Goldrenette von Blenheim	30	39	
Goldrenette Freiherr v. Berlepsch	53	62	
Goldrenette von Peasgood	99	108	
Grafensteinskoje	65	74	
▣ Grahamovo	78	87	XXXIX.
Graham's Königin Jubiläumsapfel	78	87	
▣ Granátka	45	54	XXIII.
Granatapfel aus Třebivlice	19	28	
Granát třiblický	19	28	
Granátové	16	25	

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
▣ Granát třebivlický	19	28	X.
Grand Richard	76	85	
Grand Alexandre	25	34	
Gravensteiner	65	74	
▣ Gravštýnské	65	74	XXXIII.
▣ Gravštýnské červené	66	75	XXXIII.
Grawsztynek	65	74	
Gravštýnské lašské	65	74	
Graue Herbstreinette	71	80	
Graue Herbst-Renette	71	80	
Graue französische Renette	72	81	
Green Bellflower	89	98	
Grochówka wilka	33	42	
Grosser Bohnapfel	33	42	
Grosser Rheinischer Bohnapfel	33	42	
Grosser Richard	76	85	
Grossherzog Friedrich von Baden	47	56	
Hagedornapfel	63	72	
Hammersteinovo	87	96	
▣ Harbertova reneta	29	38	XV.
Harbert's Renette	29	38	
Harlémská	73	82	
Haasenkopf von Lübben	40	49	
▣ Hauptmannovo	22	31	XI.
▣ Hawthorndenské	63	72	XXXII.
Hedvábné	15	24	
▣ Hedvábné červené letní	24	33	XII.
Hejtmanovo červené	22	31	
Himbeerapfel aus Holovousy	17	26	
Himbeerapfel aus Holowaus	17	26	
▣ Hlohovské	63	72	XXXII.
Hradecké	43	52	
Hrachůvka	95	104	
Hranáč	54	63	
Hrkáč	40	49	
Hrkálka	40	49	
Hřebíčkové Kornwalské	70	79	
▣ Hubbardstonské	14	23	VII.
Hubbardston Nonsuch	14	23	
Hubrštýnské	14	23	
▣ Hvězdičková reneta	5	14	
Hvězdnatá reneta	5	14	III.

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
Champagner Renette	83	92	XLVIII.
Charlamowka	96	106	
▣ Charlamowski	96	105	
Charlamowskie	96	106	
Charlamowky d' Antomme	96	106	
Charlottenhaler	98	107	
Chroupě londýnské	51	60	
Jablko železné	11	20	
Jablko římské	7	16	
Jadernáč londýnský	51	60	
Jadernáč Parkerův	43	52	
Jadernáč ribstonský	32	41	
▣ Jadernička moravská	81	90	XLI.
Jacques Lebel	62	71	
Jahodové	15, 18	24, 27	
Jakob Lebel	62	71	
Jakoubče	95	104	XXXIX.
▣ James Grieve	77	86	
Ječmínkové žluté	95	104	
Ječné	95	104	
Ječniště	95	104	
Jelení nos	40	49	
Jellow Belleflower	75	84	
▣ Jeptiška	11	20	VI. I.
▣ Jonathan	1	10	
Josef Daněk	64	73	XXV.
Kaiser Alexander von Russland	25	34	
Kaiser Wilhelm	31	40	
Kalvil aderslebenský	50	59	
▣ Kalvil bílý zimní	49	58	
Kalvil bádenský	47	56	
Kalvil Danckij	15	24	XXXVII.
Kalvil velkovévody Bedřicha			
Bádenského	47	56	
Kalvila biala zimowa	49	58	
Kanada renete	73	82	
▣ Kanadská reneta	73	82	
Kanadyjskie	73	82	
Kant Apfel	15	24	
Kardinál červený	54	63	
Kardinál plamenitý	54	63	
Kardinál purpurový	54	63	

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
▣ Kardinál žíhaný	54	63	XXVII.
Kardinálce	9	18	
Kardinálka	9	18	
Kardinálka zimní	10	19	
Kardynalskie	54	63	
Kántowka Gdąńska	15	24	
Kmínová reneta	73	82	
Kobylí hlava	48	57	
Kohoutky	9	18	
Kominík	11	20	
König Friedrich August von Sachsen	16	25	
Königin Apfel	100	109	
Kozary	40	49	
Kozí nos	40	49	
▣ Kožená reneta podzimní	71	80	XXXVI.
▣ Kožená reneta zimní	72	81	XXXVI.
Koženáč	43	52	
Kožené	43	52	
Kožené francouzské	72	81	
Koženky	72	81	
Kožoušky	72	81	
▣ Královňino	100	109	L.
Krasokvět americký	75	84	
Krasokvět červený	75	84	
▣ Krasokvět žlutý	75	84	XXXVIII.
Krásné pontoiské	59	68	
Królowa reneta	34	43	
Kronselski	80	89	
Krvavé	10	19	
Krvouš	10	19	
Křehče	9	18	
Křehouče	9	18	
Křiš	9	18	
Ksiazece	40	49	
Kuhländer Gulderling	81	90	
Kuhländer Gravensteiner	66	75	
Kuzinotka	10	19	
Kyseláče	33	42	
Lady Suffield	94	103	
Lady Washington	75	84	
Landsberger Renette	79	88	

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
▣ Landsberská reneta	79	88	XL.
Lané's Prinz Albert	61	70	
Lašské	66	75	
▣ Lebelovo	62	71	XXXI.
▣ Libernáč vinický	48	57	XXIV.
Libernáč Winitzy	48	57	
▣ Libernáč zimní	60	69	XXX.
London Pepping	51	60	
▣ Londýnské	51	60	XXVI.
Londýnský jadernáč	51	60	
▣ Lord Suffield	94	103	XLVII.
Malina	17	26	
Malináč holovouský	17	106	
Malináč hornokrajský	18	27	
▣ Malinové holovouské	17	26	IX.
▣ Malinové hornokrajské	18	27	IX.
Malinové Oberlandzkie	18	27	
Malinovje oberlanskoje	18	27	
Malinówka z Holovous	17	26	
Mankovo	97	106	
Mank's Codlin	97	106	
Mank's Küchenapfel	97	106	
▣ Matčino	42	51	XXI.
Mela di Boichken	52	61	
▣ Miltenberské	46	55	XXIII.
▣ Ministr Hammerstein	87	96	XLIV.
Minister von Hammerstein	87	96	
▣ Moringenské růžové	27	36	XIV.
Moringer Rosenapfel	27	36	
Moskevské jablko	95	104	
Mother	42	51	
Mutterapfel	42	51	
Naliv bělji	98	107	
Nalezenče z Roztok	42	51	
Naliwie	96	105	
▣ Nathusiovo	41	50	XXI.
Nathusiovo holubí	41	50	
Nathusiu's Tauben-Apfel	41	50	
Neuer Berner Rosenapfel	3	12	
Nieźrównane Pisguda	99	108	
Nonnetit	42	51	
Nonentüte	40	49	

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
Nonpareille de Hubbardston . . .	14	23	
Oberländer Himbeerapfel . . .	18	27	
Oliwka biala	95	104	
Oliwka czerwona	23	32	
▣ Ontario	56	65	XXVIII.
Orange Pippin	30	39	
▣ Ortley	89	98	XLV.
Ortley Pippin	89	98	
Oster Calvill	54	63	
Ovčí hubička	40	49	
▣ Panenské české	9	18	V.
Panienskie czerwone	9	18	
Paradies Apfel	15, 49, 65	24, 58, 74	
Pariser Rambour-Reinette . . .	73	82	
Parkerjeo kosmač	43	52	
▣ Parkerovo	43	52	XXII.
Parkerův jadernáč	43	52	
Parmena szkarlatna zimowa . .	37	46	
▣ Parména šarlatová	37	46	XIX.
▣ Parména zlatá	34	43	XVII.
Parména zlatá zimová	34	43	
Parmenka ozimna zlatna	34	43	
Pařížský libernáč	73	82	
Pearmain d' Adams	36	45	
Peasgood's Nonsuch	99	108	
Peasgood's Sondergleichen . .	99	108	
▣ Peasgoodovo	99	108	L.
Pepin de Londres	51	60	
Pépin de Moravie	81	90	
Pépin gris de Parker	43	52	
Pepina-Parkera	43	52	
Pepinka londýnská	51	60	
Pepinka z Ribston	32	41	
Pfirsichroter Sommerapfel . .	24	33	
Piekne z Boskoop	68	77	
Pigeonnet Nathusius	41	50	
Plizírkové	9	18	
Plžinský hrboláč	54	63	
Pomme Batullen	58	67	
Pomme de Blenheim	30	36	
Pomme de Hawthornden	63	72	
Pomme de Hubbardston	14	23	

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
Pomme de la Reine	100	109	
Pomme de Londers	51	60	
Pomme Eiser rouge	11	20	
Pomme rouge de Stettin	21	30	
Pomme Wagener	55	64	
Pomona Britanica	25	34	
▣ Pontoiské	59	68	XXX.
▣ Pottovo	91	100	XLVI.
Pott's Sämling	91	100	
Pottův jadernáč	91	100	
Pravé kdoulové	49	58	
President Napoleon	25	34	
▣ Princ Albert	61	70	XXXI.
Princ	40	49	
Prince's Pippin	34	43	
Prinzen Apfel	40	49	
Průsvitné bílé	98	107	
▣ Průsvitné žluté	98	107	XLIX.
Purpurroter Winter-Cousinot .	10	19	
Rambour d'hiver	60	69	
Rdečí Astrahanec	23	32	
Red Astrachan	23	32	
Reinette Ananas	85	94	
Reinette Baumann	7	16	
Reinette blanche de Champagne	83	92	
Reinette de Blenheim	30	39	
Reinette de Champagne	83	92	
Reinette de Landsberg	79	88	
Reinette de Sudetes	57	66	
Reinette du Canada	73	82	
Reinette Grise	72	81	
Reinette Harbert	29	38	
Reinette Josef Daniek	64	73	
Reinette von Montfork	68	77	
Renet zolotoj Pisgud	99	108	
Renet zolotoy Pisgud	99	108	
Reneta ananasová	85	94	
Reneta Baumann	7	16	
Reneta Baumannova	7	16	
Reneta Blenheimská	30	39	
Reneta z Blenheim	30	39	
Reneta Coxa pomarańczova . .	67	76	

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
Reneta Coxova	67	76	
Reneta Harberte	29	38	
Reneta Harbertova	29	38	
Reneta kanadyjska	73	82	
Reneta kmínová	73	82	
Reneta hranatá	73	82	
Reneta kožená podzimní	71	80	
Reneta pařížská	73	82	
Reneta ramburová	73	82	
Reneta landšperská	79	88	
Reneta szara francuska	72	81	
Reneta Šampaňská	83	92	
Reneta zlatožlutá letní	86	95	
Renetka kožená	72	81	
Rheinland's Ruhm	38	47	
Rheinischer roter Winterrambour	60	69	
Ribstone	32	41	
▣ Ribstonské	32	41	XVI.
Ribston Pepping	32	41	
Ribstonský jadernáč	32	41	
Richard žlutý	76	85	
▣ Richardovo žluté	76	85	XXXVIII.
▣ Rome Beauty	4	13	II.
Ropotač	40	49	
Rose de Bern	3	12	
Rose de Moringen	27	36	
▣ Rossignol	13	22	VII.
Rote Reinette	10	19	
Rote Sternrenette	5	14	
Roter Böhmischer Jungfernapfel	9	18	
Roter Calvill	15	24	
Roter Hauptmannsapfel	22	31	
Roter Jungfernapfel	9	18	
Roter Kardinál	54	63	
Roter Stettiner Apfel	21	30	
Rother Eiserapfel	11	20	
Rouge de Stettin	21	30	
Róžanka berneňská	3	12	
Russet aus Norfolk	36	45	
Rybízové	15	24	
▣ Rýnské	38	47	XIX.
▣ Řehtáč soudkovitý	40	49	XX.

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
Římské	15	24	
Římské krásné	4	13	
Sabine	65	74	
Sanct Nicolas Reinette	43	52	
Scarlet Staymared	12	21	
Sedmíhradské	58	67	
Scharlachrote Parmäne	37	46	
Schlotter Apfel	40	49	
Schöner von Boskoop	68	77	
Schöner von Miltenberg	46	55	
Schöner von Kusdorf	16	25	
Schöner von Pontoise	59	68	
▣ Signe Tillisch	92	101	XLVI.
Skleněné žluté	98	107	
Skvostné z Roztok	42	51	
Sommer Pfirsichapfel	24	33	
Sondergleichen von Hubbardston	14	23	
Soudek	40	49	
Stark Delicious	2	11	
Stark's Black Ben	6	15	
Stark's Golden Delious	90	99	
▣ Steyman Winesap	12	21	VI.
Staymanovo vinné	12	21	
Sterkač	40	49	
Strýma	33	42	
▣ Strýmka	33	42	XVII.
Strýmka červená	33	42	
▣ Sudetská reneta	57	66	XXIX.
Sudeten-Renette	57	66	
Suffieldovo	94	103	
Syreček	83	92	
Šalové	54	63	
▣ Šampaňská reneta	83	92	XLII.
Šedá reneta	43	52	
Štěpové	86	95	
Štětinské červené	21	30	
Štrudlové	54	63	
Tajný rada Dr. Oldenburg	8	17	
The Queen	100	109	
▣ Titovka Usikova	93	102	XLVII.
Transparente de Croncels	80	89	
Transparente Jaune	98	107	

	Pořadové číslo	Textová strana	Tabulka
▣ Třeblický granát	19	28	X.
Tvrdé červené	10	19	
▣ Ušlechtilé žluté	74	83	XXXVII.
Valníky	33	42	
Van Dyne	89	98	
▣ Vejlímek červený	21	30	XI.
Vejlímek chocholatý	21	30	
Vejlímek zelený	21	30	
Vejlímek žlutý	21	30	
Velika Bohnovka	33	42	
Veliki bonovec	33	42	
▣ Velkovévoda bádenský	47	56	XXIV.
Vilémovo	31	40	XVI.
Von Zuccalmaglio's Renette	82	91	
▣ Wagenerovo	55	64	XXVIII.
Wagener's Apfel	55	64	
Wagener's Preis-Apfel	55	64	
▣ Wealthy	20	29	X.
Weiser Astrachan	95	104	
Weiser Hawthornden	63	72	
Weiser Klarapfel	98	107	
Weiser Winterkalvill	49	58	
White Bellflower	89	98	
Winesap	12	21	
Winter Bananenapfel	88	97	
Winter Edelrambour von Winitza	48	57	
Winter Goldparmäne	34	43	
Worcester Pearmain	35	44	
▣ Worchesterská parména	35	44	XVIII.
Zaječí hlava	40	49	
Zigeneur	9	18	
Zimnij zolotoj parmen	34	43	
Zimska zlatá parmena	34	43	
Zlatá reneta	30, 34	39, 43	
▣ Zlatožlutá reneta	86	95	XLIII
▣ Zuccalmagliova reneta	82	91	XLI.
Žebornáč bílý zimní	49	58	
Žitnavka	95	104	
Žitniště	95	104	
Žoltyj Richard	76	85	

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ODBORNÁ LITERATURA pro zahrádkáře, ovocnáře a zahradníky.

Vaněk: **OŠETŘOVÁNÍ A ŘEZ
ZÁKRSKOVÝCH STROMŮ
OVOCNÝCH.**

V. přepracované a novými statěmi a obrazy doplněné vydání, 336 stran, 485 obrazů; váz. K 95.—. II. vydání si získalo název „Bible zahrádkářů“. Již přes 40.000 zahrádkářů a zahradníků ošetřuje svoje zákrsky a kordony podle této knihy s největším úspěchem. Kniha podrobně pojednává o zaštipování a řezu vůbec, o pěstování ovocného stromku od jeho vysazení až do největší plodnosti. Každý řez jest kromě podrobného popisu znázorněn též obrazem. — Samostatná stať pak pojednává o pěstování pec-kovic a vinné révy.

**VANĚKOVA
LIDOVÁ POMOLOGIE**
NEZBYTNÁ PRO
**ZAHŘÁDKÁŘE OVOCNÁŘE A
ZAHRADNÍKA.**

ŽÁDEJTE
PROSPEKT!
NAKLADATELSTVÍ „ZAHŘADA“ CHRUDIM.

PRODEJNÉ TĚŽ JEDNOTLIVÉ DÍLY.